

Program rozvoja obce Nálepko

na roky 2016 - 2022

Názov:	Program rozvoja obce Nálepko na roky 2016 - 2022
Územné vymedzenie :	obec
Územný plán obce/VÚC	áno
Schválený:	29.11.1999
Dátum schválenia PRO:	12. 12. 2016
Dátum platnosti:	od 13. 12. 2016 do 31. 12. 2022
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	13. 12. 2016

Nálepko, december 2016

Obsah

Úvod	4
Metodika a zámer spracovania	5
Zapojenie verejnosti do prípravy PRO a pracovné skupiny	8
Zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov	13
Analytická časť	15
Analýza vnútorného prostredia	15
História obce Nálepkovo	
Analýza vnútorného prostredia – hospodárska časť	
Analýza vnútorného prostredia – environmentálna časť	
Analýza vnútorného prostredia – sociálna oblasť	
Vyhodnotenie realizovaných projektov / predchádzajúceho PHSR	52
Analýza vonkajšieho prostredia	54
STEP analýza	54
Charakteristika špecifických stránok regiónu	58
Operačné programy na roky 2014 – 2020	61
Zhodnotenie súčasného stavu územia	70
SWOT analýza	70
Identifikácia kritických oblastí rozvoja	75
Strategická časť	77
Vízia a strategický cieľ PRO	78
Prioritné oblasti rozvoja: hospodárska, environmentálna a sociálna oblasť	80
Programová časť	82
Opatrenia a plánované projekty	83
Realizačná časť	87
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie PRO	87
Systém monitorovania a hodnotenia	89
Plán hodnotenia realizácie PRO obce Nálepkovo	91
Finančná časť	92
Finančný plán	95
Zdroje a model viaczdrojového financovania	95

Záver	97
Použité skratky	98
Použitá literatúra	100
Prílohy	102

Úvod

Program rozvoja obce (ďalej ako „PRO“), spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PRO sa spracováva spravidla na 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. PRO koncepcne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie.

PRO obce Nálepkovo je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho, environmentálneho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Nálepkovo, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

PRO obce Nálepkovo je strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne (predovšetkým jej kvality) na území obce a priľahlého regiónu. Je to program cielených opatrení na stimuláciu ekonomického a sociálneho rozvoja obce, ktorého cieľom je navrhnuť systematickú a funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho, environmentálneho a sociálneho rozvoja obce pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho vývoja, resp. štátnej regionálnej politiky a európskej politiky súdržnosti.

Pôsobnosť obce pri podpore regionálneho rozvoja definuje zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja nasledovne (v § 12):

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa § 3, v spolupráci s ministerstvom a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,

- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Schválený PRO obce Nálepko na roky 2016-2022 napĺňa všetky body uvedeného § 12 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

Metodika a zámer spracovania

Postup spracovania PRO obce Nálepko bol realizovaný plne v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, ktorú vyhotovila pracovná skupina zriadená Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s cieľom zjednotiť proces spracovávanía PHSR a jeho obsah podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.

V úvodnej fáze tvorby PRO obce Nálepko na roky 2016 -2022 vedenie obce rozhodlo o spôsobe jeho spracovania a zostavilo riadiaci tím pre jeho tvorbu. Obecným zastupiteľstvom bol dňa 23.02.2015 uznesením č. 26/2015 - OZ schválený Zámer spracovania Programu rozvoja obce Nálepko na roky 2016 – 2022. Ten zadefinoval základné postupy spracovania PRO obce a plánovaný harmonogram prác.

Tab. 1 - Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	- Program rozvoja obce Nálepko na roky 2016 - 2022
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, pracovnými skupinami - s pomocou externých odborníkov spoločnosti EUROcoop partner s.r.o., Prešov
Riadenie procesu spracovania	- spôsob riadenia procesu spracovania: bol vytvorený riadiaci tím, ktorý tvorili Ing. Dušan Daniel a PhDr. Jarmila Gabonayová. Následne boli vytvorené pracovné skupiny (zoznam subjektov, ktoré boli zapojené do spracovania): Pracovná skupina pre hospodársku oblasť: Ján Plencner - garant za obec, Jarmila Lapšanská - referát správy majetku, OcÚ Ing. Branislav Kellner - riaditeľ LON s.r.o., Mgr. M. Čerťanská – riaditeľka ZŠ s MŠ v Nálepke, Mgr. M. Bartoš - riaditeľ DN n.o., J. Kalafus - predseda KFaSOM pri OZ, J. Sovel' - za podnikateľov Ing. L. Piga - Agrofarma s.r.o. za podnikateľov Pracovná skupina pre sociálnu oblasť:

	<p>Ján Plencner - garant za obec, Anna Bobáková - ved. ref. soc. vecí, tajomníčka komisie, Mgr. M. Čertánská - riaditeľka ZŠsMŠ v Nálepkove, O. Klekner - predseda KSaB pri OZ, Mgr. M. Bartoš - riaditeľ DN n.o., Mgr. L. Lušňáková - sociálna pracovníčka DN, n.o., Mgr. L. Kútiková - TSP III. - KC – Mlyn</p> <p>Pracovná skupina pre environmentálnu oblasť</p> <p>J. Plencner - garant za obec, Ing. Ľ. Daxner - tajomník komisie, J. Pocklanová - predsedníčka KSÚPaŽP pri OZ, Ing. A. Starinská - ref. stav. úradu, Ing. B. Kellner - riaditeľ LON s.r.o., Ing. L. Piga - Agrofarma s.r.o. Nálepko, J. Sovel' – subjekt zastupujúci podnikateľov</p> <ul style="list-style-type: none"> - do prípravy PRO bola zapojená i verejnosť a bola priebežne zabezpečená komunikácia s verejnosťou (informovanie verejnosti, dotazníky dotazníkový prieskum, stretnutia s obyvateľmi a organizáciami).
<p>Obdobie spracovania</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 3. zasadanie OZ, dňa 23. 02. 2015 Aktualizácia PHSR obce Nálepko z mája 2005 – podnet na spracovanie - Uznesenie č. 93/2015 – OZ v Nálepkovo zo 6. zasadania OZ, dňa 29. 06. 2015 – Návrh na zostavenie pracovných skupín. <ul style="list-style-type: none"> - Informačný článok o tvorbe PRO, vyzvanie občanov a akčných skupín na spoluprácu – Obecné noviny Nálepko, 4/2015, 23. týždeň, Ročník XIII. - Od 27. 05. 2015 – 17. 06. 2015 – dotazníkový prieskum – distribúcia Dotazníka k spracovaniu PRO Nálepko (prostredníctvom obecných novín, web. stránka obce www.nalepkovo.sk a sociálnych sietí. - Od 27. 05. 2015 – 17. 06. 2015 dotazníkový prieskum pre podnikateľov a mimovládny sektor (distribúcia – adresné zasielanie, web. stránka obce www.nalepkovo.sk a sociálnych sietí. - Verejné zhromaždenie obyvateľov obce Nálepko, ktoré sa uskutočnilo dňa 19. 01. 2016 o 16:00 hod. v jedálni ZŠ s MŠ v Nálepkove. - Dňa 21. 04. 2016 o 15:00 v zasadačke Obecného úradu v Nálepkove sa uskutočnilo pracovné stretnutie predstaviteľov podnikateľských subjektov a tretieho sektora, komisií OZ, zástupcov OZ a pracovných skupín. - dňa 25. 11. 2016 boli rozposlané textové časti členom

	pracovných skupín na ich doplnenie
Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - Náklady na spracovanie dotazníkového prieskumu – program spoločnosti Survio - financovanie: Obec Nálepkovo. - Náklady na verejnú súťaž pre občanov z dôvodu motivácie zapojiť sa do dotazníkového prieskumu – financovanie: Sponzorské príspevky 16 miestnych organizácií. - náklady na vlastné spracovanie – experti : EUROcoop partner s.r.o., Prešov - náklady na stretnutia – pracovné skupiny a verejnosť, financovanie: Obec Nálepkovo - náklady na publicitu – tlač informačných materiálov, úprava elektronických médií, financovanie: Obec Nálepkovo

O zámere a začiatku spracovania PRO bola verejnosť informovaná prostredníctvom webovej stránky a úradnej tabule obce. Samotné práce na PRO začali vo februári 2015 a postupovali podľa nasledujúceho harmonogramu:

Tab. 2 - Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO v roku 2015												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Harmonogram spracovania PRO v roku 2016												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Vypracovanie dokumentu plne rešpektovalo princíp partnerstva a PRO bol vypracovaný participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obce, poslancov OcZ, externých odborníkov a širokej verejnosti. Externe pri vypracovaní PRO s obcou Nálepkovo spolupracovala firma EUROcoop partner s r.o., ktorá zodpovedala za metodické vedenie, facilitáciu a zostavenie finálneho dokumentu, pričom využívala výstupy dotazníkového prieskumu, výstupy z verejného zhromaždenia obyvateľov obce a troch zriadených pracovných skupín pre jednotlivé prioritné oblasti: hospodárska (ekonomická) oblasť, sociálna oblasť, environmentálna oblasť. Skupiny sa skladali so zástupcov verejného sektora – samosprávy, súkromného sektora, mimovládneho sektora, občanov obce, ktorí prejavili záujem zapojiť sa do činnosti pracovných skupín. Rokovania pracovných skupín boli verejné. Čiastkové výstupy PRO boli počas celej doby spracovania dostupné na webovej stránke obce a na úradnej tabuli s možnosťou pripomienkovania zo strany verejnosti.

Zapojenie verejnosti do prípravy PRO a pracovné skupiny

Obec sa snažila zapojiť verejnosť – hlavne obyvateľov obce – viacerými spôsobmi do prípravy a spracovania PRO. V prvej fáze boli občania prostredníctvom vyzvaní v obecných novinách a obecnom rozhlase, aby sa zapojili do práce vytvorených pracovných skupín. Tie boli počas celej doby prípravy PRO otvorené každému, kto s mal záujem zapojiť. Rokovania pracovných skupín boli verejné. Pracovné skupiny boli nosnou časťou spracovávania PRO. Zabezpečovali zber dát, ich verifikáciu, diskutovali o potrebách obce a zámeroch na odstránenie hlavných bariér a problémov jej rozvoja. Okrem diskusie bol častou metódou aj brainstorming. K špecifickým otázkam / problémom boli prizývaní nezávislí experti, ktorí poskytovali poradenské služby. Okrem toho riadiaci tím a externý dodávateľ realizovali množstvo stretnutí s kľúčovými ľuďmi/skupinami aktívnymi v obci a v širšom okolí s cieľom zapracovať ich rozvojové zámery do PRO. Do spracovania a pripomienkovania PRO boli zahrnutí aj všetci socioekonomickí partneri aktívni v obci.

Tab. 3 – Zoznam členov pracovných skupín

Funkcia v strategického plánovaní	Funkcia v pracovnom zaradení
Gestor	Ing. Dušan Daniel – starosta obce
Koordinátor	PhDr. Jarmila Gabonayová – investičný referát
Metodik	Mgr. Nicole Fuchsová, Mgr. Peter Németh – partneri pri spracovaní PRO (EUROcoop partner, s.r.o., Prešov)
Organizácia, inštitúcia, meno	Funkcia
<i>Interní odborníci</i>	

Ján Plencner	Garant pracovných skupín pre obec
Bc. Marcela Juhášová	Sekretariát starostu obce
Ing. Adriana Satrinská	Ref. stavebného úradu
Ing. Ľuboš Daxner	Ref. správy vodovodov a kanalizácie
Mgr. Ľubomír Solák	Náčelník obecnej polície
Anna Bobáková	Ref. sociálnych vecí
Ingrid Kolarčíková	Ref. sociálnych vecí
Mgr. Lívia Kutíková	Terénna sociálna pracovníčka
Katarína Pacáková	Asistentka terénnej soc. pracovníčky
Jarmila Lapšanská	Referát správy majetku OcÚ
Patrik Bobák	Poslanec obecného zastupiteľstva
Marián Čarnický	Poslanec obecného zastupiteľstva
Ján Kalafus	Poslanec obecného zastupiteľstva
Ondrej Klekner	Poslanec obecného zastupiteľstva
Ján Plencner	Poslanec obecného zastupiteľstva
Jarmila Pocklanová	Poslankyňa obecného zastupiteľstva
Dušan Slivka	Poslanec obecného zastupiteľstva
Ján Sovel'	Poslanec obecného zastupiteľstva
Externí odborníci	
Ing. Branislav Kellner	Riaditeľ LON s.r.o.
Ing. Jozef Antoni	Bývalý riaditeľ LON, s.r.o.
Ing. Ladislav Piga	Riaditeľ Agrofarma s.r.o.
Mgr. Magdaléna Čertánská	Riaditeľka ZŠ s MŠ v Nálepke
Perla Šaršaňová	Ekonomka ZŠ s MŠ v Nálepke
Mgr. Michal Bartoš	Riaditeľ DN, n.o.
Mgr. Lucia Lušňáková	Sociálna pracovníčka DN, n.o.
Ján Sovel'	Subjekt zastupujúci podnikateľov
Michaela Galliková	Študentka manažmentu cestovného ruchu
Ing. Vladimír Petruľák	VSD, a.s.
Ing. Jaroslav Valichnáč	VSD, a.s.
Ing. Janka Blahútová	Správa ciest KSK
Ing. Eva Schwartzová	ÚPSVaR

PRO a jeho čiastkové spracované časti boli zverejňované na webovom sídle obce, boli k dispozícii vo vytlačenej forme na OcÚ a informácia o zverejňovaní rozpracovaných dokumentoch a ich dispozícii bola uverejňovaná na úradnej tabuli obce. Súčasne boli občania pravidelne informovaní o procese spracovania prostredníctvom obecného rozhlasu.

Tab.č. 4 – Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	Áno – plagáty, dotazníky	-	-
Letáky rozdávané na verejných podujatiach	-	-	-
Letáky rozposielané verejnosti priamo	Áno - Obecné noviny, informačný článok, výzva na spoluprácu	Áno - Obecné noviny, informačný článok, výzva na spoluprácu	Áno - Obecné noviny, informačný článok, výzva na spoluprácu
Prístupne, jednoducho napísaný bulletin	-	-	-
Informačné formuláre, tabuľky údajov, infografika	Áno – informačný plagát pri dotaz. prieskume	-	-
Brožúra s dotazníkovou kartičkou na zadnej strane, ktorú je možné odoslať	-	-	-
Technické správy (napr. EIA)	-	-	-
Listy (priama pošta)	Áno - List pre PO – výzva na spoluprácu	Áno - List pre PO – výzva na spoluprácu	Áno - List pre PO – výzva na spoluprácu
Plagáty	Áno – plagát pri dotaz. prieskume	-	-
Pútač	-	-	-
Výstavy a expozície na verejných miestach	-	-	-
Internetové stránky	Áno – web. str. obce, sociálne siete	Áno – web. str. obce, sociálne siete	Áno – web. str. obce, sociálne siete
Využitie existujúcich médií			
Účasť na miestnych aktivitách a podujatiach	-	-	-
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	Áno - Obecné noviny, informačný článok, výzva na spoluprácu	Áno - Obecné noviny, informačný článok, výzva na spoluprácu	Áno - Obecné noviny, informačný článok, výzva na spoluprácu
Novinové články a príspevky členov pracovných skupín, vyjadrenia expertov	-	-	-
Tlačové konferencie	-	-	-
Stretnutia	Áno – verejné	Áno – verejné	Áno – verejné

	zhrom., prac. skupiny, stretnutia s PO	zhrom., prac. skupiny, stretnutia s PO	zhrom., prac. skupiny, stretnutia s PO
Vystúpenia v obecnom rozhlase/televízii	Áno – info. v obecnom rozhlase ohl. dotaz. prieskumu, verejného zhromaždenia	Áno – info. v obecnom rozhlase ohl. dotaz. prieskumu, verejného zhromaždenia	Áno – info. v obecnom rozhlase ohl. dotaz. prieskumu, verejného zhromaždenia
Reklama	-	-	-
Informačné služby			
Telefónna informačná linka	-	-	-
Dni otvorených dverí	-	-	-
Návštevy lokalít (podobných obcí)	-	-	-
Informačná kancelária s vyškolenými pracovníkmi	-	-	-
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	Áno – pracovné skupiny, verej. zhrom.	Áno – pracovné skupiny, verej. zhrom.	Áno – pracovné skupiny, verej. zhrom.
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť)	-	-	-
Verejné stretnutia	-	-	-
Návšteva v dotknutom území	-	-	-
Verejné semináre	-	-	-
Verejné vypočutie	Áno – verejné zhromaždenie	Áno – verejné zhromaždenie	Áno – verejné zhromaždenie
Verejné vypočutie (s odbornou skupinou)	-	-	-
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	-	-	-
Brainstormingové stretnutia s verejnosťou	-	-	-
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	Áno – dotazník pre podnik. subjekty, MVO	Áno – dotazník pre podnik. subjekty, MVO	Áno – dotazník pre podnik. subjekty, MVO
Dotazník pre širokú verejnosť	Áno – dotazník pre občanov	Áno – dotazník pre občanov	Áno – dotazník pre občanov

Prieskumy verejnej mienky	Áno	Áno	Áno
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	Áno	Áno	Áno
Odborné poradné skupiny	Áno	Áno	Áno
Pracovné skupiny	Áno	Áno	Áno
Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu			
Využitie odborníkov vyškolených v metódach zapájania verejnosti	-	-	-
Využitie nezávislého moderátora/ facilitátora	Áno –Mgr. Németh, Mgr. Fuchsová	Áno –Mgr. Németh, Mgr. Fuchsová	Áno –Mgr. Németh, Mgr. Fuchsová
Brainstorming	-	-	-
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	Áno –Mgr. Németh, Mgr. Fuchsová	Áno –Mgr. Németh, Mgr. Fuchsová	Áno –Mgr. Németh, Mgr. Fuchsová
Rokovanie bez prítomnosti moderátora / facilitátora	-	-	-
Rokovanie za prítomnosti moderátora/facilitátora	Áno – verejné zhromaždenie, stretnutie s PO	Áno – verejné zhromaždenie, stretnutie s PO	Áno – verejné zhromaždenie, stretnutie s PO
Iné aktivity	-	-	-
Vzdelávacie programy na vybrané témy (kľúčové, kritické)	-	-	-
Spracovanie a vyhodnotenie prípadových štúdií	Áno – Survio – dotazníkový prieskum	Áno – Survio – dotazníkový prieskum	Áno – Survio – dotazníkový prieskum

Pred vypracovaním Plánu rozvoja obce Nálepkovo bola podpísaná Dohoda o partnerstve môže mať nielen pri príprave, ale najmä pri realizácii PRO obce rozhodujúcu úlohu. Multi-sektorové partnerstvo je jedným zo základných princípov miestneho a regionálneho rozvoja (Kódex partnerstva prijatý EK).

Tab. č. 5 – Dohoda o partnerstve

Dohoda o partnerstve	
Názov dokumentu	Zmluva o dielo uzatvorená v zmysle § 536 a násl. Obch. zákonníka v platnom znení
Obdobie platnosti	Na obdobie realizácie PRO
Predmet dohody	Spolupráca na príprave diela spočíva vo facilitácii procesu tvorby PRO a v spoločnom spracovaní dokumentácie PRO
Účastníci dohody	EUROcoop partner s.r.o., Prešov
Riadenie procesu	Riadenie pracovných tímov, pracovných skupín, verejného zhromaždenia, metodické vedenie
Financovanie	Obec Nálepkovo Rómsky inštitút – Roma Institute, n.o., Bratislava

Zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov

PRO obce Nálepkovo na roky 2016-2022 bol spracovaný v súlade s ďalšími miestnymi, regionálnymi, národnými i európskymi koncepčnými a strategickými dokumentmi.

Na miestnej, regionálnej a národnej úrovni bol realizovaný súlad s a PRO vychádza z nasledujúcich dokumentov:

Tabuľka č. 6 - Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná	www.mindop.sk
Partnerská dohoda SR 2014 - 2020	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Integrovaný regionálny operačný program (IROP)	2020	národná	www.mpsr.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022	2022	regionálna	www.vucke.sk
Územný plán Košického samosprávneho kraja	-	regionálna	www.vucke.sk

Regionálna inovačná stratégia Košického samosprávneho kraja	-	regionálna	www.vucke.sk
Stratégia rozvoja Mikroregiónu Hnilecká dolina	-	regionálna	www.nalepkovo.sk
Územný plán obce Nálepkovo	-	miestna	www.nalepkovo.sk
Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb obce Nálepkovo	-	miestna	www.nalepkovo.sk
Program rozvoja bývania obce Nálepkovo	-	miestna	www.nalepkovo.sk
Lokálna stratégia komplexného prístupu k MRK	-	národná	www.minv.sk

Na národnej a európskej úrovni boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: „Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie“.

PRO obce Nálepkovo tiež vychádza aj zo stratégie Európa 2020, ktorej cieľmi sú:

- inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
- udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje,
- inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

Tematické ciele Stratégie Európa 2020:

- posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- podpora prispôbovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Analytická časť

Analytická časť PRO obsahuje analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov podľa jednotlivých oblastí a aktuálnej situácie, identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov), analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území, analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj obce a územia, posúdenie hlavných faktorov a disparít rozvoja územia. Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov obce, subjektov pôsobiach v obci a rôznych štatistických databáz a zisťovaní (ŠÚ SR, RegDat, Infostat, atď.), výsledkov prieskumov a analýz dokumentov.

Analýza vnútorného prostredia

Úvodná charakteristika riešeného územia:

Obec:	Nálepkovo
Okres:	Gelnica
Región:	Košický
Nadmorská výška:	590 m n. m
Rozloha:	55,65 km ²
Obyvateľstvo:	3.288 (k 31.12.2015)
Hustota:	59,08 obyv./km ²
Kontaktné údaje:	Obecný úrad Nálepkovo, Stredný riadok 384/1, 053 33 Nálepkovo

História obce Nálepkovo

Obec Nálepkovo leží na ľavom brehu rieky Hnilec, do ktorej ústi obcou pretekajúci Železný potok. Prvé správy o jestvovaní obce poskytujú archívne listiny z roku 1290, pomenovaním Vagndruzel. Podľa týchto správ obec bola založená Šoltýsom Pekoldom z Gelnice, na základe zmluvy uzavretej s Comesom Johannesom, synom zemepána Botýza, predkom grófskeho rodu Máriássy, overeného v Brzotíne.

Osídlencom, prisťahovaným zo západných nemeckých krajov boli výsadnou listinou poskytnuté ich domáce, takzvané Sasské právo, ktoré zaručovalo osobnú slobodu, bez akýchkoľvek nevoľníckych povinností za ročnú kolektívnu platbu, urbury, (pozemkové dane) v stanovenej výške. Okrem tohto zmluvného záväzku so zemepánom, bola obec podľa charakteru práce prevažného počtu obyvateľov považovaná za banícku a bola preto z jednej strany pod ochranou Kráľovskej komory a na druhej strane podliehala prísnyim predpisom banského práva.

V závislosti na tom, či bola kráľovská moc dostatočne silná, aby dokázala presadiť svoju právnu moc voči významným feudálnym rodom, alebo či vplyvná skupina magnátov strhla moc v štáte na seba a neuznávala kráľovské práva a nariadenia. Pri prepadoch Českých bratov a Husitov v 15. storočí prekonával Spiš a teda aj starý Vondrišiel drancovanie krajiny, ale najmä bohatých banských miest. Rovnako za doby šírenia reformácie v polovici 16. storočia došlo k narušeniu náboženských a mocenských poriadkov. Nemecké obyvateľstvo Vondrišľa v prevažnej väčšine prijalo luteránsku vieru, používali teda aj miestny kostol Panny Márie až do roku 1673. Následok vnútorných a mocenských bojov spôsobil, že mnoho podnikavých občanov sa odsťahovalo do bezpečnejších slobodných spišských miest, čím obec strácala možnosti poskytovania obživy a teda aj príjmov.

Keď na začiatku 18. storočia došlo ku konsolidácii pomerov v starom Uhorsku, podarilo sa Vondrišľu vstúpiť do stavu privilegovaného banského mesta vo zväzku ôsmich kráľovských banských miest.(Gelnica, Smolník, Švedlár, Mníšek nad Hnilcom, Štós, Nižný a Vyšný Medzev). Svoj záujem na banskom podnikaní chránili zemepáni tým, že ustanovili funkciu hlavného banského majstra pre banské podnikanie, nachádzajúce sa na ich území. Tento banský majster dozeral na dodržiavanie predpisov Kráľovského banského práva a viedol evidenciu udelených banských oprávnení. Jeho právomoc sa týkala baní vo Vondrišli, Závadke, Tepličke a terajších Rudňanoch Koterbachoch. Bolo to obdobie najväčšieho rozmachu dobývania a zhutňovania medených rúd na Spiši a počiatky hámorníckeho spracovania železa. Na území Vondrišľa pracovalo 7 hámrov, jedna huta na Troskách na tavenie medi, jedna vysoká pec pri Druhom Hámri na tavenie železa. Vondrišiel v tomto čase získal po hospodárskej stránke význam mestečka s organizovanými remeselnými cechmi a s právom výročných trhov. Priamo na hornom konci obce, pri lokalite Maša, pod Hutnou skalou (Hütterstein) bola v roku 1847 miestnymi podnikateľmi postavená zmodernizovaná vysoká pec pod firmou - Železohutné združenie Vondrišiel, ktorá odoberala železnú rudu od okolitých baní, hlavne bane Gustáv a na Vysokej medzi. Na tomto banskom závode bol postavený prvý zdroj elektrického prúdu, parný stroj na poháňanie generátora. Pred prvou svetovou vojnou bola baňa a železiareň odkúpená Hornosliezskou železiarskou spoločnosťou v Glivicach.

V roku 1872 boli zrušené mnohé feudálne poriadky a výsady, obec bola zaradená do všeobecného župného zriadenia, čím sa uvoľnila cesta rozvoja nového hospodárskeho poriadku. Doterajšie drobné manufaktúry v rukách jednotlivcov, alebo malých podnikov, bane alebo hámre, so svojou zastaranou technikou nestačili plniť zvýšené požiadavky trhu. Staré banské podniky sa dostali do rúk cudzích kapitálových koncernov, ktoré využívali možnosti rýchlej masovej dopravy železnej rudy do Ostravskej oblasti, kde sa v moderných koksových vysokých peciach dali spracovať aj železné rudy, ktoré sa v prevažnej väčšine vyskytovali na Spiši a tiež v okolí Vondrišľa. Drobné bane zanikali a na ich mieste vznikali nové. Keď v 19. storočí boli odbúrané feudálne práva šľachticov sa Vondrišiel po dlhom vyjednávaní vykúpil zo zemepanskej závislosti. Najväčšie zásluhy si pri tom získal vtedajší richtár Gaspar Weissert, ktorý sa tešil všeobecnému uznaniu a v roku 1844 vykúpil lesy pod obec od Maryásovcov.

Ďalšie banské lokality s nádejnými zásobami železných rúd v Roztokoch – Hnilčíku a na sídlisku Bindt boli odkúpené spoločnosťou Banská a hutná z Trínca, blízko Tešína. Na odvoz vyťaženej a praženej rudy bola vybudovaná úzkokolejná elektrická železnica ku prekladisku na železničnej

stanici Markušovciach. Na ľavom brehu Železného potoka v centre obce stojí rímsko katolícky kostol sv. Štefana Kráľa, postavený v roku 1763, keď staršia budova kostola zo 14. storočia musela byť zbúraná.

Starý katolícky kostol bol v 16. storočí pri reformácii obce na luteránsku vieru používaný aj novou cirkevnou obcou až do roku 1673. Evanjelický kostol mohol byť vybudovaný až v rokoch 1785-1789 na základe tolerančného patentu cisára Jozefa II. Každému cirkevnému spoločenstvu záležalo na výchove mládeže v zmysle svojho učenia, boli preto v blízkosti kostolov postavené školské budovy pre katolíkov aj evanjelikov osobitne. Tým bolo vytvorené miesto dnešného centra mestečka, ku ktorému v roku 1858 pribudla samostatná budova radnice s vežou. Keď sa po vybudovaní hlavného železničného ťahu Košice-Bohumín začal rozvíjať cudzinecký ruch, podnikatelia z Vondrišľa si uvedomili možnosť využitia blízkeho okolia, vybudovali v lokalite Čierna Hora (r.1847) niekoľko kúpeľných ubytovní pre cudzích hostí, kde boli využívané bohaté pramene studenej vody na liečebné účely, podľa vtedy zaužívanej metódy "Priessnitzovej". Čiernohorské kúpele poskytovali liečené procedúry pod lekárskej dozorom, získali dostatok klientov najmä z rovinatých krajov dolného Maďarska, ktorí sem radi dochádzali na letnú dovolenku aj s rodinami, aby si užili čerstvý horský vzduch.

V období prvej svetovej vojny nedošlo k významným zmenám vo verejnom živote Vondrišľa. Vojnové obdobie sa prejavilo znížením produktívnych pracovných síl, lebo vojna si vyžadovala čoraz väčší počet vojakov. Obec musela poskytovať finančnú výpomoc v prípadoch keď jediný živiteľ rodiny narukoval, alebo padol na fronte. Pre výpad pracovných síl v poľnohospodárstve sa na trhu začal postupne ukazovať nedostatok základných potravín. Rodiny bez možnosti dorábania vlastnej obživy na svojej pôde sa dostávali na pokraj hladu. Zníženie životnej úrovne vyvolalo nespokojnosť v širokých vrstvách obyvateľstva. Po vojenskej porážke stredových mocností vznikla Československá republika. V mladom štáte boli narušené staré hospodárske vzťahy, nové bolo potrebné vytvoriť, čo bolo spojené s mnohými problémami, ktoré postihli aj výrobcov na Slovensku.

Vo Vondrišli bolo nemecké obyvateľstvo za posledných 80 rokov pod silným maďarizačným nátlakom a videlo príčiny nedostatkov povojnových rokov v novom zriadení. Aj napriek novým pomerom dokázali zachovať jednotu a udržať väčšinu v obecnom zastupiteľstve aj do konca druhej svetovej vojny. Na centrálnom námestí bol v dvadsiatich rokoch obetiam prvej svetovej vojny postavený pamätník s menoslovom všetkých padlých vojakov z obce.

Po prvej svetovej vojne sa striedali časté hospodárske krízy, výrobcovia železných tovarov stratili svoje trhy a na Spiši museli svoje výrobné aktivity likvidovať. Po krátkej prosperite v rokoch 1925-1928, svetová hospodárska kríza ešte viac postihla "hladovú dolinu" Hnilca. Veľkorysá štátna investičná akcia dobudovania železničnej trate Margecany – Zvolen v úseku od Gelnice až po Červenú Skalu priniesla skutočnú úľavu od nezamestnanosti. Touto stavbou Vondrišiel získal železničné spojenie s okolitým svetom, bolo to v rokoch 1931 až 1936. Obdobie prejavujúcej sa konjunktúry bolo však obdobím nových problémov – nástup fašizmu do medzinárodnej politiky. Nacistické heslá o svetovláde našli iba málo odozvy aj keď väčšina nemeckého obyvateľstva bola za demokratické spolunažívanie v spoločnej vlasti. Iba malá skupina cudzích prišielcov stihla

strhnúť a nakaziť neskúsenú mládež velikášskymi myšlienkami. Nešťastný vývoj svetovej politiky viedol k vzniku Slovenského štátu, ktorý nedokázal zabrániť šíreniu násilia medzi národnosťami. Jedinou stavebnou pamiatkou z tejto doby je budova bývalej nemeckej ľudovej meštianskej školy na hornom konci obce z roku 1942.

Po vypuknutí Slovenského národného povstania v roku 1944, došlo k úplnému prerušeniu vzájomných stykov medzi národnosťami a národnostnými skupinami. Oblasťné vedenie Nemeckej strany organizovalo odsun svojich členov do Sudetskej oblasti Čiech, kde vyčkali koniec druhej svetovej vojny. Mnohí z nich sa pokúšali vrátiť do opustenej domoviny, bolo im v tom zabránené na základe dekrétov povojnovej vlády o odsune obyvateľstva nemeckej národnosti do oblastí obsadených výraznými mocnosťami. Národný výbor, ktorý sa ustanovil v roku 1945 vo Vondrišli, rozhodoval o ďalšom osude obce za úplne zmenených podmienok. V začiatkoch za obnovu demokratického poriadku a po roku 1948 pod vládou Národného frontu a vedenia Komunistickej strany. Trvalo niekoľko rokov, kým boli odstránené vážnejšie vojnové škody a neskôr na základe 5-ročných plánov sa započalo s budovaním socialistického zriadenia. Organizovaným nasťahovaním vojnou poškodených slovenských rodín, bola nahradená strata odsunutých obyvateľov do uprázdnených domov Vondrišľa. Úplná zmena nových pomerov bola prejavovaná aj zmenou názvu obce Vondrišiel na Nálepkovo po kpt. Jánovi Nálepkovi, ktorý padol v boji za oslobodenie Československa od fašistického jarma. V rokoch výstavby nového zriadenia aj obec Nálepkovo mala účasť na zvyšovaní životnej úrovne zaostalých oblastí. Podarilo sa upraviť a obnoviť prevažnú časť poškodeného bytového fondu. Bola zveľadená poľnohospodárska výroba, školstvo, zdravotníctvo a činnosti v národných podnikoch. Boli využité aj zvyšky nerastného bohatstva v baniach Xantipa a Gustáv. Socialistické zriadenie sa snažilo každému občanovi zaistiť primeranú životnú úroveň. Najnovší vývoj politického života po roku 1989 hľadá nové možnosti a cesty konsolidácie hospodárskych politických a podnikateľských pomerov.

Po vzniku novej samosprávy obce v roku 1990 začína sa nový dynamický rozvoj obce, charakterizovaný novými stavebnými aktivitami zveľadovania obce. Po prinavrátení lesov obce do jej majetku (3200 ha). Priestor okolo obecného úradu v rátane jeho rekonštrukcie a obnovy fasád oboch kostolov sa podarilo vydláždiť a uskutočniť parkovú úpravu s vhodnou zeleňou, ktorá pôsobí veľmi usporiadaným dojmom. Časť parku má zriadené detské ihrisko, ktoré je vhodným doplnkom oddychovej zóny. V roku 2001 bola ukončená bytová výstavba obecných nájomných bytov v počte 44 pre minoritných obyvateľov a 30 pre majoritných. Novopostavený kostolík v Treťom Hámri s vhodnou úpravou terénu upúta návštevníkov už z diaľky. Od roku 1992 až doposiaľ bola zrealizovaná výstavba obecného vodovodu a obecnej kanalizácie vrátane 3 čističiek odpadových vôd – do úplnej realizácie je ešte nevyhnutné investovať cca 20,0 mil. Sk. Športové vyžitie domácim, ale aj návštevníkom poskytne štadión, so svojim zariadením, ktoré uspokojí aj tých čo hľadajú ubytovanie, ako aj spoločenské priestory.

V zimných mesiacoch je k dispozícii lyžiarsky svah s vlekom a technickým zasnežovaním vrátane zázemia požičovne a servisu lyžiarskej výstroje a reštauračných služieb. Krásne okolie je rajom pre poľovníkov, rybárov ako aj hubárov. Škola v prírode a rekreačné zariadenie na Čiernej Hore poskytuje deťom rekondičné pobyty v prírode. Teraz je však v recesii, hľadá sa investor resp. nový prevádzkovateľ.

Poloha obce a prírodné pomery

Obec Nálepko leží na území okresu Gelnica. Kataster obce má rozlohu 5 565 ha (55,6 km²), z toho poľnohospodárska pôda predstavuje 36,8% a lesné pozemky 57,4 % - lúky a lesy zaberajú prevažnú časť územia. Územie leží v severnej časti Slovenského Rudohoria na terasovitej plošine rieky Hnilec, ktorá má prítok Železný potom tečúci stredom obce.

Súčasťou katastra obce Nálepko sú jednotlivé územné časti:

- časť Nálepko – stred obce, plní funkciu a sústreďuje sa tu výroba,
- časti Zahájnica, I., II., III. Hámor, Hámre a Peklisko,
- časť Čierna Hora – v minulosti plnila funkciu kúpeľnú a rekreačno-rehabilitačnú.

Nálepko leží na 48°50' severnej šírky. V tejto zemepisnej šírke sa nachádzajú napríklad aj tieto sídla: Luxembourg, Seattle, Quebec atď. Prírodné podmienky sú však v tejto zemepisnej šírke veľmi rôznorodé a iné ako v Európe. Relatívna poloha má pre obec oveľa väčší význam. Súhrne by ju bolo možné charakterizovať ako odľahlú, ale pritom je obec obklopená významnými centrami, dopravnými spojnícami a turistickými oblasťami nadregionálneho až nadštátneho významu. Obec je súčasťou Slovenského Rudohoria. Volovské vrchy zasahujú do katastra obce viacerými podcelkami, a to: pod celok Knola s najvyšším vrchom Babiná (1278 m), Pálenica (1115 m), vyplňajú trojuholník Peklisko-Nálepko-Čierna hora na ľavom brehu Hnilca vo východnej časti katastra obce. Druhý pod celok predstavuje Zlatý stôl s rovnomenným najvyšším vrchom (1322 m). Tretí pod celok Volovských vrchov, ktorý zaberá najväčšiu časť katastra obce, a to najmä svojou časťou Hnilecké Podolie, je pod celok Hnilecké vrchy.

Z humánno-geografického hľadiska je zaujímavá poloha obce vzhľadom na významné centra (Košice, Spišská Nová Ves, Gelnica, Rožňava) a na dopravné trasy (dva západo-východné koridory a jeden severojužný sú dostupné autom, príp. autobusom v pomerne krátkom čase). Poloha Nálepka vzhľadom na centrá zamestnanosti a vzdelávania je málo výhodná. Dve pre obce dôležité centrá - Spišská Nová Ves a aglomerácia Gelnica - Prakovce sú po minimalizácii činnosti železnorudných baní a útlme zbrojárskeho priemyslu zaťažené vysokou nezamestnanosťou. Miestne pracovné príležitosti nestačia pokrývať ponuku pracovných síl a dôsledkom takejto nevýhodnej

polohy je ubúdanie obyvateľstva, a to najmä obyvateľov v produktívnom veku a vyššou úrovňou vzdelania.

Klimatická charakteristika

Nálepko vo svojím okolí patri do mierne teplej až chladnej klimatickej oblasti. Územie je charakteristické priemernými ročnými zrážkami 770 mm a priemernou ročnou teplotou 6,4 °C. Počet letných dní v roku býva v priemere okolo 30 dní a vykurovanie domov trvá približne 238 dní a začína počiatkom septembra.

Analýza vnútorného prostredia – hospodárska oblasť

Samospráva

Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnu pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická alebo fyzická osoba. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia:

- orgánmi obce,
- miestnym referendom,
- zhromaždením obyvateľov obce.

Orgánmi obce sú obecné zastupiteľstvo a starosta obce.

Pri obecnom zastupiteľstve v Nálepke pôsobia komisie:

- Komisia finančná a správy obecného majetku (10 členov)
- Komisia pre ochranu verejného poriadku (10 členov)
- Komisia kultúry, mládeže a športu (16 členov)
- Komisia bytová a sociálna (11 členov)
- Komisia stavebná, územného plánu a životného prostredia (13 členov)
- Komisia pre vybavovanie sťažností (6 členov)
- Komisia pre ochranu verejného záujmu (3 členovia).

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce. Rozpočty obce sa zostavujú podľa ustanovení § 10 ods. 7) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obec zostavuje a schvaľuje svoj rozpočet a podľa neho hospodári. Prehľad hospodárenia v jednotlivých rokoch je zobrazený v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 8 - Rozpočty obce Nálepkovo v rokoch 2013, 2014 a 2015

Rozpočet obce Nálepkovo v rokoch 2013, 2014, 2015			
	2013	2014	2015
Príjmy celkom	3 136 315,51	3 741 110	3 000 998
Bežné príjmy + RO	2 505 625,89	2 760 327	2 938 223
Kapitálové príjmy	630 012,82	951 859	29 790
Finančné príjmy	676,80	28 924	23 471
Príjmy RO s právnou subjektivitou	-	-	9 514
Výdavky celkom	3 007 797,63	2 289 298	2 991 979
Bežné výdavky	2 127 443,17	1 088 988	1 329 997
Kapitálové výdavky	744 100,77	1 060 808	69 510
Finančné výdavky	136 253,69	139 502	92 798
Výdavky RO s právnou subjektivitou - nerozpočtované	-	-	1 499 614

Zdroj: (OcÚ Nálepkovo)

Jedným z najdôležitejších problémov súčasnej trhovej ekonomiky a každej obce je nezamestnanosť. Snaha o vytvorenie nových pracovných príležitostí, ako aj snaha o zmenšenie ťarchy nezamestnanosti, je vážnym ekonomickým problémom, ale aj sociálnym a politickým problémom. Jedným z najväčších zamestnávateľov v obci je samospráva. Vzhľadom na prírodné bohatstvo v našom kraji obyvatelia obce nachádzajú uplatnenie v lesnom hospodárstve.

Občianska infraštruktúra

Občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť predstavuje široký komplex zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie najrozmanitejších potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórií. Ako vyplýva z metodického dokumentu "Štandardy minimálnej vybavenosti obcí" Inštitútu urbanizmu a územného plánovania Urbion, sa tak občianskou vybavenosťou rozumejú zariadenia podľa druhu činnosti, ktoré sú zatriedené do funkcií, ktorými sú školstvo, športové zariadenia, zdravotníctvo, sociálne služby, kultúrne zariadenia, cestovný ruch, služby, finančné služby, obchod, verejné stravovanie. Miera uspokojenia obyvateľstva neustále rastie.

Obchod a služby

Obchodné a komerčné služby v obci Nálepko vo súvislosti s počtom obyvateľstva primerané. Na základe dotazníkového prieskumu občanov najviac apelujú na potrebu obchodných služieb v oblasti maloobchodu s ovocím a zeleninou a zároveň maloobchodu s cukrárskymi výrobkami.

V obci sa nachádza pomerne dosť široká škála obchodných služieb, komerčných služieb a služieb podnikateľských subjektov. Ich štruktúru zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tab. č. 9 - Štruktúra obchodných, komerčných služieb a organizácií na území obce

Obchodné a komerčné služby poskytované v obci (firmy a organizácie)	
Agrofarma spol. s r.o.	Hozza, s.r.o.
AGRO-K-D-CH, s.r.o.	KADUJA, s.r.o.
Anzhela Slovinská	KASA Záložňa, a.s., pob. Nálepko
ASTONNA, s.r.o.	Lekárň Nálepko, Pharm.Dr. Š. Ruttkay
Bio – CH s.r.o.	LKS – elstav, s.r.o.
B.M.Z. s.r.o.	LON s.r.o.
Bonamed, s.r.o.	MA-JA, Mária Lacková, Janka Penxová
Coop Jednota Slovensko, s. d.	Mäso – údeniny – Mária Priščáková
Czöldorová Adriana (Kvetinárstvo)	Mediapress Capa
Daniel A. MUDr.	Najlacnejšie potraviny J. M.
Danielová M. MUDr.	Odevy – textil, Viktor Riemer
Diskonto, s. r. o.	Pizzeria Vondrišiel
Diskont - Večierka	Pohostinstvo Eso
Domov Nálepko, n. o.	Rozličný tovar, Lucia Riemerová
FENS Slávka Podolinská	SDD DREVO s.r.o.
Fresh potraviny	Slovenská pošta, a.s.
Gables s.r.o.	Snack Bar, Jana Grečková
Gajanles s.r.o.	VERMAT – Janka Kalafusová
Hair style (kaderníctvo)	Záložňa, BMZ
HBV Trade, s. r. o.	Záložňa, Marián Pacák
Hostinec Jeleň	ZŠ s MŠ Nálepko

Zdroj: (vlastné)

Školstvo a vzdelávanie

Na území obce pôsobí ZŠ s MŠ, ktorá prešla rôznymi zmenami vedúcich pracovníkov, ako aj zmenou názvu samotnej školy. V poslednom desaťročí bola v škole realizovaná rekonštrukcia kotolne vrátane rozvodov kúrenia a vyhrievacích telies. V roku 2010 bola ukončená modernizácia a rekonštrukcia celej budovy školy, zároveň bola zrealizovaná aj prístavba hlavného vstupu do školy. Pre zefektívnenie vzdelávacieho procesu sa zrealizovali viaceré projekty. V budove ZŠ s MŠ sa nachádzajú žiaci ZŠ a žiaci špeciálnych tried, nultých ročníkov a predškolského

vzdelávania. ZŠ s MŠ edukáciu vykonáva i na pracovisku v osade Grün, kde prevádzkuje predškolské vzdelávanie.

Stredná odborná škola Prakovce využívala priestory obecných budov na svoje vzdelávacie aktivity kde mala zriadené detašované pracovisko v našej obci.

Nižšie uvedená tabuľka znázorňuje nárast počtu žiakov za posledné desaťročie, z ktorej vyplýva, že bude nevyhnutné v blízkej dobe riešiť priestorové zabezpečenie na plnenie povinnej školskej dochádzky.

Tab. č. 10 - Počet žiakov v jednotlivých rokoch

Školský rok	Počet žiakov ZŠ a špeciálne triedy	Školský rok	Počet žiakov ZŠ a špeciálne triedy
2005/2006	537	2011/2012	546
2006/2007	544	2012/2013	558
2007/2008	552	2013/2014	552
2008/2009	532	2014/2015	605
2009/2010	536	2015/2016	615
2010/2011	541	2016/2017	644

Zdroj: ZŠ s MŠ

Zdravotníctvo

Medzi základné potreby obyvateľstva neodmysliteľne patrí i oblasť medicíny a zdravotníckych služieb. Občania využívajú služby miestnych súkromných subjektov, pri špecializovaných odvetviach zdravotníctva využívajú služby okolitých miest (SNV, Gelnica, Krompachy, Levoča, Poprad). Občania avizujú potrebu zriadenia gynekologickej ambulancie.

V obci Nálepko sa v súčasnosti poskytujú tieto služby:

- MUDr. Mária Danielová, zubný lekár
- MUDr. Adrián Daniel, dentoalveolárny chirurg
- Bonamed, s.r.o., MUDr. Natália Bodnárová – pediater
- Bonamed, s.r.o., MUDr. Jozef Bodnár – všeobecný lekár
- Lekáreň Nálepko
- Ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci, Nálepko (Záchranná služba Košice)

Ubytovacie zariadenia

Ubytovacie služby v obci zabezpečujú najmä:

- Turistická ubytovňa Krečno, Nálepko
- Apartmán Pizzéria, Nálepko
- Penzión SAR-SAN, Nálepko

Služby tohto charakteru zároveň poskytujú v rámci komerčných služieb aj podnikateľské subjekty pôsobiace v okolitých územiach:

- Drevenice Amulet a Amuleti, Hnilčík
- Chata Lenka, Hnilčík
- Chata Kubo, Hnilčík

Stravovacie a pohostinné zariadenia

Stravovanie je najdôležitejšou službou pre návštevníkov. V regióne sú stravovacie kapacity spojené zväčša s ubytovacími. Poskytovanie stravovacích služieb v mikroregióne je v priemere nedostatočné.

V obci Nálepko tieto služby poskytujú:

- Turistická ubytovňa Krečno, Nálepko
- Snack Bar, Janka Grečková, Nálepko
- Pizzéria Vondrišiel
- Domov Nálepko, n.o.
- ZŠ s MŠ Nálepko
- VERMAT – Janka Kalafusová
- Hostinec Jeleň
- Pohostinstvo ESO

Cestovný ruch

Návštevníci, ale i naši domáci využívajú prírodné danosti bývalej banskej obce, a to hlavne turistické vychádzky a hubárčenie v okolitých lesoch, ale i poľovačky v našich Volovských vrchoch. Oblubou je aj rybárčenie, a to na rieke Hnilec a v Železnom potoku.

Pre milovníkov histórie a kultúry sú k dispozícii:

- rímskokatolícky barokový kostol sv. Štefana postavený v roku 1763
- evanjelický kostol z roku 1785 s otvorenou zvonnicou
- bývalá radnica z roku 1858, ktorá je sídlom dnešného Obecného úradu
- pomník padlých z prvej svetovej vojny
- v zimnom období sú ponúkané mierne náročné zjazdovky lyžiarskeho strediska Nálepko - Krečno.

V obci poskytujú služby reštauračné, ubytovacie i oddychové zariadenia. K dispozícii je futbalové ihrisko, tenisový kurt, či už spomínané lyžiarske stredisko Krečno, ktoré využívajú občania z okolitých obcí a rôzne lyžiarske školy.

Pravidelne organizujeme preteky, či už cyklistické, na kolieskových korčuliach alebo i na lyžiach, furmanské preteky, mariášový turnaj, rôzne programy pre deti alebo aj napríklad známy výstup na Baracku skalú.

Pre dosiahnutie úspešného a dlhodobého rozvoja cestového ruchu je potrebné zabezpečiť mnoho faktorov týkajúcich sa neustáleho skvalitňovania služieb a samotnej propagácii obce využitím všetkých prírodných daností. Je však nutná rekonštrukcia miestnych komunikácií a spolupráca a spolupatričnosť miestnych obyvateľov a podnikov. Taktiež je dôležité obnovenie miestnej kultúry a pripomenutie si tradícií. Rozvojom cestovného ruchu sa môže napomôcť k tvorbe nových pracovných príležitostí a skvalitneniu životnej úrovne obyvateľstva.

Technická infraštruktúra

Cestná doprava

Základnú cestnú sieť obce tvoria prieťahy cesty II. triedy a cesty III. triedy. Cesta č. II/546 má v prieťahu obce Nálepko dlžku 2100 m o ploche 14 800 m². Cesta III/3279 (pôvodné č. III/54622) má celkovú dlžku 5 200 m o ploche 20 800 m², pokračovaním tejto cesty sú miestne komunikácie, ktoré je potrebné dobudovať a to Surovec – Delava. Cesta III/3277 (pôvodne III/54617) má celkovú dlžku 2800 m o ploche 12 600 m². V rokoch 1994 – 2015 boli zrenovované povrchy miestnych komunikácií a verejných priestranstiev na uliciach:

Hlavnej ul., Školskej ul., Novej I, Novej II., Strmej, Pri strážnickom potoku, Mlynskej, v Strednom riadku a pri Rím. kat. kostole a Evan. kostole vrátane renovácie námestia obce a miestnych parkov.

V obci sa nachádzajú cesty s nasledujúcim označením:

- Číslo cesty II/546 Gelnica – Nálepko – Hnilčík
- Číslo cesty III/3279 (pôv. III/54622) Nálepko – Tretí Hámor
- Číslo cesty III/3277 (pôv. III/54617) Nálepko – Závadka
- Číslo cesty III/3276 (pôv. III/54615) Nálepko – Henclová

V rámci programového obdobia 2007 – 2013 KSK využil finančné prostriedky z fondov Európskej únie v rámci Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 – 2013. Pre oblasť dopravnej infraštruktúry ciest II. a III. triedy bol relevantný Regionálny operačný program Prioritná os 5: „Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov“. Uznesením č. 422/2008 Zastupiteľstvo KSK schválilo Zámer rozvoja cestnej infraštruktúry KSK zo zdrojov EÚ na roky 2008 – 2013. Na našom území sa realizovala aktivita s označením Cesty KSK 12 – Oprava ciest a mostov z fondov EÚ v r. 2014 – okres Gelnica. Zároveň sa realizovala aktivita s názvom Oprava povodňami poškodených ciest v okr. Gelnica. Na našom území sa realizovala aktivita Cesty

KSK7 – SNV – napojenie obcí na SNV a GL. V rámci týchto programov boli opravené cestné komunikácie uvedené v tabuľke nižšie.

Tab. č. 11 - Opravené úseky ciest v rámci územia obce

P.č	Číslo cesty (mostu)	Názov úseku (KSK 12 – okr. GL)	Dĺžka opravy (km)	Stav
1	Cesta II/546	Stará Voda - Nálepko	6,966	Ukončené
2	Cesta II/546	Nálepko - Hnilčík	0,988	Ukončené
3	Cesta III/546022	Nálepko - Peklisko	3,630	Ukončené
4	Cesta III/546017	Nálepko Závadka	4,060	Ukončené
5	Cesta II/546	Mníšek nad Hnilcom – Švedlár - Nálepko	3,180	Ukončené

Zdroj: Správa ciest KSK

Pešie chodníky sú vybudované v časti v obci pozdĺž cesty v zastavanom území. Ostatné miestne komunikácie sú bez chodníkov pre peších. Miestne komunikácie – cesty a chodníky je potrebné rekonštruovať, čo plánuje obec v nasledujúcich rokoch.

Železničná doprava

Obec má priame prepojenie na železničnú sieť. V obci poskytujú svoje prepravné služby Železnice Slovenskej republiky. Ide o jednokolejnú neelektrifikovanú železničnú trať na Slovensku, ktorá spája Červenú Skalu a Margecany. Je súčasťou prepojenia Zvolen – Banská Bystrica – Margecany – Košice. Železničná stanica Nálepko leží na neelektrifikovanej trati č. 173 (Červená Skala - Margecany) medzi žst. Hnilec a žst. Švedlár. Železničná stanica Nálepko leží v km 39.502 jednokolejnej trate Margecany – Banská Bystrica. Je stanicou : štvrtej kategórie zmiešanou - podľa povahy práce medziľahlou - po prevádzkovej stránke.

Železničná stanica Nálepko je nesamostatnou železničnou stanicou pridelenou k ŽST Dobšinská Ľadová Jaskyňa. Prednosta stanice má sídlo v ŽST Dobšinská Ľadová Jaskyňa.

Poradie jednotlivých dopravní a zastávok podľa TTP od začiatku trate :

Nesamostatná železničná stanica Švedlár 30.806. Nákladisko zastávka Stará voda 35.026. Zastávka Tretí Hámar km 43.954 , Zastávka Nálepko - Peklisko 46.798,
Nesamostatná ŽST Hnilec 53.163.

Autobusová doprava

Osobnú autobusovú dopravu v súčasnosti prevádzkuje Eurobus, a.s. Spišská Nová Ves. V obci sa nachádzajú 4 autobusové zastávky, ktoré by bolo potrebné zrekonštruovať. Frekvencia spojenia

v priebehu pracovného týždňa a v dňoch pracovného pokoja do okolitých okresných miest (Spišská Nová Ves, Gelnica) nie je postačujúca.

Cyklistická doprava

Cez obec Nálepko vo prechádza Hnilecká cyklomagistrála. Hnilecká cyklomagistrála prechádza malebnou Hnileckou dolinou, lemovanou lesnými masívmi Slovenského Rudohoria. Spája dve významné strediská cestovného ruchu - južnú časť Národného parku Slovenský raj s umelou vodnou nádržou Ružín. Má 70 km a prechádza 11 obcami. Trasa je vhodná aj pre začiatočníkov a v zásade sa ide stále dolu kopcom. Túru je možno prakticky kdekoľvek prerušiť a pokračovať vlakom.

Trasa Hnileckej cyklomagistrály: Dedinky, železničná zastávka – Mlynky, časť Palcmanská Maša – Mlynky, časť Prostredný Hámor – Mlynky – Mlynky, časť Trosky – Mlynky, časť Rakovec – Mlynky, časť Sykavka – Hnilec – Delava – rekreačné zariadenie Gabačka – Nálepko vo, časť Peklisko – Nálepko vo, časť Hámre (Tretí Hámor, Druhý Hámor, Prvý Hámor) lyžiarske stredisko Nálepko vo – Nálepko vo – Švedlár, časť Vyšné Hrable – Švedlár – Švedlár, časť Nižné Hrable – Mníšek nad Hnilcom – Helcmanovce – Prakovce – Prakovce, časť Matilda huta – Gelnica, časť Háj – Gelnica – Gelnica, časť Mária huta – Jaklovce – most cez vodnú nádrž Ružín – Margecany, železničná stanica

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je napojená z vonkajšieho nadzemného VN 22 kV vedenia č. 245 napojeného z 110/22 kV ES Prakovce s možnosťou zásobovania z ES 110/22 kV Spišská Nová Ves resp. Hámor III. aj z ES 110/22 kV Dobšina z VN vedenia č. 237. V obci je zásobovanie el. energiou realizované vonkajším nadzemným elektrickým vedením prierezov NFA2X 4x120, NFA2X 4x70, 1- AES 4x120, 1-AES 4x70, 4x70 3x240+120, NAYY-J 4x150 a AYKY-J 3x120+70, ktoré sú napájané z 28 distribučných trafostaníc. Prepojenie transformačných staníc na VN vedenie je zrealizované nadzemným VN vedením a v prípade TS0902-0018 Nálepko vo Domov Nálepko vo, n.o. je to pripojenie vonkajším podzemným VN vedením AXEKVCY 70x1x3.

V obci sa plánuje zrealizovať nasledujúce stavby „Nálepko vo – ulica Hlavná, Pri Strážovskom potoku – Úprava NN siete“, „Nálepko vo – Hámor 3 – Úprava NN siete“, „Zahájnica – Úprava NN a DP od hlavnej cesty smerom ku letcovi“. Pre niektoré časti obce Nálepko vo bola spracovaná cieľová sieť, na ktorej sa bude realizovať kiosková transformačná stanica na ulici Cintorínskej, ktorá nahradí v budúcnosti stanicu TS0902-001 Nálepko vo Zdravotné stredisko.

Je potrebné, aby obec v budúcnosti otázku energetiky riešila komplexne vzhľadom na nárast jestvujúcich odberov elektriny podľa očakávaného trendu zaťaženia v zmysle pravidiel energetiky. V prípade potreby zaústenia nových trafostaníc, bude potrebné ich umiestniť čo najbližšie do centra predpokladaných odberov. Miesto osadenia TS musí spĺňať podmienku pre maximálne dĺžky NN vývodov z trafostaníc do 500 m. Obec pri svojich aktivitách musí brať do úvahy umiestnenie na

existujúce pozemné rozvody. Zároveň musí dodržiavať ochranné pásma zriadenej elektrizačnej sústavy v zmysle §43 Zákona o energetike č. 251/2012 v znení neskorších predpisov. Na ochranu zariadení sústavy sú zriadené ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života, zdravia osôb a majetku.

Zásobovanie vodou

V súčasnosti je obec Nálepkovo zásobovaná pitnou vodou z vlastného vodovodu, ktorého hlavným zdrojom vody je prameň v lokalite Čierna Hora a doplnkovým zdrojom záchyt z ústia štôlne Nižná Xantipa. Obec Nálepkovo v predchádzajúcom programovacom období 2007 – 2013 implementovala projekt podporený z Operačného programu Životné prostredie s názvom „Kanalizácia a vodovod obce Nálepkovo – dokončenie“, prostredníctvom ktorého obec dobudovala kanalizáciu a rozvod verejného vodovodu v obci Nálepkovo.

Obyvatelia častí obce Hámre, Čierna Hora, Peklisko a Záhajnica sú zásobovaní z individuálnych zdrojov studní, výtokových stojanov.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom, resp. vykurovanie, majú obyvatelia riešené individuálne vo svojich rodinných domoch. Objekty, ktoré sú v správe obce, sú vykurované elektrickou energiou.

Verejné osvetlenie v obci

V obci je inštalovaných cca 137 svetelných bodov verejného osvetlenia, ktoré sú v prevádzke počas celej noci. Sieť je rozdelená do viacerých čiastkových sietí, z ktorých každá má vlastný regulátor. V roku 2015 bol vypracovaný projekt na rekonštrukciu verejného osvetlenia s osobitným zameraním sa na časť Záhajnicu a Hámor – projekt nebol podporený. Verejné osvetlenie v obci nepostačuje, je potrebné ho dobudovať a rozšíriť do všetkých častí obce. Z hľadiska úspory je potrebné použiť osvetľovacie telesá s úspornými žiarivkami. V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na zhotoviteľa a dodávateľa prác pre rozšírenie a zvýšenie efektivity verejného osvetlenia v obci zo súčasných 137 svetelných bodov na 240.

Informačná infraštruktúra a telekomunikácie

Telekomunikácie

Od roku 1997 bola inštalovaná telefónna ústredňa DLU napojená na UTO Spišská Nová Ves optickým káblom. Jej kapacita je 500 prípojok. Táto kapacita postačovala na telefonizáciu sídla približne do r. 2010. Prebieha pokračovanie trasy optického kábla, ktoré je navrhnuté v katastrálnom území obce údolím rieky Hnilec do rovnomennej obce podľa projektovej dokumentácie vypracovanej Telecom projekt spol. s.r.o. Bratislava.

Bezdrôtová mobilná telekomunikačná sieť je zabezpečená na rôznych úrovniach viacerými operátormi na území obce, a to:

Orange Slovensko, a.s. – poskytuje hlasové a mobilné služby:

- 3G/HSPA + vonku a v budovách (21 Mb/s)
- GSM/ GPRS/ EDGE vonku a v budovách

Slovak Telekom, a.s.

Typ siete na pevný internet:

- VDSL (50 Mbit/s), (20 Mbit/s), (10 Mbit/s)
- ADSL (10 Mbit/s), (5 Mbit/s), (2 Mbit/s)
- Rýchlosť internetu: Super rýchly (až 300 Mbit/s), Rýchly (až 20 Mbit/s), Základný

Mobilný internet – typ siete a rýchlosť

- 3G / HSPA + (21 Mbit/s)
- EDGE (236 kbit/s)
- GPRS (56 kbit/s)
- Rýchlosť: Rýchly (21 Mbit/s), Základný (236 kbit/s)

Hlasové služby

- Mimo budovy (2G / 3G siete)
- V budovách (2G/ 3G siete)
- Dobitie Easy – Slovenská pošta, pobočka Nálepko

Mobilný operátor 4ka

V budúcnosti sa plánuje zabezpečenie pokrytia. Signál 4G /LTE siete 4ky

Mobilný operátor O2

Zabezpečuje dostupnosť telekomunikačných služieb a mobilného internetu GPRS/ EDGE do 236 kb/s.

Tesco mobile

V súčasnosti sú volania zabezpečené GSM, mobilný internet GPRS/ EDGE do 236 kb/s.

V budúcnosti sa plánuje rozšírenie služieb.

FunFón

Hlasové služby a mobilný internet:

- 3G /HSPA v budovách (21 Mb/s)
- 3G /HSPA vonku (21 Mb/s)
- GSM/ GPRS/ EDGE v budovách a vonku

Mobilný operátor Juro – virtuálny operátor – využíva 36 sietí Telekomu

Rozhlas, televízia a internet

Obec Nálepkovo má vytvorený vlastný obecný rozhlas. Vysielanie rozhlasových a televíznych programov je zabezpečené pre držiteľov licencií. V obci nie je zavedená káblová televízia, obyvatelia si zabezpečujú individuálny príjem TV signálu. Pokrytie televíznym signálom je vyhovujúce. Počet televíznych prijímačov, ako aj počet rádioprijímačov, je zhodný s počtom domácností. Obec má vytvorenú internetovú stránku. Internet je zavedený na obecnom úrade už dlhodobo. Obyvatelia majú napojenie na internet riešené individuálne.

Analýza vnútorného prostredia – environmentálna oblasť

Poľnohospodárstvo

Krajinný charakter obce predurčuje jeho využitie na poľnohospodárske účely a na živočíšnu výrobu. Hlavným výrobným prostriedkom poľnohospodárstva je pôda. Charakteristickou činnosťou v poľnohospodárstve v obci je obrábanie pôdy, pestovanie kultúrnych plodín a chov hospodárskych zvierat. Hlavnými produktmi poľnohospodárskej výroby sú potraviny pre obyvateľstvo, krmoviny pre hospodárske zvieratá, vedľajšími zas suroviny pre potravinársky a ľahký priemysel.

Charakteristickou črtou poľnohospodárskej výroby je viazanosť na pôdu. Poľnohospodárstvo má dôležitú funkciu v starostlivosti o krajinu. V našej obci rozvoj poľnohospodárstva zabezpečujú SHR, ktorých je k dnešnému dňu 9. V rámci svojej podnikateľskej činnosti využívajú tento sektor SZČO a Agrofarma, s.r.o., ktorá sa zaoberá rastlinnou a živočíšnou výrobou. Tento poľnohospodársky komplex cca 3700 ha poľnohospodárskych plôch (lúky, pasienky, orná pôda) je využívaný na poľnohospodársku výrobu a produkciu ovčieho syra, bravčového a hovädzieho mäsa, zemiakov a obilovín aj pre opätovnú reprodukciu výroby.

Lesné hospodárstvo

Obec vlastní 3224,83 ha lesov. Ide o lesnú oblasť Volovské vrchy a Čierna hora. V súčasnom drevinovom zložení lesných porastov prevláda smrek obyčajný. Jeho hynutie však v oblasti Nálepkova nadobudlo katastrofických rozmerov tak, že došlo a neustále dochádza k úplnému rozpadu lesných ekosystémov. Hromadné hynutie smreka postihlo všetky vekové stupne. Od roku

1992 boli lesy spravované v rámci organizácie Lesného podniku Nálepko. Dňa 1.1.1994 sa tento podnik pretransformoval na príspevkovú organizáciu Lesný podnik, obecný podnik Nálepko a od 1.1.1995 bola prevedená zmena názvu na Lesy obce Nálepko. Príspevková organizácia Lesy obce Nálepko bola dňom 31. 12. 2004 zrušená a od 1. 1. 2005 bola založená obchodná spoločnosť Lesy obce Nálepko s.r.o. (ďalej len LON s.r.o.). V rokoch 1995 – 2005 sa realizoval vedecký výskum „Ekologické podklady obnovy lesov obce Nálepko“, pod záštitou Prof. RNDr. Ladislava Šomšáka, DrSc. († 02.12.2005) Cieľom výskumu bolo zistiť príčiny rozpadu lesných ekosystémov a na základe zistených poznatkov vypracovať návrhy na asanačnú obnovu ohrozeného lesa a pôd. Celkový prehľad hospodárenia a prevádzky LON, s.r.o. v poslednom období uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. č. 12 - Prehľad lesnej prevádzky a ekonomiky LON, s.r.o. v rokoch 2009 - 2015

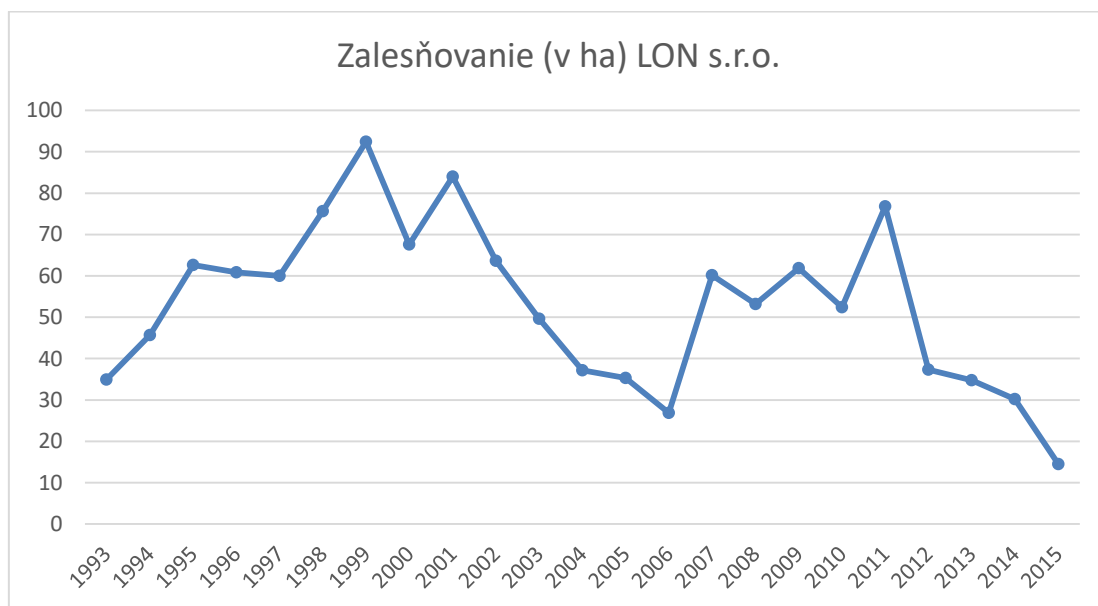
ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Výmera lesnej plochy (ha)	3225	3225	3225	3225	3211	3211	3183
Obnova lesa (ha)	61,86	52,40	76,75	57,68	36,71	33,41	20,78
Náklady na pest. činnosť (Eur)	161	160777	145227	120672	125037	106989	116638
Ťažba dreva spolu (m ³)	21436	20340	18601	17148	13492	14617	14480
Kalamita (m ³)	21436	20304	18506	17148	11456	9356	11727
Náklady na výrobu (Eur/m ³)	13,51	11,64	12,61	13,18	13,12	13,53	13,61
Dodávka dreva (m ³)	21642	14963	18921	17094	13512	14544	14263
Priemerné speňaženie dreva (Eur/m ³)	32,75	38,01	48,07	47,40	40,67	39,17	39,26
Príjmy spolu (Eur)	820	778160	971917	930674	1307674	1147915	1172223
Výdavky spolu (Eur)	815	777766	969574	930074	1306816	1138211	1163969

Hosp. výsl. (Eur)	2377	394	1353	601	859	9704	8526
Odvod OcÚ (Eur)	33195	100000	99582	99582	141475	99582	120000
Priemer. počet prac. (počet)	24	23	22	18	18	17	33
Z toho robotníkov (počet)	13	11	14	10	10	8	23

Zdroj: LON, s. r. o.

LON s.r.o. zrealizovali projekty zamerané na ozdravné opatrenia v lesoch z Programu rozvoja vidieka SR. Spoločnosť čerpala dotačné prostriedky na svoj rozvoj v rokoch 2006 až 2008 na umelú obnovu lesa na ploche 54,52 ha a rekonštrukciu lesnej cesty Surovec. V rokoch 2008 až 2010 boli čerpané dotácie na umelú obnovu lesa na ploche 54,69 ha a pre čistky na ploche 312,35 ha. Stav zalesňovania znázorňuje nasledujúci graf.

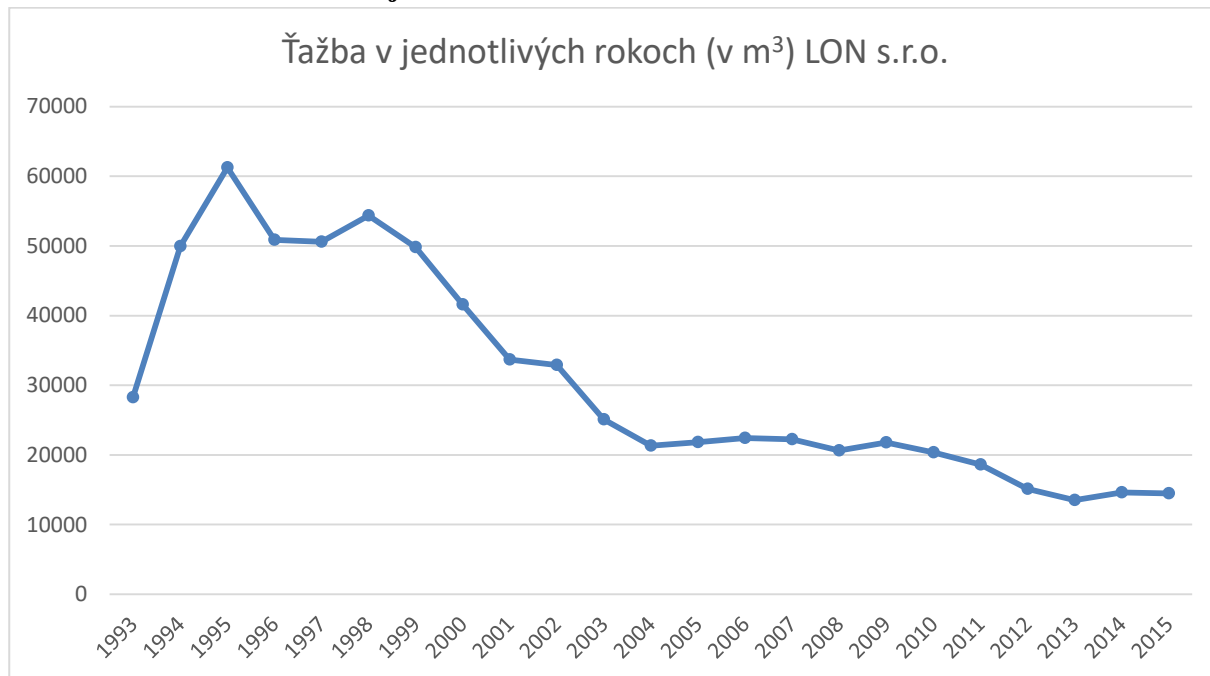
Graf č. 1 - Prehľad zalesňovania v jednotlivých rokoch

Zdroj: LON, s. r. o.

V rokoch 2010 až 2012 bola naplánovaná a schválená umelá obnova lesa na ploche 32,33 ha a pre čistky na ploche 115,25 ha. Zároveň bola realizovaná rekonštrukcia protipožiarnej lesnej cesty „Do sedla“. Pre LON s.r.o. boli na základe uvedených projektov od roku 2006 schválené finančné prostriedky vo výške 17 875 513,66 Sk čo je 593 358,35 Eur. Okrem umelej obnovy lesa sa spoločnosť zameriava na ťažbovú činnosť, ktorá je znázornená v nasledujúcom grafe.

Graf č. 2 - Prehľad ťažbovej činnosti v rokoch

Zdroj: LON, s. r. o.

Životné prostredie v obci Nálepko a jeho ochrana

Katastrálne územie Nálepko nie je znečisťované žiadnym väčším zdrojom znečisťovania. Z hľadiska ochrany ovzdušia je územie obce málo znečisťované, pričom znečisťovateľom ovzdušia sú len malé zdroje znečisťovania ovzdušia rodinných domov a menších prevádzok a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

V poslednom období sa u nás rozšírili a udomácnili viaceré nepôvodné druhy rastlín. Ide o rastliny, ktoré sa správajú invazívne a tým vytláčajú pôvodné druhy rastlín. Tieto druhy sa k nám dostali z iných kontinentov a začali sa rýchlo šíriť. Invazívne druhy rastlín sú schopné prežívať nepriaznivé obdobia a vyznačujú sa dobrými reprodukčnými vlastnosťami. Viaceré z invazívnych rastlín v súčasnosti vytvárajú rozsiahle porasty, najčastejšie popri vodných tokoch, cestách, železniciach. Rozšírenie invazívnych druhov rastlín predstavuje ohrozenie prirodzeného druhového zloženia ekosystému. Niektoré druhy sa vyznačujú aj nepriaznivým vplyvom na človeka a môžu spôsobovať alergické reakcie, prípadne môžu vyvolať rôzne kožné poranenia. Ich odstraňovanie je veľmi problematické a vyžaduje si niekedy aj niekoľkoročné zásahy. Problémy spojené s rozširovaním nepôvodných druhov si v posledných rokoch vyžiadali zakotvenie špecifických povinností priamo v zákone.

Invazívne druhy rastlín sú problémom so širokým dopadom. Je nevyhnutné posilniť prevenciu a rovnako zabezpečiť aj radikálne manažmentové opatrenia vyplývajúce z poznatkov o týchto druhoch. V obci a následne celom katastrálnom území obce sa preto plánuje zmapovať výskyt invazívnych druhov rastlín. Zmapovanie bude slúžiť ako podklad pre vypracovanie plánu na postupné odstraňovanie invazívnych rastlín. V priebehu roku 2016 obec zmapovala na svojom území výskyt invazívnych rastlín, ktoré majú aj nepriaznivý účinok na ľudský organizmus. Po zmapovaní invazívnych rastlín na území obce bude spracovaný harmonogram na ich likvidáciu, čo je neraz aj niekoľkoročná záležitosť. Ide najmä o tieto druhy: pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*). Problémy spojené s rozširovaním invazívnych rastlín si v posledných rokoch vyžiadali zakotvenie špecifických povinností priamo v zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, preto si aj obec kladie za povinnosť venovať sa tejto problematike.

Odpadové hospodárstvo

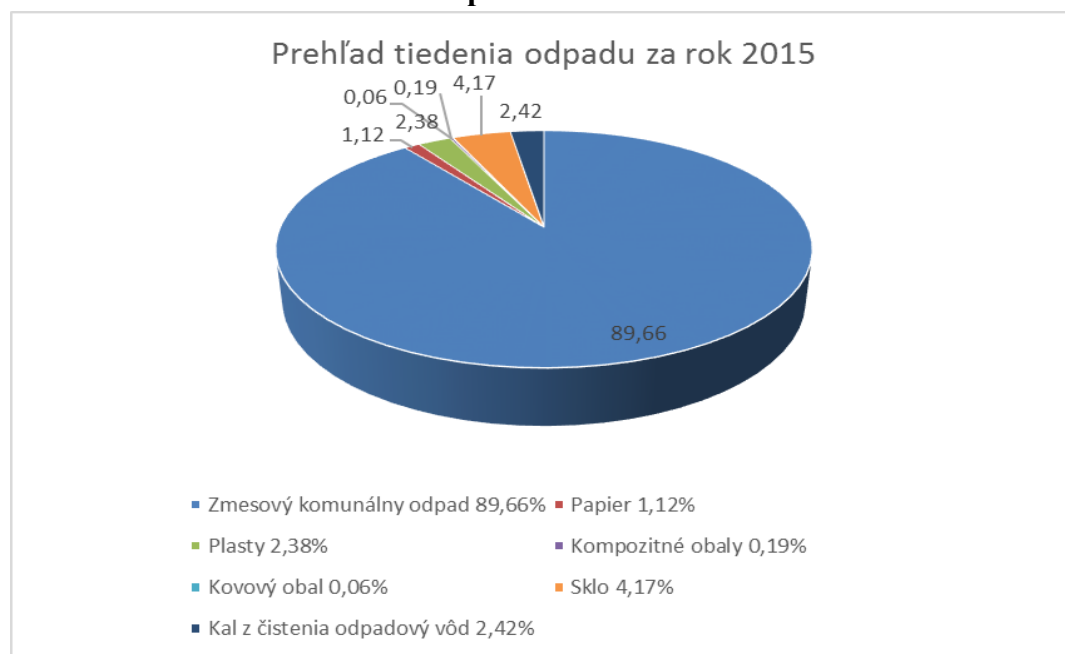
Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom od 1. januára 2016 nadobudol účinnosť nový zákon č. 79/2015 Z.z., ktorý obciam ukladá nové povinnosti v oblasti odpadov. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programu odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj nakladanie s odpadmi v súlade s platným zákonom. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

V súčasnosti je obec producentom cca 400 t komunálneho odpadu ročne. Zber komunálneho odpadu je sústreďovaný do 100 lit. kuka nádob a odvážaný na skládku Kúdelník III. do Spišskej Novej Vsi. Od roku 1998 sa v obci prevádzkuje separovaný zber (plasty, papier, sklo, VKM, kovové obaly) v rámci SEZO Spiš, kde je združených 52 obcí a 5 miest. Od roku 1998 má obec spracovaný Miestny územný systém ekologickej stability, ktorý je súčasťou územno-plánovacej dokumentácie obce. Nakladaním s odpadmi v obci došlo v roku 2016 k zmenám vyvolaným prijatím nového zákona o odpadoch – zákona č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zber a triedenie niektorých zložiek odpadu pre obec nebol novinkou, prijatím nového zákona o odpadoch však pre obec vznikla nová povinnosť triedenia a zberu biologicky rozložiteľného odpadu. V súvislosti s touto povinnosťou obec Nálepko vo plánuje zakúpiť nádoby určené pre biologicky rozložiteľný odpad tak, aby bola zabezpečená možnosť zberu v každej domácnosti. Je potrebné zabezpečiť nádoby, auto na prepravu odpadu a v neposlednom rade aj zberný dvor, ktorý by obci pomohol pri nakladaní s odpadmi.

Odpadové hospodárstvo prešlo zmenou začiatkom roka 2016, kedy vstúpil do platnosti nový zákon o odpadoch č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súvislosti so zmenou zákona o odpadoch vznikli pre obec väčšie nároky a požiadavky na dôslednejšie triedenie odpadu. Dňa 30. 06. 2016 obec Nálepko vo uzavrela zmluvu s Organizáciou zodpovednosti výrobcov (ďalej len OZV) v súlade s novým zákonom o odpadoch a tým sa financovanie a nakladanie s triedeným odpadom prenesie na spomínanú OZV.

Triedený zber zabezpečovaný OZV bude pre papier, plasty, kovy, sklo, viacvrstvové kombinované materiály (ďalej len VKM). Stav triedenia odpadov uvádza nasledujúca tabuľka, ktorá znázorňuje štruktúru odpadu za rok 2015. Na základe výsledných ukazovateľov je nevyhnutné zaoberať sa otázkou osvetu v oblasti separovania odpadu obyvateľstvom obce. Nasledujúci graf č. 4 znázorňuje, že separovanie v obci je nedostatočné.

Graf č. 3 - Štruktúra triedenia odpadu v roku 2015

Zdroj: (vlastné)

Vodovodná a kanalizačná sieť

Od roku 1993 je vo výstavbe obecný vodovod, ktorého hlavným zdrojom vody je prameň v lokalite Čierna Hora a doplnkovým zdrojom záchyt z ústia štôlne Nižná Xantipa. Súčasná spotreba pitnej vody cca 1700 obyvateľov obce (385 prípojok) je cca 38,0 tis. m³ ročne. Zásobovanie vodou je realizované z rezervárov o objeme 2 x 250 m³.

Príľahlé oblasti obce Hámre, Čierna Hora, Peklisko a Zahájnica sú zásobované z individuálnych zdrojov, studní, výtokových stojanov.

Od roku 1993 je vybudovaná verejná kanalizačná sieť, ktorá vyúsťuje do ČOV – typu PROX skolaudovanej v roku 1994. Obyvatelia časti obce Hámre, Čierna Hora, Peklisko a Zahájnica majú kanalizačnú sieť riešenú individuálne, riešenú žumpami – septikmi, resp. domovými čističkami. V roku 2000 bol daný do prevádzky odberný objekt, prírodný vodovodný rad do vodojemu o celkovej dĺžke 1749 m, dvojkomorový vodojem 2x250 m³, zásobné potrubie a rozvodná sieť s radmi A, A5, A6, A9, B, B1 o celkovej dĺžke 2100 m. V súčasnosti je zrealizovaných 368 prípojok a 406 osadených vodomero.

Od roku 2010 do roku 2012 sa realizoval projekt Vodovod a kanalizácia – dokončenie, ktorého predmetom bola výstavba vodovodu a kanalizácie - rozvodný rad A1, A2, A7, A8, A8.1, B1.1 a B1.2 v dĺžke 928 bm, ktorý bol realizovaný v jednej ryhe spolu s kanalizáciou. Zdroj pitnej vody je taký kvalitný, že nevyžaduje žiadnu úpravu. Dezinfekcia je vykonávaná chlórovaním. Výstavba kanalizácie bola priebežná od roku 1994, existujúca časť bola daná do užívania v roku 2000. V súčasnosti sú zrealizované kanalizačné vetvy v celkovej dĺžke 8171 m a objekt ČOV o kapacite 2200 EO. V súčasnosti je zrealizovaných 414 kanalizačných prípojok. Projektom sa vybudovalo 1835 bm kanalizačných sietí a 928 bm novovybudovaných vodovodov pitnej vody. Počet obyvateľov napojených na plánovanú výstavbu bude 266 a 72 nehnuteľností. Okrem centrálnej časti obce sa v obci nachádzajú ešte ďalšie okrajové časti obce.

Obec má vybudovanú kanalizáciu, ktorá bola realizovaná priebežne od roku 1993 vrátane výstavby vodovodu a ČOV. K dnešku obec prevádzkuje 4 ČOV:

- disková biologická čistička, rómska bytovka,
- ČOV typu PROX, obecná čistička pre 2000 ekvivalentov,
- ČOV – BIOMASA v rómskej osade I., II.,
- ČOV – typu PROX v rómskej osade III. pre 200 ekvivalentov.

Protipovodňové opatrenia

Voda je na území katastra obce špecifickým fenoménom. Po prietržiach mračien alebo dlhotrvajúcich intenzívnych dažďoch postihujú obec pomerne rozsiahle záplavy, ktoré spôsobujú značné škody na majetku obce a jej občanov. Záplavy sú príválového charakteru: obec zaplavujú vody stekajúce z polí nad obcou. V r. 2015 získala obec ako jedna zo 621 obcí na Slovensku lokálny balík protipovodňovej techniky. Obce, ktoré balík získali, boli vybrané na základe miery povodňového rizika ako aj podrobnej analýzy databázy zásahov hasičov a záchranárov. Týmto sa posilnili dobrovoľné hasičské zbory obcí v ohrozených územiach a zabezpečilo sa špeciálne vybavenie na okamžitú reakciu na povodne.

Požiarna ochrana

V obci sa nachádza požiarna zbrojnica. Dobrovoľný hasičský zbor v Nálepke má neľahkú úlohu: udržať v lesnatej Hnileckej doline pokojný spánok vyše 3 000 občanom obce. Dobrovoľný požiarny zbor má dlhú históriu, vznikol v roku 1873.

Dobrovoľní požiarnici sa snažili zabrániť veľkým škodám od samého začiatku, a to až do dnešnej doby. Na svätého Mikuláša roku 1924 a následne vo februári 1925 vypukli v obci 4 požiare; zhorelo vtedy 22 obytných domov a o strechu nad hlavou prišlo 30 rodín. Popolom ľahlo dovedna 26 hospodárskych budov. Ani rýchly zásah dobrovoľných požiarnikov vtedy nezabránil veľkým škodám. Obec na základe týchto skúseností venovala požiarnikom veľkú pozornosť i značné finančné prostriedky na zdokonalenie ich vybavenia. V roku 1928 zakúpili motorovú striekačku a poplachové zariadenie. Nálepkovský hasičský zbor patril medzi najzdatnejšie a najúspešnejšie zbory pri rôznych súťažiach, prehliadkach, aj pri konkrétnych zásahoch. Zbrojnica, ktorá v roku 2011 otvorila vynovené brány vďaka Európskemu fondu regionálneho rozvoja, bola postavená v polovici 20. storočia. Momentálne je to centrum bezpečnosti voči požiarom, kde sa vykonávajú školenia, inštruktáže, oprava a údržba techniky. V roku 2013 neopatrným zachádzaním s ohňom bola ohrozená miestna časť Záhajnica a les, kde vyhorelo 10 hektárov lesného porastu. V súčasnosti dobrovoľný hasičský zbor nemá pevnú členskú základňu. Je potrebné v tejto veci vyvíjať väčšie aktivity a obnoviť jeho činnosť na pôvodnú úroveň v rámci histórie obce v roku 2018 si obec pripomenie 145. výročie založenia DHZ.

Civilná ochrana

Civilná ochrana v obci sa realizuje na základe Plánu hlavných úloh, ktoré vydáva Okresný úrad, odbor krízového riadenia a civilnej ochrany. Linka 112 – slúži na privolanie záchranných zložiek v prípade, keď je ohrozený ľudský život, zdravie, majetok alebo životné prostredie. Volat' na číslo 112 možno bezplatne a nepretržite, 24 hodín denne z akéhokoľvek telefónu – pevnej linky, mobilu či telefónnej búdky. Číslo 112 zjednocuje všetky zložky integrovaného záchranného systému:

- Hasičský a záchranný zbor
- Polícia
- Záchranná zdravotná služba
- Kontrolné chemické laboratória civilnej ochrany
- Banská záchranná služba
- Horská záchranná služba
- Železničná polícia

Súčasný národný číslo tiesňového volania 150 (hasiči), 155 (zdravotníctvo) a 158 (polícia) zostávajú naďalej v platnosti a príslušné hovory sa presmerujú na linku 112.

Analýza vnútorného prostredia – sociálna oblasť

Obyvateľstvo

Povodie Hnilca a najmä časť, v ktorej je rozhodujúcim centrom Nálepko, je charakteristické vidieckym osídlením, ktoré sa prispôbovalo charakteru krajiny. Nájdeme tu samoty a osady s niekoľkými domami. Osídlenie občanmi sa ťahne pozdĺž vodných tokov. Potencionálna hrozba spočíva v poklese trvale obývaných domov ekonomicky aktívnym obyvateľstvom.

Vzhľadom na demografický vývoj obyvateľstva sa dá konštatovať, že v obci pribúda obyvateľstvo. Pri porovnaní úbytku a prírastku v priemere narastá počet obyvateľov cca 70 ročne. Tento stav je zároveň zobrazený v nasledujúcej tabuľke.

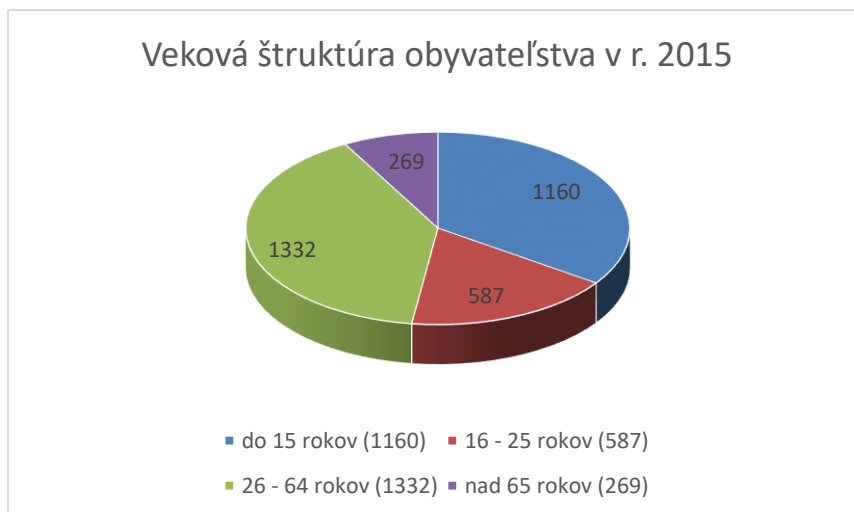
Tab. č. 13 - Evidencia obyvateľstva v obci Nálepko

Popis štruktúry		Roky						2016 k 30.11
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Počet trvale bývajúcich v obci	Muži	1530	1542	1575	1659	1685	1704	1734
	Ženy	1559	1578	1609	1580	1599	1644	1667
Počet prísťahovaných na trv. pobyt	-	18	12	17	19	26	26	7
Počet prísťahovaných na prechodný pobyt	-	41	38	29	21	15	23	15
Počet odhlásených z trv. pobytu obce	-	40	20	33	26	37	17	19
Veková štruktúra	do 15 r.	973	1008	1046	1086	1132	1160	1180
	16-25	463	487	531	562	571	587	588
	26-64	1295	1274	1265	1286	1296	1332	1352
	nad 65 r.	358	351	342	305	285	269	281
Počet narodených detí v obci	-	90	79	95	80	93	81	83
Počet zomrelých v obci	-	16	40	17	21	27	29	18
Počet evidovaných ľudí bez domova	-	-	-	-	-	-	42	48
Počet rómskych obyvateľov obce	-	1502	1571	1635	1698	1770	1832	1866
Celkový počet obyvateľov	-	3089	3120	3184	3239	3284	3348	3401

Zdroj: (vlastné)

Pri rozbere a analýze vekovej štruktúry obyvateľstva v roku 2015 (viď. graf č. 4) môžeme konštatovať, že obyvateľstvo mladne. Najväčší počet tvoria obyvatelia v produktívnom veku, mládež a deti do 15 rokov. Z týchto dôvodov je potrebné zohľadniť túto skutočnosť pri plánovaní služieb a občianskej vybavenosti v našej obci.

Graf. č. 4 – Veková štruktúra v roku 2015 v obci

Zdroj: (vlastné)

Veľkosť a kvalita demografického potenciálu obce je daná obyvateľstvom a jeho ekonomickou aktivitou. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo je podkladom pre výpočet miery nezamestnanosti, ale najmä pre zhodnocovanie úrovne dopytu a ponuky po pracovných príležitostiach v obci, resp. v regióne. Jednotlivé ukazovatele ekonomickej aktivity obyvateľov poskytuje nasledujúca tabuľka.

Tab. č. 14 - Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a postavenia v zamestnaní

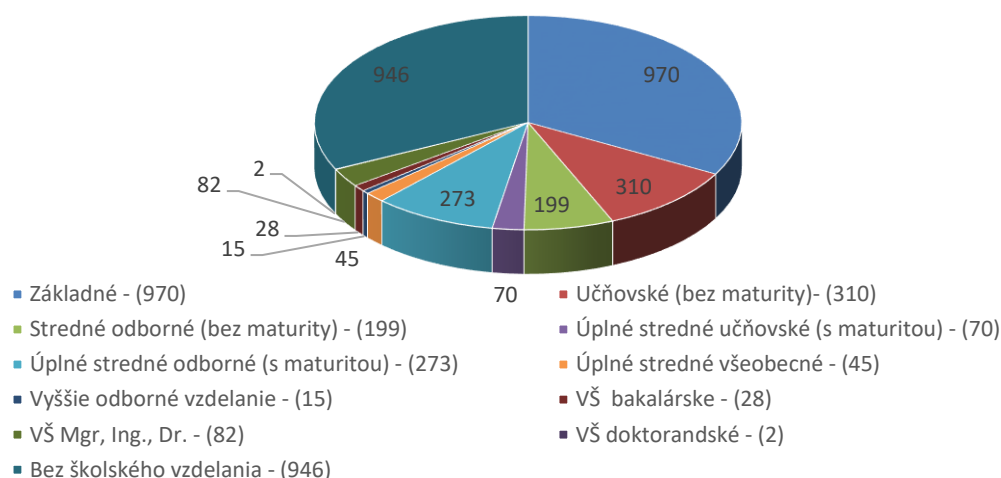
Postavenie v zamestnaní	Muži	Ženy	spolu	%
Zamestnanci	243	240	483	36,2
Podnikatelia so zamestnancami	10	4	14	1,0
Podnikatelia bez zamestnancov	96	30	126	9,4
Členovia družstiev	3	1	4	0,3
Vypomáhajúci členovia v rod. podnikoch (neplatení)	4	2	6	0,4
Ostatní a nezistení	390	313	703	52,6
Ekonomicky aktívni spolu	746	590	1336	100

Zdroj: ŠÚ, 2011

Poloha Nálepkova vzhľadom na centrá zamestnanosti a vzdelávania je málo výhodná. Pre obec sú dôležité centrá Spišská Nová Ves, Gelnica, Prakovce, Košice, Poprad. Tieto oblasti sú tiež zaťažené vysokou nezamestnanosťou. Miestne pracovné príležitosti nestačia pokrývať ponuku pracovných síl a dôsledkom takejto nevýhodnej polohy je aj ubúdanie obyvateľstva s vyššou úrovňou vzdelania a pribúdanie obyvateľstva bez vzdelania a vyšším rizikom nezamestnatelnosti. Štruktúru vzdelanostnej úrovne znázorňuje nasledujúci graf č. 5.

Graf č. 5 – vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Obyvateľstvo podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Zdroj: ŠÚ, 2011

V nasledujúcej tabuľke je zobrazená štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa pohlavia. Z uvedenej tabuľky vyplýva, že nezamestnanosť v obci Nálepkovo postupne klesá.

Tab. č. 15 - Stav nezamestnanosti v jednotlivých rokoch podľa pohlavia

Stav	Muži	Ženy	UoZ spolu
k 31. 12. 2011	303	219	522
k 31. 12. 2012	317	217	534
k 31. 12. 2013	317	217	534
k 31. 12. 2014	306	211	517
k 31. 12. 2015	260	205	465
k 31. 03. 2016	258	199	457

Zdroj: ÚPSVaR

V tabuľke nižšie je uvedená štruktúra uchádzačov o nezamestnaných z obce Nálepkovo podľa dĺžky ich nezamestnanosti. Na základe údajov z UPSVaR SR môžeme konštatovať, že v obci klesá počet evidovaných nezamestnaných. Dlhodobo je však evidovaná vysoká miera nezamestnanosti u uchádzačov, ktorí sú v evidencii viac ako 48 mesiacov.

Tab. č. 16 – Štruktúra UoZ podľa dĺžky nezamestnanosti

Stav	do 3 mesiacov	4-6 mesiacov	7-9 mesiacov	10-12. mesiacov	13-24 mesiacov	25-48 mesiacov	nad 48 mesiacov
k 31. 12.	92	37	20	27	60	33	253

2011							
k 31. 12. 2012	57	36	23	45	105	91	177
k 31. 12. 2013	41	56	26	27	78	117	189
k 31. 12. 2014	32	30	16	20	90	127	202
k 31. 12. 2015	48	51	24	27	45	90	180
k 31. 03. 2016	45	43	47	22	49	74	177

Zdroj: UPSVaR SR

Z hľadiska veku je najnižší počet nezamestnaných do 20 rokov, čo súvisí aj s pokračovaním štúdia na vysokej škole u časti obyvateľstva v tejto vekovej kategórii. Nezamestnanosť je najvýraznejšia u absolventov vo vekovej kategórii od 20 do 24 rokov a u občanov nad 50 rokov, t.j. v preddôchodkovom veku.

Tab. č. 17 – Štruktúra UoZ podľa veku

Stav	do 20 rokov	20 – 24 rokov	25 – 29 rokov	30 – 34 rokov	35 – 39 rokov	40 – 44 r.	45 – 49 rokov	nad 50 rokov
k 31. 12. 2011	45	85	62	71	74	63	47	75
k 31. 12. 2012	44	83	64	80	65	66	57	75
k 31. 12. 2013	35	85	71	76	51	80	63	43
k 31. 12. 2014	33	75	65	76	52	73	61	82
k 31. 12. 2015	16	72	64	61	62	61	57	72
k 31. 03. 2016	16	63	70	63	55	65	52	73

Zdroj: UPSVaR SR

Sociálne služby v obci

Terénna sociálna práca

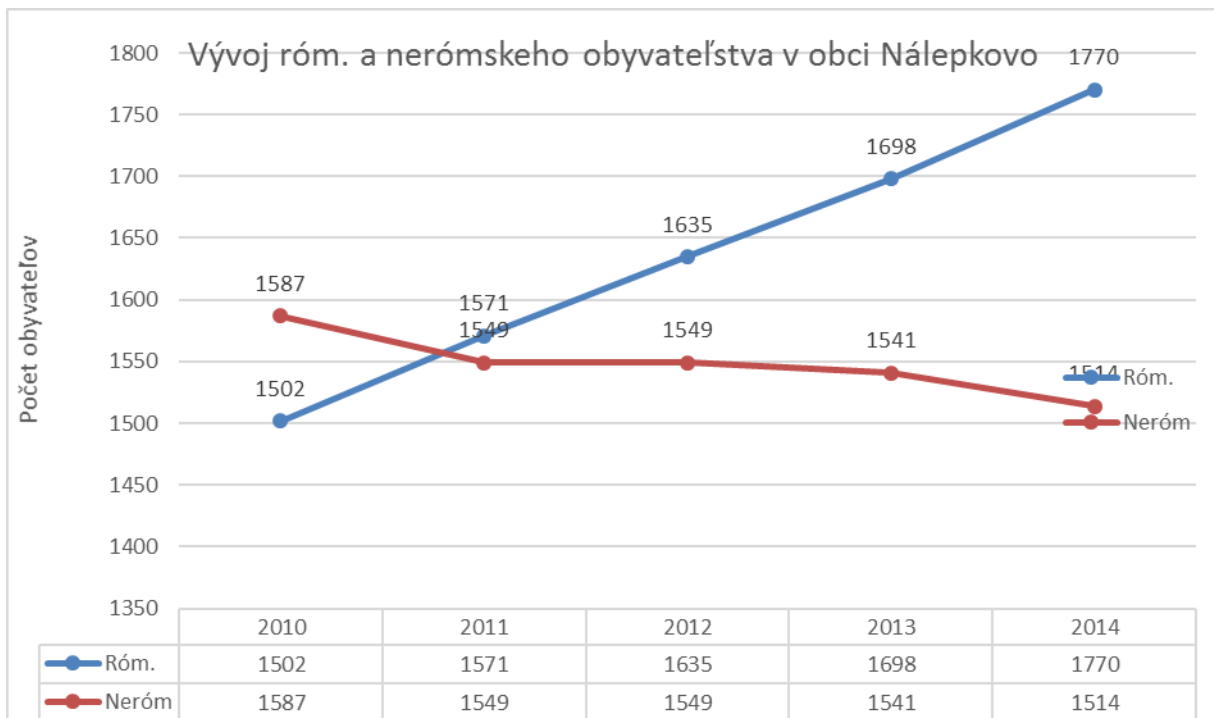
Terénna sociálna práca v obci Nálepko sa vykonáva od roku 2002 nepretržite vďaka rôznym programom zameraným na sociálnu inklúziu znevýhodnených osôb. Táto činnosť bola financovaná z nasledujúcich fondov a organizácií – Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity, Asociácia sociálnych terénnych pracovníkov, ÚPSVaR, MPSVaR, Fond sociálneho rozvoja – Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Implementačná agentúra pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Spolufinancovanie a realizáciu projektov zabezpečovala obec Nálepko. Sociálne poradenstvo vykonávali 4 sociálni pracovníci. Dvaja terénni sociálni pracovníci (ďalej len „TSP“) z majority a dvaja asistenti sociálnych terénnych pracovníkov z minority. V roku 2016 túto činnosť vykonávajú dve TSP.

Práca TSP spočíva v poskytovaní kvalifikovaného sociálneho poradenstva prostredníctvom depistáže (vyhľadávania problémov klientov priamo v teréne), ale aj v poradenstve, ktoré je zamerané na spoluprácu pri riešení náročnej životnej situácie, do ktorej sa klient dostal. Snahou TSP je zmierniť negatívne dopady problémov na klientov a ich rodiny.

Podľa druhu problémov navrhujú klientom riešenia ich situácie v spolupráci s rôznymi inštitúciami, s ktorými spolupracujú. Ide hlavne o spoluprácu s ÚPSVaR, sociálnou poisťovňou, súdmi, školami, obecnou políciou, OO PZ v Nálepke, miestnou pediatričkou, exekútorskými úradmi, či spoločnosťami vymáhajúcimi dlhy, detskými domovmi, sociálnymi zariadeniami, probačnými a mediačnými pracovníkmi,...

Vzhľadom na demografický vývoj rómskej populácie (viď. graf č. 6) je nevyhnutné zabezpečiť udržateľnosť týchto služieb. Marginalizované rómske komunity sú neustále ohrozované sociálnym vylúčením. Je nevyhnutné vnášať do povedomia všetkých občanov potrebu spolupatričnosti, spoluzodpovednosti za vzájomné a pozitívne spolunažívanie.

Graf č. 6 - Vývoj obyvateľstva v obci

Zdroj: Vlastné

Sociálno-právna ochrana a sociálna kuratela

Na základe ustanovenia zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej kurateli a o zmene a doplnení niektorých zákonov obec naplňa tieto ustanovenia v rámci VZN obce Nálepkovo č. 3/2007 o podmienkach, finančných príspevkoch a spôsobe realizácie opatrení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Obec na základe vyššie uvedeného VZN ustanovuje podmienky poskytovania finančných príspevkov na úpravu, zachovanie vzťahov a podporu úpravy rodinných pomerov medzi dieťaťom a rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, alebo ktorým bolo dieťa odňaté zo starostlivosti rozhodnutím súdu a umiestnené do detského domova a na podporu úpravy ich rodinných pomerov.

Samospráva týchto sociálnych opatrení môže vo svojom rozpočte vyčleniť finančné prostriedky na:

- príspevok na dopravu
- príspevok na úpravu a obnovu rodinných pomerov dieťaťa vrátane bytových pomerov a sociálnych pomerov
- príspevok na tvorbu úspor

Finančný príspevok môže obec poskytnúť na podporu a obnovu rodinných pomerov najviac jeden rok od umiestnenia dieťaťa do detského domova.

Opatrenia v rámci sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávajú sociálni terénni pracovníci obce Nálepkovo v spolupráci s ÚPSVaR, pracovníkmi detských domovov a sociálnych zariadení.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba sa poskytuje na území obce Nálepkovo na žiadosť občana, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím. Občania musia mať trvalý pobyt v obci. Opatrovateľská služba je poskytovaná od 1. 1. 2009 na základe VZN obce Nálepkovo č. 8/2008 o spôsobe určenia úhrady a výške úhrady za opatrovateľskú službu poskytovanú obcou Nálepkovo v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a zákona č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Sociálna služba v zariadení pre seniorov a v špecializovanom zariadení

V obci Nálepkovo má sídlo Domov Nálepkovo, n. o., ktorá poskytuje sociálne služby v zariadení pre seniorov a v špecializovanom zariadení formou celoročnej pobytovej sociálnej služby. Cieľovou skupinou sociálnych služieb sú seniori a dospelé ťažko zdravotne postihnuté osoby.

Domov Nálepkovo, n. o. (ďalej len DN, n. o.) založila Obec Nálepkovo zrekonštruovaním nevyužitej budovy bývalej Štátnej meštianskej školy otvorenej v r. 1946, neskôr Základnej ľudovej školy do roku 1975 a následne Materskej školy do roku 1992. Zariadenie bolo založené v súlade s obsahom a závermi Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja, kde na úseku sociálnej starostlivosti bolo konštatované, že vzhľadom na zvyšujúci sa počet obyvateľov v produktívnom veku je kapacita domovov dôchodcov nedostatočná. Domov vznikol pre potreby obyvateľov obce Nálepkovo a okolitých obcí Hnileckého regiónu, ktorí si v dôsledku veku alebo zdravotného stavu nedokážu zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu a domácnosť, a ktorú im z rôznych dôvodov nedokáže v potrebnom rozsahu zabezpečiť ani rodina.

Prevádzka DN, n. o. začala svoju činnosť vykonávať dňa 01. 01. 2004 s kapacitou 54 prijímateľov sociálnych služieb. V súčasnosti je kapacita v zariadení pre seniorov vyhradená pre 31 prijímateľov sociálnej služby a v špecializovanom zariadení pre 36 prijímateľov sociálnych služieb. Zároveň DN, n. o. poskytuje v súčasnosti i rehabilitačnú činnosť.

Organizácia v roku 2009 obdržala Certifikát podľa normy STN EN ISO 9001:2009 na základe budovania systému manažérstva kvality v odbore poskytovania sociálnych služieb so zameraním na cieľovú skupinu seniorov a osoby trpiace zdravotným postihnutím, akým je najmä Alzheimerova choroba a demencia rôzneho typu.

V roku 2014 bola zrealizovaná výstavba novej kotolne na splynovanie dreva, aby sa zvýšil štandard služieb a znížili sa náklady na dovtedy elektrické vykurovanie konvektormi.

Finančné príspevky poskytované obcou

Obec Nálepkovo poskytuje príspevok na stravovanie a palivové drevo pre dôchodcov s trvalým pobytom na území obce. Vzhľadom na úpravu životného minima sa priebežne výška príspevkov upravuje. Je stanovená jednotná sadzba pre všetkých dôchodcov. Dôchodcovia predložia iba doklad, že sú poberateľmi starobného dôchodku. Následne obec vydáva rozhodnutia o nároku na túto službu. OZ v Nálepkove pravidelne schvaľuje v rámci rozpočtu výšku dotácie na tieto služby.

Zároveň samospráva prevádzkuje program zameraný na starostlivosť o obyvateľov obce odkázaných na sociálnu pomoc, na pomoc v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, starostlivosť o seniorov a podporu nezamestnaných obyvateľov obce. V prípade, ak nastane akútna krízová životná situácia v rodine, poskytuje sa príspevok v rámci spomínaného programu. Prehľad príspevkov znázorňujú nasledujúce tabuľky.

Príspevok na palivové drevo pre dôchodcov v (€/prm)

Tabuľka č. 18 - Prehľad výšky príspevku na drevo

Výška dôchodku jednotlivca	Príspevok Obecného úradu
170,28	6,65
182,57	4,32
199,16	3,98
219,08	3,32
242,32	2,66

Zdroj: (vlastné)

Príspevok na stravu pre dôchodcov v (€/obed)

Tabuľka č. 19 - Prehľad výšky príspevku na stravu

Výška dôchodku jednotlivca	Dvojica	Príspevok Obecného Úradu	Platba dôchodca
170,28	289,12	1,39	0,99
182,57	305,38	1,26	1,13
202,49	325,30	1,16	1,23
nad 202,49	325,30	1,06	1,33

Zdroj: (vlastné)

Počet a výška poskytnutých príspevkov na stravovanie dôchodcov v jednotlivých rokoch

Tabuľka č. 20 - Prehľad poskytnutých príspevkov v jednotlivých rokoch

Rok	Počet obedov	Výška poskytnutého príspevku (v €)
2015	10 137	15 712,35
2014	9 669	14 986,95
2013	9 246	14 331,30
2012	8 655	13 415,25
2011	8 351	12 944,05
2010	7 940	12 307,- -

Zdroj: (vlastné)

Nájomné byty – sociálne bývanie

Obec Nálepkovo, prostredníctvom zodpovedných pracovníkov zabezpečuje prenajímanie nájomných bytov a rieši všetky právne vzťahy vyplývajúce z nájmu bytov podľa príslušných ustanovení zákona o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní a Občianskeho zákonníka.

Sociálne bývanie je bývanie obstarané s použitím verejných prostriedkov určené na primerané a ľudsky dôstojné bývanie fyzických osôb, ktoré si nemôžu obstarat' bývanie vlastným pričinením a spĺňajú podmienky podľa zákona č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní. Sociálne bývanie je aj bývanie alebo ubytovanie financované s použitím verejných prostriedkov a poskytované v rámci starostlivosti podľa osobitných predpisov.

Obec Nálepkovo obdržala niekoľko ocenení a diplomov v rámci súťaže „Progresívne, cenovo dostupné bývanie“ v rokoch 1998, 2001, 2002, 2003 a 2007 z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Výstavba sociálnych nájomných bytov v obci Nálepkovo

Tabuľka č. 21 - Prehľad výstavby nájomných bytov

Miesto realizácie výstavby/prestavby	Počet bytových jednotiek	Kolaudácia (v rokoch)
Grün č. 160 Nálepkovo	24 b.j.	Delimitácia majetku štátu na obce v r. 1991
I. Etapa róm. osada Grün	16 b.j.	1998
Zimná ul. 580/15	6 b.j.	2008
Hlavná ul. č. 743 a 744	16 b.j.	2001
Hlavná 755	8 b.j.	2001
II. Etapa rómska osada Grün	28 b.j.	2003
Zimná ul. č. 585	6 b.j.	2007

III. Etapa róm. osada Píla	20 b.j.	2007
Spolu	124 b.j.	-

Zdroj: (vlastné)

Samospráva má spracovaný Program rozvoja bývania, v ktorom zhodnocuje všetky možnosti územia pre rozvojové zámery. Tento program priebežne aktualizuje a musí byť v súlade s Územným plánom obce. V súčasnosti sa pripravuje jeho aktualizácia na obdobie rokov 2016 – 2026.

Podľa údajov získaných zo stavebného úradu obce Nálepko vo možno zhodnotiť proces individuálneho riešenia bytovej otázky v obci Nálepko a častiach Nálepko za roky 2011 až 2015 podľa troch ukazovateľov:

Prvým ukazovateľom je vydané stavebné povolenie rozlíšené podľa druhu a spôsobu výstavby na stavebné povolenie pre novostavby rodinných domov, novostavby rekreačných chát (vrátane všetkých typov budov na individuálnu rekreáciu) a prístavby, nadstavby a prestavby.

Podrobný prehľad vydaných stavebných povolení rozdelený so zreteľom na miesto výstavby je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Vydané stavebné povolenia

Tabuľka č. 21 - Prehľad vydaných stavebných povolení

Predmet povolenia	2011	2012	2013	2014	2015 (k 23.11.)	Spolu
NÁLEPKOVO						
novostavby rodinných domov	0	1	0	0	1	1
novostavby rekreačných chát	0	0	0	0	0	0
prístavby, nadstavby, prestavby	4	2	2	3	0	11
časť ZAHÁJNICA, HÁMRE, PEKLISKO						
novostavby rodinných domov	2	1	1	0	1	5
novostavby rekreačných chát	2	3	1	1	0	7
prístavby, nadstavby, prestavby	0	2	4	0	0	6

Zdroj: (vlastné)

Ďalšie formy sociálnych služieb poskytované na území obce

Služby v rámci Zboru pre občianske záležitosti

Zbor pre občianske záležitosti (ďalej len „ZPOZ“) má pôsobnosť iba na území obce Nálepko. Organizuje a spoluorganizuje občianske obrady, slávnosti a ďalšie významné podujatia. ZPOZ tvoria občania, ktorí plnia úlohy zboru a zapájajú sa do podujatí, ktoré zbor zabezpečuje. Ide

o sobášiacich, rečníkov, matrikárky, spevákov, hudobníkov, recitátorov, pracovníkov, ktorí vedú pamätnú knihu a kronikárov obce. Medzi základné občianske obrady a slávnostné podujatia patria: uzavretie manželstva, pohreb - posledná rozlúčka, uvítanie dieťaťa do života spojené so slávnostným zápisom do pamätnej knihy, jubileá spojené so slávnostným zápisom do pamätnej knihy a iné slávnostné podujatia. Služby v rámci ZPOZ sa poskytujú na základe Zásad o odmeňovaní členov Zboru pre občianske záležitosti na vykonávanie občianskych obradov a slávností, písanie pamätnej knihy a obecnej kroniky na území obce Nálepko.

Mimovládne organizácie

V minulosti v obci pôsobilo viacero mimovládnych organizácií v rámci sociálnej oblasti, išlo predovšetkým o nižšie uvedené organizácie:

- OZ Lačo dživipen, vedené p. Tiborom Dunkom,
- OZ Rómovia chcú žiť lepšie vedené p. Milanom Rusnákom,
- OZ Vzdelanie, naša nádej do budúcnosti vedené p. Mgr. Irenou Pronskou,
- ETP Slovensko pod vedením p. Ing. Slávky Mačákovej, PhD.
- OZ Partnerstvo Spiša pod vedením p. Ing. Evy Malecovej.

Všetky OZ boli zamerané na rozvoj sociálnej politiky na miestnej a lokálnej úrovni obce Nálepko.

V súčasnosti svoju aktivitu na území obce najviac rozvíjajú:

- MO Slovenský zväz zdravotne postihnutých, ktorú zastupuje p. Irena Majorová
- MO Jednota dôchodcov Slovenska, v zastúpení p. Dušana Slivku.

Ich cieľovou skupinou sú predovšetkým dôchodcovia, ZŤP a iní členovia, ktorí svojimi voľno časovými aktivitami zabezpečujú znižovanie vlastnej sociálnej exklúzie.

Združovanie občanov a rozvoj ich spoločných záujmových činností zabezpečujú na našom území i tieto organizácie:

- Telovýchovná jednota Slovan Nálepko
- Slovenský rybársky zväz, MO Nálepko
- Poľovnícke združenie Nálepko, n.o.

Obecná polícia

Bezpečnosť v obci sa v minulosti zabezpečovala pôsobením Pomocnej služby verejnej bezpečnosti od 17. 09. 1992 pod vedením predsedu Komisie ochrany verejného poriadku pri Obecnom zastupiteľstve v Nálepke. Táto služba bola poskytovaná do 01. 07. 1994.

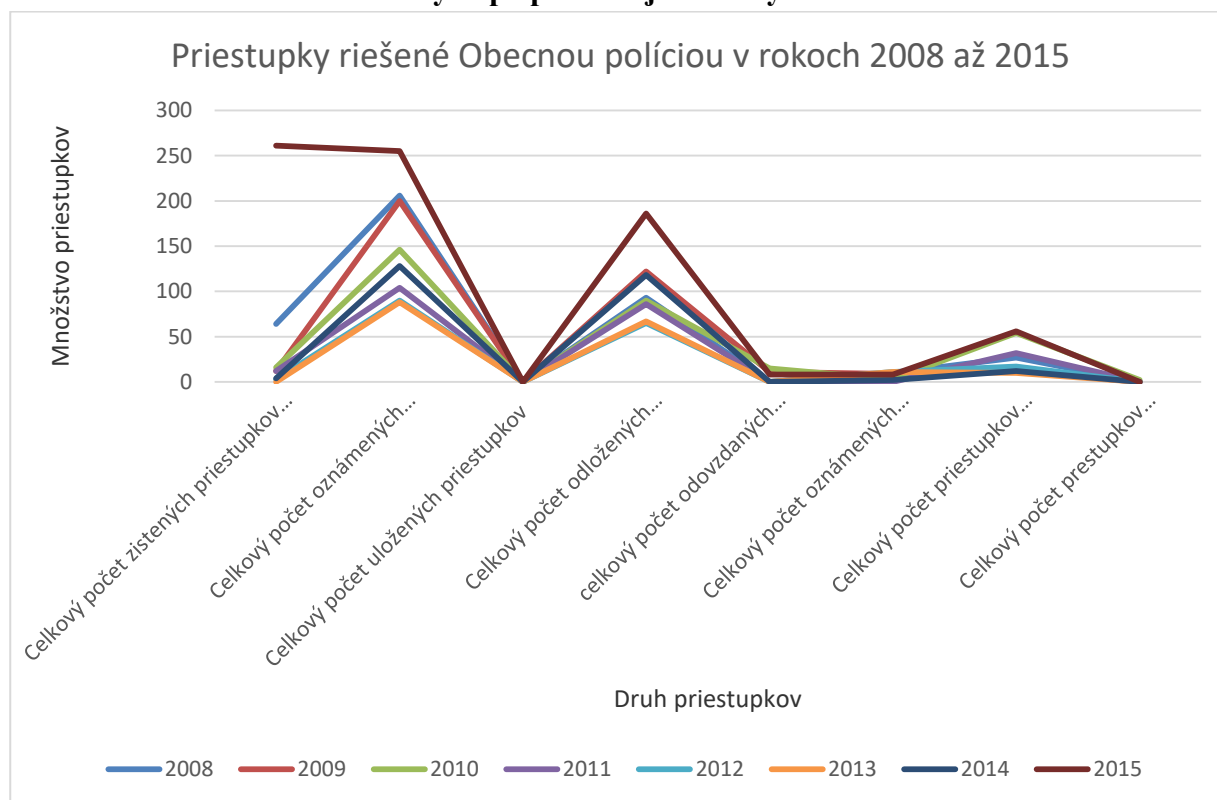
Na území obce Nálepkovo sa následne zriadila obecná polícia dňom 01. 07. 1994. Obecná polícia (ďalej len OcP) v Nálepkove je poriadkovým útvarom obce na zabezpečenie verejného poriadku, ochrany majetku obce a občanov, ochrany životného prostredia v obci, na vykonávanie nariadení a uznesení obce, rozhodnutí starostu obce a na plnenie ďalších úloh, kde jej pôsobnosť je daná územím, respektíve katastrom obce Nálepkovo, v zmysle zákona o obecnom zriadení.

Začiatkom roka 2015 sa zrealizoval projekt (v rámci MV SR) zameraný na vybudovanie kamerového systému v obci, ktorý bol zameraný na prevenciu kriminality a predchádzanie patologických javov.

V roku 2015 bolo do prevádzky spustené Chránené pracovisko, ktoré sídli v budove prevádzky OcP. Operátori kamerového systému zabezpečujú nepretržitú prevádzku monitorovania daného územia prostredníctvom piatich kamier. Súčasťou projektu bola i vzdelávacia činnosť na školách zameraná na prevenciu kriminality. Na chránenom pracovisku vykonávajú činnosť iba ZŤP pracovníci.

V rámci OP ZaSI ÚPSVaR sa v r. 2015 zriadili pracovné miesta zamerané na podporu ochrany verejného poriadku. Boli vytvorené 4 pracovné pozície pod názvom Pomocník občianskej hliadky výlučne z radov Rómov.

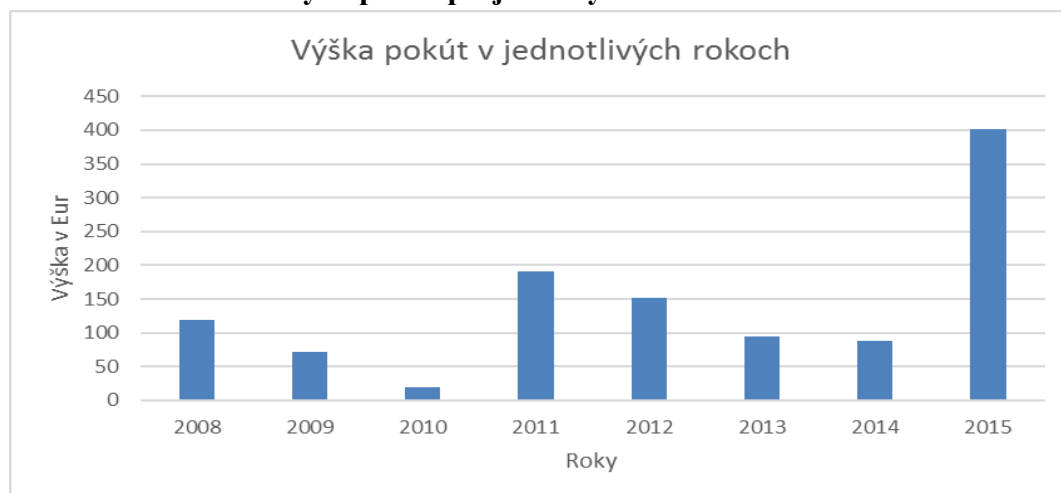
Tabuľka č. 22 - Prehľad riešených prípadov v jednotlivých rokoch

Zdroj: (vlastné – štatistiky OcP Nálepkovo)

Ako preventívne opatrenie na predchádzanie kriminality je sankcionovanie priestupkov. Prehľad výšky určených pokút v jednotlivých rokoch je uvedený v nasledujúcom grafe.

Graf č. 7 - Prehľad stanovených pokút prejednaných v blokovaní

Zdroj: (vlastné – štatistiky OcP Nálepko)

Kultúra a tradície

Obec Nálepko v rámci svojich komisií vyvíja aktivity spojené aj s kultúrou. Komisia kultúry, mládeže a športu organizuje pravidelne pre občanov rôzne športové kultúrne a spoločenské podujatia.

Každoročne sa v obci realizujú nasledujúce aktivity:

- žolíkové turnaje
- mariášové turnaje
- futbalové turnaje
- volejbalové turnaje
- výlet na trh remesiel v Kežmarku
- vystúpenie betlehemcov
- Mikuláš
- posedenie pre učiteľov v dôchodkovom veku
- furmanské preteky
- fašiangové rozlúčky
- korčuliarske preteky
- obrovský slalom
- karneval na lyžiach
- stavenie mája
- Jánska vatra
- Deň učiteľov
- výročie SNP – uctenie pamiatky
- návšteva maďarských hasičov pri príležitosti polozenia venca k hrobu F. Roscha, zakladateľa DHZ v Maďarsku
- výstup na Baracku skalú,
- návšteva Poliakov z družobného mesta Blédow

- aktivity spojené s úctou k starším
- letné hry detí
- splav na pltiach po Dunajci
- recitál J. Dvorského
- Floriánska slávnosť
- prvnedeľná slávnosť
- odpustová slávnosť v Rímsko-katolíckom kostole
- odpustová slávnosť Čierna hora
- banícke ďakovné slávnošti v Evanjelickom kostole na Michala, v Katolíckom kostole na Turíce od r. 1760 až do roku 1945, ktoré boli opätovne obnovené samosprávou obce v roku 1995.

Okrem činnosti komisií, aktivity v tomto smere vyvíjajú i mimovládne organizácie a miestne akčné skupiny, príp. jednotlivci (MO Jednota dôchodcov Slovenska, MO Slovenský zväz zdravotne postihnutých, a pod.).

Ide najmä o nasledujúce aktivity:

- spevácky súbor Jednoty dôchodcov Slovenska (spev v Rím. Kostole, Domove Nálepko, n. o., pri spoločenských akciách,...)
- návšteva divadelných a kultúrnych predstavení
- výlety do Tatier, návšteva hradov a zámkov
- návšteva Poľska
- účasť na športových súťažiach – športové olympiády
- pravidelné aktivity – rozvoj zručností, kreatívna výroba pamiatkových predmetov
- novoročné posedenie
- fašiangové posedenie
- Deň matiek a Deň otcov
- úcta k starším
- Okresná akcia „Náš deň“
- účasť na rekondičných pobytoch

Obec nemá priestory pre kultúrne vyžitie obyvateľov. Počas leta sa konajú podujatia v parku a priestoroch areálu ihriska, v školskom areáli a miestnych kostoloch. Obyvateľom slúži obecná knižnica, ktorá má vo fonde 9887 zv. kníh. Knižnica je umiestnená v samostatných priestoroch v obecnej budove na námestí.

Podľa Pamiatkového úradu SR sú v obci Nálepko nasledujúce historické pamiatky:

- pamätný objekt popravených partizánov
- Rímsko-katolícky kostol
- Evanjelický kostol

Vyhodnotenie realizovaných projektov / predchádzajúceho PHSR

Medzi najväčšie projekty realizované v období 2007-2013 v obci Nálepko, ktoré financovala alebo spolufinancovala samospráva patrili projekty, ktoré sú bližšie uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 23 – Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR za roky 2005 -2013

Vyhodnotenie návrhu projektových zámerov na realizáciu uvedených v Programe hospodárskeho sociálneho environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce Nálepko z mája 2005	
Projektový zámer	Hodnotenie realizácie
Výstavba nájomného bytového domu č. 585 – 6 b.j	Výstavba zrealizovaná v spolupráci s podporou obce a ŠFRB vo výške 192 192,79 Eur v roku 2006
Rekonštrukcia Ľudovej školy na Domov dôchodcov	Zrealizovaná od roku 1998 k 31. 12. 2004 vo výške 1 617 887,27 Eur v spolufinancovaní obce, štátu a KSK Košice
Rómska osada – III. etapa výstavby	Rómska osada – III. etapa výstavby, Píla – 20 b.j. zrealizovaná s podporou ŠFRB vo výške 179 911,04 Eur v roku 2001
Rekonštrukcia Mlyna – Poľovnícko- rybársky dom	K 31. 12. 2002 s nákladom 4,5 mil. Sk z vlastných zdrojov obce zrekonštruovala bývalý obecný mlyn na účely cestového ruchu obecných na účely cestovného ruchu (4 apartmány, sauna, reštaurácia) Od r. 2002 je využívaný na priestorové zabezpečenie Terénnych sociálnych pracovníkov a na poskytovanie priestorov na ich aktivity a kultúrno-spoločenských činností.
Rekonštrukcia ÚK a kotolne ZŠ v Nálepko	Zrealizovaná v roku 2002 – 2006 výmenou kotlov, rekonštrukcia rozvodov kúrenia a vykurovacích telies s priebežným zateplňovaním vo výške 566 698,60 Eur predovšetkým z Eurofondov v spolupráci s obcou (zakúpenie kotlov na biomasu za 156 423,00 Eur)
Nálepko – rekonštrukcia a rozšírenie siete VN/NN pre elektrické vykurovanie	Od roku 1992 pre nedostupnosť plynofikácie obce s bývalými VSE, a.s. Košice – dnes WSE GROUP, resp. VSD Košice obec spolupracuje a kooperuje na rekonštrukcii resp. výstavbe trafostaníc v obci v zmysle ÚPD obce Nálepko.
Ozdravné opatrenia v lesoch obce Nálepko	Ozdravné opatrenia v lesoch obce Nálepko s výstupom pokračovania výsadby obnovou lesných plôch: - v rokoch 1992 – 2002 to bolo 645,00 ha - v rokoch 2003 – 2006 to bolo 101,39 ha - v rokoch 2007 – 2015 to bolo 453,00 ha Z celkovej rozlohy 3225 ha na obecných lesoch
Ukončenie plynofikácie	V rámci ZMOS Hnileckého regiónu bola snaha o zaradenie do

okresu Gelnica	investičného zámeru KSK zrealizovať plynofikáciu obci Švedlár, Stará voda vrátane Nálepko vo prostredníctvom bývalého SPP v priebehu r. 2004 – 2006. Žiaľ plynofikácia „skončila“ v obci Helcmanovce resp. v Mníšku nad Hnilcom, takže zámer sa stal nerealizovateľným.
Celo-obecný vodovod, verejná kanalizácia a ČOV Nálepko vo Projekt: Kanalizácia a vodovod obce Nálepko - dokončenie	Stavba realizovaná od r. 1993 a k dnešku bolo celkovo preinvestovaných: 2 902 733,04 Eur, z toho: <ul style="list-style-type: none"> - 818 722,75 Eur z prostriedkov EÚ - 96 320,33 Eur z prostriedkov ŠR - 315 450,93 Eur z vlastných zdrojov (5% spoluúčasť pri čerpaní Eurofondov a - 1 672 239,03 Eur z prostriedkov obecného rozpočtu
Modernizácia štátnej cesty č. II/546	Obec sa usilovala o jej renováciu už od 12/2003. V 05-10/2015 bola jej modernizácia ukončená z eurofondov čerpaných KSK
Z jednotných návrhov projektových zámerov v PHSR obce Nálepko v mája 2005 nepodarilo sa v plnej miere naplniť tieto zábery buď v plnej miere, resp. čiastočne.	
Kultúrno-historické pamiatky obce - renovácia	Starostlivosť o kultúrno-historické registrované pamiatky (Katolícky kostol z r. 1770, Evanjelický z r. 1785), ktoré sú súčasťou obce aj napriek tomu, že obec prispieva obom cirkvám ročne spolu cca 8000,00 Eur). Stále stojí pred obcou otázka v spolupráci s oboma cirkvami možnosť získania financií na renovácii strechy a fasády evanjelického kostola a na renovácii fasády a oporného múra katolíckeho kostola. Viditeľná snaha v tejto oblasti je už od vzniku samosprávy v roku 1990 o čom svedčí aj obnovy baníckych tradícií v obci zavedených už v roku 1470 (banícke cechy)
Rekonštrukcia ubytovacieho zariadenia pre cestovný ruch	Cieľ zvýšenia kvality ubytovania v zariadeniach obce sa k dnešku nepodaril naplniť, ale nádejou je spoločne rozpracovaný projekt „HELENA“ pod garanciou KSK v rámci v rámci ZMOHR prostredníctvom Európskej investičnej banky, ktorého výstup by bol realizovaný v r. 2017 -2018 založený na energetickej účinnosti a úspore energetických strát celého zariadenia.
Lyžiarsky areál Nálepko – spevnené plochy	Zámer nebol v plnej miere nesplnený. Je predpoklad, že zámer bude naplnený v rámci projektu „HELENA“, kt. bol spomenutý v časti Rekonštrukcia ubytovacieho zariadenia pre cestovný ruch.
Kultúrno-spoločenské centrum	V obci plne chýba takýto kultúrny stánok od roku 1987, keď bol „zbúraný“ bývalý Obecný dom postavený v časoch prosperity Vondrišľa v rokoch 1850 a slúžil ako tranzitná cesta obchodníkov na trase Mníšek – Spiš – Poľsko. Aj napriek úsiliu obce o znovupostavenie takéhoto centra (v r. 1999 bolo vydané pre túto stavbu územné rozhodnutie pod č. 99/02153/ÚRO/Fá) Do dnešného dňa sa nepodarilo získať na túto stavbu finančné prostriedky aj vzhľadom k tomu, že na „výstavbu kultúrnych

Analýza vonkajšieho prostredia

Obec Nálepkovo je súčasťou Košického samosprávneho kraja. Zároveň je súčasťou mikroregiónu a združenia obcí.

Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov, obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. V praxi najčastejším predmetom činnosti združenia obcí sú oblasti: sociálne veci, starostlivosť o životné prostredie, miestna doprava, školstvo, kultúra a miestny cestovný ruch. Svojou činnosťou združenie obcí napomáha využiť svoj prirodzený potenciál na dosiahnutie hospodárskeho, kultúrneho a sociálneho rozvoja územia, spoločne vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí.

Obec Nálepkovo aktívne spolupracuje aj s okolitými obcami. Obec Nálepkovo je členom Mikroregiónu Hnilecká dolina pod názvom Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu (ZMOHR) a Miestnej akčnej skupiny Hnilec (MAS Hnilec).

STEEP analýza

V analýze vonkajšieho prostredia bola použitá STEEP analýza, ktorá posudzuje vonkajšie faktory v sociálnej, technicko-ekonomickej a politickej oblasti. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj. Jednotlivé vonkajšie faktory môžu pozitívne, ale i negatívne ovplyvniť rozvoj obe a vývoj situácie záujmovom území obce. Zmeny v spoločnosti prebiehajú neustále, jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Jedná sa o:

S - spoločenské (sociálne) faktory

- medzi tieto faktory sa radí, napríklad migrácia obyvateľstva, dostupnosť, úroveň a ponuka služieb v oblasti vzdelávania, vzdelanosť a dostupnosť profesií potrebných na lokálnom trhu práce, orientácia ekonomík blízkeho a vzdialenejšieho okolia z hľadiska členenia národného hospodárstva, úroveň rozvoja cestovného ruchu, vrátane vidieckeho CR, podmienky na rekreáciu a využitie voľného času, záujem návštevníkov o región, dopravná obslužnosť, väzby medzi riešeným regiónom a blízky regiónom, medzi krajinami a pod.

T - technické (technicko-technologické) faktory

- súvisia so stupňom inovácií vo výrobných technológiách a technologických procesoch a ich vývojom, súvisia aj s výskumom a vývojom a ich celkovým dopadom na rozvoj kraja

E - ekonomické faktory, (E- ekologické faktory)

- súvisia s vývojom ekonomických procesov dotýkajúcich sa kraja - toky peňazí, tovaru, služieb, informácií a energií, ktoré môžu ovplyvňovať fungovanie, stav a rozvoj územia, a to vrátane problematiky nezamestnanosti, trhu práce, platových podmienok, konkurencie, podielu na trhu, zamestnanosti, vývoja v podnikateľských sektoroch, mimorozpočtových zdrojov a pod.

P - politicko-právne faktory

- súvisia s výkonom politickej moci, s politickou situáciou, legislatívou, stavom právneho povedomia.

Tab. č. 24 - STEEP analýza - Faktory

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, rastúci záujem o sociálne služby	Úroveň technológie a zavádzanie inovácií do výroby a služieb (technologická výhoda, resp. zaostávanie)	Nové trhy a nové príležitosti v oblasti priemyslu a služieb (napr. cestovný ruch)	Relatívne dobrý stav životného prostredia	Politika Vlády SR v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov smerom k lokálnemu rozvoju
Zvyšovanie podielu vysokoškolsky vzdelaných ľudí na populácii	Dostupnosť nových inovácií a technológií („open innovation“)	Spill-over efekty hospodárskeho rastu SR a susediacich regiónov	Podpora tvorby a ochrany životného prostredia (pozitívna politika ŽP a zvyšovanie environmentálnej angažovanosti občanov)	Pripravenosť štátnych inštitúcií na čerpanie fondov EŠIF	Organizačná kultúra – nové modely pre spoluprácu
Nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému a trhu práce	Schopnosť regiónu tvoriť inovácie, resp. transferovať ich z iných regiónov	Dostupné externé finančné zdroje na podporu rozvoja ekonomiky a zamestnanosti (hlavne EŠIF)	Klimatické zmeny	Legislatíva: časté zmeny, kvalita, vymožiteľnosť a pod.	Tímová spolupráca, združovanie a klastrovanie socioekonomických partnerov
Zmeny postojov a správania sa ľudí – napr. aktívny tretí	Moderné IKT riešenia pre komunikáciu s obyvateľstvom	Daňová / fiškálna politika	Nedostatočné a neefektívne opatrenia protipovodňové	Zmeny vlád ako výsledok volieb	Osobné hodnoty, zmena postojov obyvateľstva

sektor	a e-government		j ochrany		ako napr. rastúca xenofóbia, rasizmus
Využívanie sociálnych technológií, sietí a inovácií	Podpora vedy, výskumu a inovácií na národnej i európskej úrovni	Systémy na podporu podnikania, investícií a cestovného ruchu	Staré environmentálne záťaže, vrátane zlého stavu vybavenosti kanalizáciou a ČOV	Komplikovaná legislatíva a výkon v oblasti verejného obstarávania	Zmena postojov k správe vecí verejných: aktívne zapájanie sa do občianskych procesov
Zmeny správania klientov sociálnych zariadení, tlak na zvyšovanie kvality služieb			Zhoršovanie kvality spodných i povrchových vôd	Dlhodobé problémy pri riešení otázok chudoby a MRK	Korupcia
Zvyšovanie počtu obyvateľov postihnutých chudobou					

Obec Nálepkovo je súčasťou okresu Gelnica a patrí do Košického samosprávneho kraja. Poloha obce, ktorá je 75 km vzdialená od sídla krajského mesta Košice priamo aj nepriamo ovplyvňuje vývoj obce.

Okres Gelnica – tzv. Hnilecká dolina sa nachádza v severozápadnej časti Košického samosprávneho kraja. Susedí s okresmi Rožňava, Spišská Nová Ves, Košice-okolie a Prešov. Charakter krajiny je členitý podhorský a horský. Z geomorfologického hľadiska územie patrí do oblastí Slovenské Rudohorie, celku Volovské vrchy, pod celkov Hnilecké vrchy, Volovec, Zlatý stôl, Pipitka a Kojšovská hoľa. V malej časti územie patrí do celku Čierna hora, pod celkov Roháčka a Bujanovské vrchy, ktoré sa tiahnu po ľavom brehu Hornádu. V širšom okolí mesta Gelnica sa vo Volovských vrchoch už od stredoveku ťažilo zlato, striebro, meď, ortuť a železná ruda. Najvýznamnejšie banské oblasti sa viažu na dolinu Hnilca, Smolníka a Slovinského potoka, kde vzniklo pomerne husté osídlenie s niekoľkými sídlami mestského typu Gelnica, Rudňany, Nálepkovo, Smolník). Okres Gelnica je najlesnatejším okresom v rámci SR s viac ako 74% lesnatosťou (436 km²). Nachádzajú sa tu lesné porasty v kategóriách hospodárskych a ochranných.

Okres Gelnica mal ku koncu roka 2013 spolu 31 421 obyvateľov, pričom zaznamenal mierny nárast počtu obyvateľov (v roku 2005 žilo v okrese 30 982 obyvateľov). Vyjadrené v relatívnych číslach ide o nárast na úrovni cca 1,5 %. V okrese je prevaha žien. Vekové zloženie obyvateľstva indikuje nárast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku (cca o 7 %). Počet osôb v

predproduktívnom veku (0-14) za rok 2013 mierne klesol oproti roku 2005 a to cca o 5 %. Z okresu sa za posledné roky viac ľudí vysťahovalo ako sa v ňom usídlilo. Okres Gelnica má vyššiu nezamestnanosť (21,3 %), ako je priemer kraja (17,2 %) a priemer SR (13,5 %). Patrí medzi okresy s najvyššou mierou nezamestnanosti v SR. Nezamestnaných v okrese Gelnica bolo spolu 3 411, miera evidovanej nezamestnanosti v roku 2013 bola na úrovni 21,29 %.

Poloha okresu Gelnica mimo hlavných dopravných koridorov značne obmedzuje záujem investorov pri umiestňovaní investícií. Disponibilné pracovné sily sú tak nútené vyhľadávať si pracovné príležitosti mimo región Gelnice a často cestujú za prácou nielen mimo okres Gelnica, ale aj mimo Slovensko. Košický samosprávny kraj (ďalej KSK), ktorého súčasťou je aj mesto a okres Gelnica, zaznamenal začiatkom 21. storočia, v porovnaní s ostatnými krajinami, pomerne dynamický hospodársky rast, ktorý však nebol plošne vyvážený. Vzhľadom na pretrvávajúcu závislosť kraja od hutníckeho priemyslu a na masívne zahraničné investície do automobilového priemyslu v niektorých krajinách SR však ekonomická váha kraja a dynamika rastu v porovnaní s ostatnými krajinami Slovenska klesá. Najviac je v okrese zastúpený sektor obchodu a dopravy (35,5 %), nasledujú ostatné služby (26,9 %) a priemysel so 17,1 %.

Počet podnikov v okrese v roku 2013 dosahoval počet 234 a od roku 2008 sa zaznamenal ich mierny rast. Na druhej strane, počet fyzických osôb –podnikateľov od roku 2008 neustále klesá. Zatiaľ čo v roku 2008 ich bolo 1807, v roku 2013 ich počet dosahoval už len 1 597.

Postavenie okresu Gelnica ako okresného mesta v rámci KSK v mnohých ukazovateľoch nezodpovedá celkovému postaveniu a hodnoteniu KSK. Vybavenosť mesta a okresu sociálnou a technickou infraštruktúrou bola podpriemerná ešte pred samotnou transformáciou slovenskej ekonomiky. Kanalizáciu v okrese nemá pripojenú ani polovica domácností (44,51 %) a verejný vodovod majú zhruba dve tretiny domácností (67,85 %).

Po transformácii sa spolu s ostatnými okresmi východného a južného Slovenska ocitlo mesto a okres na okraji strategických záujmov krajiny. Po reštrukturalizácii ťažkého priemyslu, konverzii zbrojárskeho priemyslu najmä v obci Prakovce, útlme banskej činnosti a nerealizovanej transformácii poľnohospodárstva došlo k prehĺbovaniu regionálnych rozdielov a zaostávania.

Kľúčové charakteristiky pre ďalší ekonomický rozvoj regiónu sú:

A. Zaostávajúce miestne hospodárstvo

Gelnický okres patrí medzi regióny, ktoré zaostávajú za rozvojom ostatných slovenských regiónov ako aj regiónov EÚ. Jeho úroveň HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily nedosahuje ani 40 % úrovne v súčasných krajinách EÚ. Podnikateľská aliancia Slovenska (PAS) komplexne analyzovala konkurenčné výhody a nevýhody všetkých slovenských okresov. PAS uviedla, že Východ SR zväčša trpí odľahlosťou od západných ekonomických centier. V prvej polovici rebríčka sa okrem Košíc (11.) a Popradu (17.) umiestnil už len Prešov (36.). V rámci východného Slovenska sa nadpriemerne darí košickému okoliu a Zemplínu. Spolu s okresmi Košice a Prešov sa práve tu

nachádzajú centrá priemyslu prepojené relatívne dobrou regionálnou infraštruktúrou. Odľahlosťou trpia okresy krajného severovýchodu a nachádzajú sú na chvoste rebríčka. Najhoršie hodnotenie dosiahol južnejší okres – Gelnica (79.).

Príčiny zaostávania je možné rozdeliť do niekoľkých skupín:

1. Nízka produktivita práce v sektoroch priemyslu a služieb,
2. Nízka miera využitia pracovných síl vzhľadom na vysokú nezamestnanosť,
3. Efektívnejšiemu rozvoju hospodárstva regiónu bráni aj nedostatočne vybudovaná infraštruktúra dopravných rýchlostných komunikácií.

B. Nevyužitý rozvojový potenciál

Hnilecká dolina poskytuje veľký potenciál rozvoja a je schopná zvyšovať konkurencieschopnosť jeho hospodárstva.

Medzi najsilnejšie stránky regiónu patria:

1. Bohaté prírodné a kultúrno-historické danosti krajiny
2. Priaznivé klimatické prostredie a pôdne pomery
3. Dlhodobá tradícia a zázemie kvalifikovaných pracovných síl v strojárskom priemysle
4. Výdatné prírodné zdroje drevnej suroviny
5. Významný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu

C. Únik mozgov

Stálym a pretrvávajúcim javom v regióne je dlhodobé vysťahovávanie sa miestnych obyvateľov, ktorá súvisí s nízkou atraktivitou existujúcich pracovných miest a nízkou priemernej mzdy za prácu. Preto dochádza k problémom udržania kvalifikovanej pracovnej sily.

D. Sociálne napätie

Sociálne napätie v marginalizovaných skupinách obyvateľstva ide ruka v ruku so zaostávajúcim hospodárstvom. Problémom je aj regionálne rozmiestnenie a dostupnosť zariadení sociálnych služieb najmä ide o penzióny a domovy dôchodcov.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

Košický kraj sa nachádza v juhovýchodnej časti Slovenska. Na severe hraničí s Prešovským krajom a na západe s Banskobystrickým krajom. Južnú a východnú hranicu tvoria štátne hranice s

Maďarskom a Ukrajinou. Košický kraj je v rámci Slovenska svojou rozlohou štvrtým najväčším (6 754,5 km²) a počtom obyvateľov druhým najväčším krajom. Na základe územnosprávneho členenia pozostáva Košický kraj z 11 okresov, z čoho 4 okresy sú na území mesta Košice (Gelnica, Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice – okolie, Michalovce, Rožňava, Sobrance, Spišská Nová Ves a Trebišov) a zo 440 obcí, z ktorých má 17 štatút mesta. Správnym, hospodárskym, politickým, školským a kultúrnym centrom kraja sú Košice. Košický kraj patrí k najvýznamnejším hospodárskym priestorom Slovenska, ktorého ťažiskovými ekonomickými odvetviami sú priemysel, stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Z priemyselných odvetví sú to hlavne výroba kovov, strojársky, ťažobný priemysel, priemysel palív a energetiky, potravinársky a v súčasnosti intenzívne sa rozvíjajúci IT sektor.

Priemyselne najrozvinutejšie je mesto Košice, kde sa nachádza strategicky významný podnik U.S. Steel, s.r.o. Košice. V rámci novej priemyselnej zóny Kechnec, priamo napojenej mimoúrovňovou križovatkou na rýchlostnú cestu R4, je navrhovaný High-tech park. V rámci kraja dosahujú výrazný podiel (87%) malé podniky s počtom do 19 zamestnancov, pričom podnikateľské aktivity boli sústredené najmä v odvetví obchodu, vo vedeckých, odborných a technických činnostiach, v priemysle a stavebníctve. Z územného hľadiska boli sústredené najmä v krajskom meste Košice a v okresoch Michalovce, Košice – okolie, Trebišov a Spišská Nová Ves.

Na území Košického kraja sa vyskytujú energetické, rudné a nerudné suroviny. Surovinovou základňou regiónu je najmä oblasť Slovenského Rudohoria, ktorá v dávnej minulosti podmienila vznik baníctva, hutníctva farebných kovov a strojárstva. Výskyt rudných surovín je v okresoch Spišská Nová Ves, Rožňava, Košice a Košice – okolie.

K najvýznamnejším nerudným surovinám patria ložiská magnezitu v Košiciach a vysoko-percentných vápencov v okrese Košice – okolie. V okrese Michalovce sa nachádza ložisko kamennej soli. Zdroje geotermálnej energie sú v okrese Košice – okolie, v lokalite Ďurkov.

Charakteristickou črtou juhu Košického kraja je dominantná poľnohospodárska výroba. Súčasťou poľnohospodárskej krajiny sú aj vinohradnícke oblasti – Východoslovenská vinohradnícka oblasť a Tokajská vinohradnícka oblasť. Takmer 40% územia Košického kraja pokrývajú lesy. Najlesnatejšími sú okresy Rožňava, Košice – okolie a Gelnica, najmenšiu plochu lesov má okres Michalovce. Z hľadiska vodohospodárskeho a rekreačného využitia sú významné vodné nádrže. Medzi najväčšie a najvýznamnejšie patria Zemplínska Šírava, Ružín a Palcianska Maša. Významnejšie geotermálne pramene sa nachádzajú v Košickej kotline a v Podhorí Vihorlatu. Minerálne vody s návrhom využitia ako prírodné liečebné kúpele sa nachádzajú v meste Sobrance. V Košickom kraji sú klimatické kúpele celoštátneho významu Štós so štatútom kúpeľného miesta. Sídelná štruktúra SR je tvorená sieťou ťažísk osídlenia, rozvojových osí, sídelných centier a ostatných sietí mestských a vidieckych sídiel.

Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska (KURS) sa odporúča prednostne podporovať územný rozvoj v smere osí 1. stupňa.

V rámci územia Košického kraja sú definované tri rozvojové osi prvého stupňa:

1. košicko-prešovská rozvojová os: Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom
2. zvolensko-juhoslovenská rozvojová os: Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice
3. východoslovenská rozvojová os: Košice – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou.

V týchto rozvojových osiach prvého stupňa nie je zahrnutý Spišský región, ktorý bol rozdelený medzi Prešovský a Košický kraj administratívnou hranicou.

Obec Nálepko je súčasťou Hnileckej rozvojovej osi štvrtého stupňa: Jaklovce – Gelnica – Nálepko – Spišská Nová Ves.

Analýza silných a slabých stránok Košického kraja

Silné stránky Košického kraja

Medzi silné stránky Košického kraja a jeho najväčšie výhody patrí jeho vhodná geografická poloha. Je križovatkou ciest európskeho významu. Ďalšou silnou stránkou v Košickom kraji je IT sektor, ktorý je jedným z najviac sa rozvíjajúcich sektorov v Košickom kraji. Naštartovaný IT priemysel významným spôsobom môže pomôcť pritiahnúť a stabilizovať mladú generáciu, podporiť inovácie a inovačnú kultúru v kraji. Košický kraj má aj evidentný inovačný potenciál, ktorý je reprezentovaný najmä početnosťou univerzít nadnárodného významu, pracovísk Slovenskej akadémie vied ako i súkromnými výskumno-vývojovými ústavmi. Košický kraj má po Bratislavskom kraji druhý najväčší výskumný potenciál. Jedným z ďalších vnútorných rozvojových potenciálov v Košickom kraji je aj kreativita ľudských zdrojov, ktoré spolu s kultúrnymi zdrojmi tvoria súčasť tzv. kreatívnej ekonomiky.

Slabé stránky Košického kraja

Medzi dominantné slabé stránky Košického kraja je treba jednoznačne zaradiť nízke mzdy a nezamestnanosť. Na základe analýz v „Regional Innovation Monitor Plus“ je región Východného Slovenska najchudobnejší na Slovensku, čo sa týka regionálneho HDP, výšky miezd a zamestnanosti. Miera zamestnanosti vo veku 15 – 64 rokov bola nižšia o 4,6% ako je priemer za SR. V kraji pretrváva dlhodobá nezamestnanosť. Dlhodobo nezamestnaní (dlhšie ako 12 mesiacov) tvoria 61,8% z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie. Podiel populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením prevyšuje hranicu 20%.

Ďalšou slabou stránkou Košického kraja je slabá napojenosť kraja na nadradenú cestnú infraštruktúru a z toho vyplývajúci nedostatok potrebných finančných zdrojov na rekonštrukcie ciest II. a III. triedy.

Operačné programy na roky 2014 - 2020

Vzhľadom na absenciu vlastných investičných zdrojov, PRO obce Nálepko je predovšetkým previazaný so sektorovými operačnými programami vypracovanými na základe Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2014-2020 (pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020), ako aj s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR (schválenou uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014) a Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001).

Operačné programy v rokoch 2014 - 2020 a možnosti využitia pre realizáciu PRO obce Nálepko

Slovensko bude čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy v rokoch 2014-2020 (ďalej len „EŠIF“) prostredníctvom 6 základných operačných programov:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie (OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)

Samostatným režimom sa budú riadiť programy, ktoré sú implementované na základe špecifických usmernení Európskej komisie:

- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka

Z možných synergii PRO obce PRO s jednotlivými Operačnými programami a zároveň s možnosťami získať externé zdroje na financovanie rozvojových projektov obce vyberáme:

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

Investičná priorita č. 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov

Špecifický cieľ 1.1: Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy

Investičná priorita č. 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízko hlukových a nízko uhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility

Špecifický cieľ č. 1.2.1: Zabezpečenie udržateľnej formy mobility prostredníctvom zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy

Špecifický cieľ č. 1.2.2: Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb

Prioritná os č. 2: Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

Investičná priorita č. 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

Špecifický cieľ č. 2.1.1: Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú (poskytovanú na komunitnej úrovni)

Špecifický cieľ č. 2.1.2: Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom zlepšenia dostupnosti ku kvalitným službám v integrovanej primárnej zdravotnej starostlivosti

Špecifický cieľ č. 2.1.3: Modernizovať infraštruktúru ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť, za účelom zvýšenia produktivity a zlepšenia dostupnosti ku kvalitným zdravotníckym službám

Investičná priorita č. 2.2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry

Špecifický cieľ č. 2.2.1: Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl

Špecifický cieľ č. 2.2.2: Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl

Špecifický cieľ č. 2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných škôl na odbornom výcviku

Prioritná os č. 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch

Investičná priorita č. 3.1: Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť, a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov

Špecifický cieľ č. 3.1: Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom sektore prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií

Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

Investičná priorita č. 4.1: Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania

Špecifický cieľ č. 4.1: Zvýšenie energetickej efektívnosti budov na bývanie

Investičná priorita č. 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

Špecifický cieľ č. 4.2.1: Zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou

Investičná priorita č. 4.3: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Špecifický cieľ č. 4.3.1: Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Prioritná os č. 5: Miestny rozvoj vedený komunitou

Investičná priorita č.5.1: Záväzné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou

Špecifický cieľ č. 5.1.1: Zvýšenie kapacít pre miestny rozvoj vedený komunitou

Špecifický cieľ č. 5.1.2: Zvýšenie tvorby pracovných miest rozvojom podnikania a inovácií na miestnej úrovni

Špecifický cieľ č. 5.1.3: Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Operačný program Ľudské zdroje vychádza z Národného programu reforiem SR, ktorý definuje opatrenia na posilňovanie ekonomického rastu a zamestnanosti Slovenskej republiky. V oblasti vzdelávania, zamestnanosti a sociálneho začlenenia boli pre Slovenskú republiku zadefinované nasledujúce ciele:

- zlepšiť kvalitu základného vzdelávania, najmä zvýšením úrovne znalostí a zručností žiakov na priemerný počet bodov 505 v prieskume OECD – PISA 2018,
- dosiahnuť, aby najmenej 40% ľudí vo veku 30 – 34 rokov malo ukončené vysokoškolské alebo ekvivalentné vzdelanie,
- udržať podiel ľudí, ktorí predčasne ukončujú školskú dochádzku, pod 6% do roku 2020,
- zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 72% do roku 2020,
- znížiť podiel populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2% do roku 2020.

Prioritná os 1: Vzdelávanie

Investičná priorita 1.1: Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a odborného vzdelávania

Špecifický cieľ 1.1.1: Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy

Investičná priorita 1.3: Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií

Špecifický cieľ 1.3.1: Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie

Špecifický cieľ 1.3.2: Zlepšiť profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch škôl vrátane prípravy na povolanie pedagóga

Prioritná os 2: Zamestnanosť

Investičná priorita 2.1: Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily

Špecifický cieľ 2.1.1: Zvýšiť zamestnanosť, zamestnatelnosť a riešiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby.

Špecifický cieľ 2.1.2: Zvýšiť zamestnanosť podporou tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporou udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach

Investičná priorita 2.2 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí

Špecifický cieľ 2.2.1: Zvýšiť zamestnanosť, zamestnatelnosť a účasť mladých ľudí, najmä NEET, na trhu práce

Investičná priorita 2.3: Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu

Špecifický cieľ 2.3.1: Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien

Špecifický cieľ 2.3.2: Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie

Investičná priorita 2.4: Modernizácia inštitúcií trhu práce, ako sú verejné a súkromné služby zamestnanosti, zlepšenie prispôsobenia sa potrebám trhu práce, vrátane opatrení zameraných na zlepšenie nadnárodnej pracovnej mobility, ako aj programov mobility a lepšej spolupráce medzi inštitúciami a príslušnými zainteresovanými stranami

Špecifický cieľ 2.4.1: Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti

Prioritná os 3: Sociálne začlenenie

Investičná priorita 3.1: Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnatelnosti

Špecifický cieľ 3.1.1: Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti

Špecifický cieľ 3.1.2: Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie

Investičná priorita 3.2: Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

Špecifický cieľ 3.2.1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Špecifický cieľ 3.2.2: Zlepšenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom štandardizácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie

Prioritná os 4: Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Investičná priorita 4.1: Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia

Špecifický cieľ 4.1.1: Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na pred primárne vzdelávanie

Špecifický cieľ 4.1.2: Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien

Špecifický cieľ 4.1.3: Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetu a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania

Prioritná os 5: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Investičná priorita 5.1: Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach

Špecifický cieľ 5.1.1: Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania

Špecifický cieľ 5.1.2: Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

Špecifický cieľ 5.1.3: Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre

Investičná priorita 5.2 Poskytovanie podpory sociálnym podnikom

Špecifický cieľ 5.2.1: Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK

Globálnym cieľom **OP Kvalita životného prostredia** je podporiť trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov, zabezpečujúce ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízko uhlíkového hospodárstva.

Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry

Investičná priorita 1 Prioritnej osi 1: Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek

Špecifický cieľ: Zabezpečiť nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a za účelom plnenia požiadaviek environmentálneho acquis

Investičná priorita 2 Prioritnej osi 1: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek

Špecifický cieľ 1: Podporiť zabezpečenie plnenia predvstupových záväzkov SR voči EÚ v oblasti čistenia a odvádzania komunálnych odpadových vôd

Špecifický cieľ 2: Podpora zabezpečenia dostatočného množstva bezpečnej pitnej vody pre obyvateľstvo SR z verejných vodovodov

Špecifický cieľ 3: Dosiahnutie potrebného stupňa sledovania a monitorovania vôd a vodných útvarov, ktorým sa zabezpečí vytvorenie a nastavenie podmienok pre opatrenia vedúce k dosiahnutiu dobrého ekologického stavu a potenciálu podzemných a povrchových vôd a vodných útvarov

Investičná priorita 3 Prioritnej osi 1: Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry

Špecifický cieľ 1: Zabezpečiť podmienky pre zachovanie biologickej diverzity a zlepšenie stavu ekosystémov v krajine

Investičná priorita 4 Prioritnej osi 1: Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Špecifický cieľ 1: Znížiť znečisťovanie ovzdušia a zlepšiť jeho kvalitu

Špecifický cieľ 2: Zabezpečiť sanáciu environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

Investičná priorita 1 Prioritnej osi 2: Podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov

Špecifický cieľ 1: Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou adaptačných opatrení, najmä preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami

Špecifický cieľ 2: Zlepšiť účinnosť sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu

Prioritná os 3: Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy

Investičná priorita 1 Prioritnej osi 3: Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečiť predchádzanie vzniku katastrof a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

Špecifický cieľ 1: Zvýšiť úroveň pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Špecifický cieľ 2: Zvýšiť účinnosť preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)

Špecifický cieľ 3: Zvýšiť efektívnosť komplexného manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Investičná priorita 1 Prioritnej osi 4: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

Špecifický cieľ 1: Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe

Investičná priorita 2 Prioritnej osi 4: Podpora energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

Špecifický cieľ 1: Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch

Investičná priorita 3 Prioritnej osi 4: Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania

Špecifický cieľ 1: Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov

Investičná priorita 4 Prioritnej osi 4: Podpora nízko uhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy

Špecifický cieľ 1: Podpora energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov prostredníctvom poradenstva, informovanosti a monitorovania

Špecifický cieľ 2: Podpora energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov prostredníctvom regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky a rozvoja energetických služieb

Investičná priorita 5 Prioritnej osi 4: Podpora využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple

Špecifický cieľ 1: Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple

OP Výskum a inovácie

Prioritná os 1: Podpora výskumu, vývoja a inovácií

Investičná priorita 1.1: Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä takýchto centier európskeho záujmu

Investičná priorita 1.2: Podpora investovania podnikov do výskumu a inovácie a vytvárania prepojení a synergií medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vysokoškolským vzdelávacím prostredím, najmä podpory investovania do vývoja produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie, ekologických inovácií, aplikácií verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie za podpory technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov, opatrení skorého overovania výrobkov, rozšírených výrobných kapacít, prvej výroby, najmä v základných podporných technológiách, a šírenia technológií na všeobecný účel

Prioritná os 2: Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji a Prioritná os 4: Rozvoj konkurencieschopnosti MSP v Bratislavskom kraji je pre obec nerelevantná.

Prioritná os 3: Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP

Investičná priorita 3.1: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpory zakladania nových firiem, a to aj prostredníctvom podnikateľských inkubátorov

Investičná priorita 3.2: Vývoj a uplatňovanie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

Investičná priorita 3.3 Podpora vytvárania a rozširovania vyspelých kapacít pre vývoj produktov a služieb

Operačný program Efektívna verejná správa (EVS)

Základné východiská reformy VS v SR sú postavené na 4 základných pilieroch:

1. Vybudovanie proklientsky orientovanej, odbornej a transparentnej VS;

2. Poskytovanie vysoko kvalitných, dostupných verejných služieb;
3. Dosiahnutie stupňa modernizácie VS schopnej nasledovať EÚ zavádzaním štandardov a aplikáciou príkladov dobrej praxe;
4. Schopnosť poskytovať verejné služby na miestnej, regionálnej a národnej úrovni, ktoré budú prispôsobené potrebám občanov, budú stimulovať aktívnu účasť občanov na rozvoji VS a jej služieb, podporovať tvorbu pracovných miest, sociálnu inklúziu a udržateľný rast.

Prioritná os 1: Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS

Špecifický cieľ 1.1: Skvalitnené systémy a optimalizované procesy VS

Špecifický cieľ 1.2: Modernizované RLZ a zvýšené kompetencie zamestnancov

Špecifický cieľ 1.3: Transparentné a efektívne uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania a dôsledné uplatňovanie princípov 3E

Prioritná os 2: Zefektívnený súdny systém a zvýšená vymáhateľnosť práva nie je pre obec relevantná.

Obce nie je oprávneným žiadateľom a prijímateľom zo žiadnej priority **Operačného programu Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020**, t.j. OP je pre obec nerelevantný.

Program rozvoja vidieka

Priority:

P1: Podpora prenosu znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vo vidieckych oblastiach

1A) Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach

1B) Posilnenie prepojenia poľnohospodárstva, výroby potravín a lesného hospodárstva s výskumom a inováciou, a to aj na účely zlepšenia environmentálneho riadenia a výkonu

1C) Podpora celoživotného vzdelávania a odborného vzdelávania v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

P2: Posilnenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov a konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva vo všetkých regiónoch a presadzovanie inovačných poľnohospodárskych technológií a udržateľného obhospodarovania lesov

2A) Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie

2B) Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva, a najmä generačnej výmeny

2C) Zlepšenie hospodárskeho výkonu lesného hospodárstva

P3: Podpora organizácie potravinového reťazca vrátane spracovania poľnohospodárskych výrobkov a ich uvádzania na trh, dobrých životných podmienok zvierat a riadenia rizík v poľnohospodárstve

3A) Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií

3B) Podpora riadenia rizík poľnohospodárskych podnikov a ich predchádzania

P4: Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom

4A) Obnova, zachovanie a zvýšenie biologickej diverzity vrátane na územiach sústavy Natura 2000 a v oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami a v poľnohospodárskej činnosti s vysokou prírodnou hodnotou a obnova, zachovanie ako aj zlepšenie stavu krajinných oblastí Európy

4B) Zlepšenie vodného hospodárstva vrátane riadenia používania hnojív a pesticídov

4C) Predchádzanie erózii pôdy a zlepšenie jej obhospodarovania

P5: Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva

5A) Zvýšenie efektívnosti využívania vody v poľnohospodárstve

5B) Zvýšenie efektívnosti využívania energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín

5C) Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky;

5D) Zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva

5E) Podpora zachovania a sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve

P6: Podpora sociálneho začleňovania, zmierňovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach

6A) Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest

6B) Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

6C) Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)

- LEADER (čl. 42-45)

Neprojektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez národné Opatrenia):

- Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (LFA)
- Agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímou
- Ekologické poľnohospodárstvo
- Platby za ťivotné podmienky zvierat
- Platby Natura 2000

Zhodnotenie súčasného stavu územia

Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti a riziká, s ktorými treba v tomto procese rátať. Príležitosťou obce je pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj za predpokladu, že obec získa zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja a to na úrovni miestnej, ale aj regionálnej a národnej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

V prípade PRO sa najčastejšie objavujú tieto kategórie príčin:

- ľudia (ľudské zdroje, capacity),
- metódy a postupy,
- nedostatok dát, informácií,
- systém organizovania a riadenia, vrátane združovania a rozvíjania spolupráce aktérov,
- dostupnosť externých finančných zdrojov,
- vonkajšie okolie a prostredie (legislatíva, politiky, jestvujúci stav a vývoj v rôznych oblastiach a i.).

Výstupy z analýzy príležitostí a ohrození obce Nálepko vo sú zhrnuté v nasledujúcej SWOT analýze pre jednotlivé oblasti: sociálna, ekonomická, environmentálna.

SWOT analýza

Nasledujúce SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele. Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Nálepko vo sú nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako

príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S – W – O – T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov obce k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

SWOT analýzy boli spracované pre tri základné oblasti. Silné a slabé stránky obce Nálepko boli hodnotené z pohľadu tzv. vnútorného prostredia, ktoré dokážu obec určitým spôsobom ovplyvniť. Príležitosti a ohrozenia boli hodnotené prevažne z pohľadu tzv. vonkajšieho prostredia, ktoré obec nedokáže vzhľadom na svoju právomoc sama ovplyvniť.

SWOT ANALÝZA OBLASŤ 1 HOSPODÁRSKA: Technická a dopravná infraštruktúra, podnikateľské subjekty, cestovný ruch

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Predpoklady rozvoja cykloturistiky - Dobré pokrytie signálom mobilných operátorov - Vybudovaná sieť miestneho rozhlasu pre informovanie obyvateľov obce - Predpoklady rozvoja pešej turistiky - Výhodná geografická poloha a blízkosť miest Gelnica, Spišská Nová Ves - Blízkosť atrakcií, pamiatok, rekreačných oblastí - Tradícia spoločensko-kultúrnych podujatí - Bohatá história - Spolupráca s okolitými obcami - Priame železničné spojenie Margecany – Červená skala - Vybudovaná cestná sieť do všetkých obcí regiónu - dobrovoľný hasičský zbor - Rozvinuté malé podnikanie v obci - Postačujúca sieť obchodov a služieb v obci - Výdatné prírodné zdroje drevnej hmoty (potenciál pre podnikanie) - Blízka prítomnosť zahraničných investorov – Embraco Slovakia, s.r.o. - Organizácia a inštitúcie poskytujúce zamestnanie v obci (Lesy obce Nálepko, s.r.o., Domov Nálepko, n.o., OcÚ, ZŠ s MŠ) - Dostatok voľných priestorov pre podnikanie - Funkčné verejné osvetlenie 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevyhovujúci stavebno-technický stav vybraných úsekov miestnych a peších komunikácií - Nízke pokrytie signálom mobilných sietí (priľahlých oblastí, napr. III. Hámor, Zahájnica) - Potreba rekonštrukcie a modernizácie vodovodov, kanalizácií, ČOV - Neekonomické využitie energie na vykurovanie - Nevybudované chodníky pre peších - Nedostatočná kapacita ZŠ s MŠ - Neúplný rozvod vody a kanalizácie (chýbajúce vetvy) - Nefunkčné verejné WC - Chýbajúce sociálne byty - Chýbajúce rigoly (zvody pre odvádzanie dažďových vôd) - Naplnenosť kapacity cintorína - Chýbajúci Kultúrny dom - Zlý stav autobusových zastávok - Neriešená bezbariérovosť obecných inštitúcií - Vysoká energetická náročnosť obecných budov - Slabé využitie alternatívnych zdrojov energie - Poruchovosť a energetická náročnosť verejného osvetlenia - Nedostatočné verejné osvetlenie (potrebná výmena starých za LED svietidlá) - Absencia informačných služieb a propagačných

<ul style="list-style-type: none"> - Dobrá sieť miestnych komunikácií - Dostatok budov a objektov pre fungovanie obce - Fungujúca železničná a autobusová doprava - Vlastný a dostatočný zdroj pitnej vody - Dostatočný bytový fond (byty bežného štandardu) - Zrekonštruovaná budova ZŠ s MŠ - Dobrá napojenosť na významné turistické trasy - Možnosť ubytovania v rámci miestnych organizácií - Dobrá dostupnosť atraktívnych oblastí CR (do 50 km) - Atraktívna železničná trať (z hľadiska CR) - Tradícia baníctva - Dostatok priestorov a plôch vhodných na športové využitie - Existujúca sieť turistických chodníkov v okolí - Atraktívne prostredie pre chalupárov 	<ul style="list-style-type: none"> - materiálov - Nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb cestovného ruchu - Absencia turistických informačných tabúl - Nevybudovaný jednotný informačný systém - Nevyužívanie prírodného potenciálu pre cestovný ruch - Nedostatočná podpora podnikateľských subjektov zo strany obce - Nutnosť dochádzania za službami - Nízke využívanie štátnych podporných programov a fondov EÚ miestnymi podnikateľmi - Nedostatok primeraných miestnych pracovných príležitostí - Absencia cyklochodníkov - Nevyužitý priestor a objekty v obci (KC, TkŠ) - Málo pracovných príležitostí v obci a okolí - Vysoká miera nezamestnanosti - Zvyšujúci sa počet nekvalifikovaných Rómov - Chýbajú možnosti preklenutia prechodnej nezamestnanosti - Slabo rozvinuté drobné podnikanie - Slabá propagácia možností cestovného ruchu v obci a okolí - Slabo zviditeľňované tradície baníctva - Nevyužívanie existujúcich športovísk
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Možnosť vybudovania nových lokalít pre výstavbu rodinných domov podľa územného plánu - Vhodné podmienky pre poskytovanie služieb v oblasti vidieckeho cestovného ruchu a agroturizmu - Využívanie ľudských zdrojov obce pri budovaní infraštruktúry - Čerpanie a využívanie fondov EÚ - Podpora malých a stredných podnikateľov v cestovnom ruchu zo strany štátu - Využitie miestnych zdrojov ekologických biopalív (biomasa) na vykurovanie - Spolupráca s informačnými centrami - Zvýšený záujem Slovákov o domácu a lacnejšiu turistiku, poznávanie miestnej kultúry a tradícií - Strategické plánovanie a investovanie na úrovni obce - Zmena daňového a odvodového systému SR - Vytváranie priaznivejších podmienok pre podnikanie v SR - Dokončenie technickej infraštruktúry - Projekty na dokončenie rozvodov vody a kanalizácie (chýbajúce vetvy) - Využívanie alternatívnych zdrojov energie - Využívanie úsporných programov (zatepľovanie) - Organizovanie letných táborov, škôl v prírode, lyžiarskych zájazdov 	<ul style="list-style-type: none"> - Finančná náročnosť opráv a údržby miestnych komunikácií - Legislatíva obmedzujúca rozvoj turizmu - Zlé postavenie Slovenska a regiónu na trhu cestovného ruchu - Konkurencia porovnateľných obcí pri čerpaní finančných prostriedkov Európskej únie na podporu regiónov a vidieka - Zníženie záujmu domácej klientely o služby ubytovania a stravovania z dôvodu rýchleho rastu cien produktov a služieb - Pokračujúci odchod kvalifikovanej pracovnej sily z obce (odchod kvalifikovaných mladých ľudí) - Nedostatočné finančné prostriedky na plnenie presunutých kompetencií zo štátu na obec - Nízka podpora štátu živnostníkov - Nárast odlevu kvalifikovanej pracovnej sily - Pretrvávajúci nezáujem investorov o Východné Slovensko - Slabá propagácia východu Slovenska - Klesajúca ekonomická aktivita - Neriešenie problému nekvalifikovaných a negramotných občanov a dlhodobo nezamestnaných - Nedostatok financií na rozvoja a skvalitnenie

- Využitie existujúceho potenciálu cestovného ruchu	dopranej infraštruktúry - Vysoký podiel tuhých palív na vykurovanie - Negatívny demografický vývoj majoritného obyvateľstva - Vandalizmus a kriminalita - Zvyšovanie cien energií - Negatívne pôsobenie neprispôsobivého obyvateľstva - Znečisťovanie životného prostredia - Nedostatok finančných zdrojov na rozvoj CR - zlá legislatíva v oblasti CR
---	--

SWOT ANALÝZA OBLASŤ 2 ENVIRONMENTÁLNA:

Vodovodná a kanalizačná sieť, životné prostredie, odpadové hospodárstvo

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Vidiecky charakter osídlenia - Dobrá dostupnosť územia - Pomerne kvalitné životné prostredie v obci - Vysoké zastúpenie lesných porastov, bohatosť lesného fondu okolia obce - Vybudovaný verejný vodovod - Vybudovaná kanalizácia a ČOV - Zdravé životné prostredie - Čisté a kvalitné vodné zdroje - Rozvíjajúci sa systém separovaného zberu odpadu - Organizovaný systém nakladania s komunálnym odpadom (zvoz, uskladnenie) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočné vybudované protipovodňové opatrenia - Nedostatočné odvádzanie splaškových vôd do verejnej kanalizácie - Nedostatočná motivácia občanov triediť odpad - Nízka účinnosť odvodňovacích rigolov - Čierne skládky odpadov v okolí obce - Psy a mačky znečisťujúce verejné priestranstvá v obci - Ničenie zelene na verejných priestranstvách - Slabá osвета v oblasti životného prostredia - Málo aktivistov v oblasti životného prostredia - Neprepojenosť činnosti škôl s udržiavaním čistého životného prostredia v obci a okolí - Nízka uvedomelosť občanov k ochrane životného prostredia
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Pozitívny prístup obyvateľstva k zachovaniu prírodného dedičstva pre nasledujúce generácie - Propagácia ochrany životného prostredia - Existencia legislatívneho zabezpečenia nakladania s odpadmi v súlade s predpismi Európskej únie - Možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ - Rozvoj environmentálnej výchovy na školách a školských zariadeniach - Politika Európskej únie smerujúca k trvalo udržateľnému rozvoju - Možnosti využívania alternatívnych zdrojov energie - Kvalitná osвета verejnej správy - Zlepšenie systému zberu separovaného odpadu - Zriadenie prevádzky na spracovanie druhotného odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> - Povodne a živelné pohromy - Nedostatočná a neúplná regulácia vodných tokov - Extrémne výkyvy počasia - Zahusťovanie výstavby na úkor zelene - Devastácia životného prostredia ekonomickými aktivitami (najmä urbanizmus) - Neustála tvorba čiernych skládok - Klesajúci záujem občanov o životné prostredie - Nárast komunálneho odpadu - Nedostatok finančných prostriedkov pre riešenie otázok životného prostredia

SWOT ANALÝZA OBLASŤ 3 SOCIÁLNA:

Obyvateľstvo, školstvo, sociálna starostlivosť, zdravotníctvo, kultúra a šport, bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Usporiadúvanie kultúrnych a športových podujatí - Aktívny kultúrny život v obci - Plne organizované primárne školstvo v obci a MŠ - Spolupráca Spojenej školy Prakovce pri zvyšovaní vzdelanostnej štruktúry, najmä MRK - Fungujúca obecná knižnica - Dostatočný a kvalifikovaný potenciál pedagógov v obci - Plne organizované školstvo – ZŠ s MŠ + školský klub detí - Existujúci Domov Nálepkovo, n.o. (rehabilitačné služby) - Zabezpečená terénna sociálna práca - Existencia komunitného centra v obci - Zabezpečená opatrovateľská služba v obci - Možnosť jednorazového finančného príspevku zo strany obce - Existujúce ambulancie všeobecných lekárov, pediatrov, zubná ambulancia - Fungujúca lekáreň v obci - Existencia bytov nižšieho štandardu, dostatok bytov bežného štandardu - Skúsenosti s realizáciou projektov v sociálnej oblasti - Vydávanie obecného periodika - Existujúca obecná polícia - Rýchla zdravotná služba - Existujúce spoločenské organizácie (Jednota dôchodcov Slovenska, Slovenský ryb. zväz, Slov. poľovnícky zväz, Slovenský zväz zdravotne postihnutých, MO - Existujúca budova – TkŠ, vlek - Existujúci zbor pre občianske záležitosti - Pravidelné usporiadanie kultúrnych podujatí školou - Využívaný obecný rozhlas pre propagáciu podujatí a šírenia informácií 	<ul style="list-style-type: none"> - Absencia objektu určeného na organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí - Nepostačujúce priestory ZŠ s MŠ - Nedostatočná prepojenosť aktivít škôl so životom obce - Nedostatočná príprava detí zo soc. znevýhodneného prostredia na vyučovanie - Absentuje organizovaná prázdninová starostlivosť o deti - Nedostatočná informovanosť občanov o systéme sociálnych služieb - Chýbajúce sociálne byty v obci a osвета v oblasti bývania pre sociálne slabšie rodiny - Slabá angažovanosť časti Róm. komunity pri riešení vlastných problémov - Chýbajúce kultúrne a spoločenské akcie - Chýbajúci kultúrny dom - Pokles záujmu detí a mládeže o kultúrne, športové a spol. aktivity - Nevyužívané priestory športovísk na trávenie voľného času mládeže
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Atraktivita vidieckeho bývania v obci zvyšujúca počet obyvateľov - Využitie fondov EÚ na rekonštrukciu pamiatkových objektov, kultúrnych a športových objektov - Zlepšenie ekonomickej situácie obyvateľov, viac možností na financovanie voľno časových aktivít - Podpora kultúry, vzdelávania športu podnikateľskými subjektmi a sponzormi - Spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami - Grantové programy a nadácie podporujúce kultúru - Zvýšená aktivita a zapájanie sa občanov do vecí verejných 	<ul style="list-style-type: none"> - Starnutie obyvateľstva - Pretrvávajúci nedostatok finančných prostriedkov na školách - Nedostatočné finančné ohodnotenie práce pedagógov - Odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia - Oslabenie vnímania tradičných ľudských hodnôt u detí a mládeže, smerovanie k izolovanosti a uprednostňovaniu virtuálneho sveta - Pokračovanie trendu pasívneho spôsobu života u obyvateľov, vrátane detí, zhoršujúci sa zdravotný stav populácie - Sociálna neistota - Vysoká nezamestnanosť

<ul style="list-style-type: none"> - Trend aktívneho a zdravého životného štýlu - Nárast demografického vývoja - Potreba ľudí celoživotne sa vzdelávať, rekvifikovať sa a adaptovať sa na nové podmienky - Objednávanie sociálnych služieb cez existujúce akreditované subjekty - Rozvoj ďalších sociálnych služieb v obci - Podpora rozvoja mimovládneho sektora 	<ul style="list-style-type: none"> - Únik mozgov - Dlhodobo alebo krátkodobo neúplné rodiny - Neprimerané ceny poskytovaných služieb a nepriaznivá ekonomická situácia obyvateľov - Nárast ľudí žijúcich osamote (slobodných mládencov) – nárast patologických javov – alkoholizmus, kriminalita, drogy - Potencionálne ohrozenie nárastu kriminality - Negatívny demografický vývoj - Nedostatok financií v oblasti kultúry - Odchod mladej generácie z obce - rast dlhodobo nezamestnaných, nekvalifikovaných a neprispôsobivých obyvateľov
---	--

Identifikácia kritických oblastí rozvoja

(analýza možných rizík a hrozieb)

Identifikácia disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Nálepko. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Nálepko a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR PSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Nálepko poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb v danom rozsahu a kvalite.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neodôvodnené rozdiely, či nehody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Nálepko je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

SWOT analýza obce preukázala nasledovné disparity i faktory jej rozvoja:

Hlavné disparity rozvoja obce:

- pomerne vysoká nezamestnanosť v porovnaní s inými regiónmi Slovenska, rast dlhodobo nezamestnaných, nekvalifikovaných a neprispôsobivých obyvateľov,
- odliv pracovných síl, hlavne absolventov škôl a mladých ľudí v dôsledku nedostatku vhodných pracovných miest,
- nevyužitý prírodný a kultúrno-historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu,
- nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a nepostačujúce využitie existujúcej infraštruktúry cestovného ruchu,
- zlý technický stav miestnych komunikácií,

- absentujúce chodníky pre peších,
- nízka úroveň podnikania obyvateľov a slabá konkurencieschopnosť existujúcich podnikov / SHR v obci,
- nedostatočná kvalita a spektrum verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére,
- dlhodobá ekonomická nestabilita veľkej časti poľnohospodárskych podnikov podnikajúcich v katastri obce a ich nízky vplyv na zamestnanosť,
- slabá spolupráca aktérov regionálneho rozvoja na miestnej a regionálnej úrovni,
- nedostatočná a nedobudovaná technická infraštruktúra v obci (miestne cesty, chodníky, cyklistické chodníky, verejné osvetlenie),
- nedostatok kvalitných verejných priestorov pre kultúrne a spoločenské vyžitie obyvateľov (absencia kultúrneho domu),
- chudoba a sociálna vylúčenosť marginalizovaných rómskych komunít a problémy sociálnej inklúzie v obci,
- izolovanosť obce od väčších miest.

Hlavné faktory rozvoja obce:

- zánietení občania majúci záujem o ďalší rozvoj obce, vrátane množstva vlastných iniciatív,
- dobudovaná základná technická infraštruktúra v obci,
- bohatý prírodný, kultúrno-historický potenciál na rozvoj cestovného ruchu (kultúrne pamiatky, turistické chodníky, Hnilecká cyklomagistrála),
- blízkosť obce k hlavným turistickým atrakciám umožňujúci prílev turistov za kvalitnými službami do obce,
- skúsenosti a možnosť využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov pre rozvoj obce,
- posilňovanie kapacity a efektivity verejnej správy na úrovni obce i kraja,
- vytváranie synergických efektov pri využívaní rozvojových faktorov prostredníctvom partnerstva so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi - členstvo v MAS Hnilec a v Mikroregión Hnilecká dolina,
- vyriešené vlastnícke vzťahy komplexných rozvojových projektov obce a regiónu,
- podpora oblastnej organizácie cestovného ruchu,
- využitie regionálnych produktov, kultúrnych tradícií a tradičných receptov,
- budovanie poradenských centier pre rozvoj podnikateľského prostredia na miestnej a regionálnej úrovni.

Tabuľka č. 25 - Tabuľka rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Technické	Priemyselné havárie, negatívny vplyv poľnohospodárstva a ťažby dreva	Znečistenie životného prostredia, znižovanie biodiverzity a zhoršovanie kvality vôd	Nízka

Environmentálne	Objavenie doteraz neidentifikovaných starých environmentálnych záťaží	Nadmerné znečistenie	Nízka
	Povodňové ohrozenie	Vzniknuté škody	Nízka
Sociálne	Nárast chudoby a sociálneho vylúčenia	Rastúca kriminalita	Stredná
	Starnutie obyvateľstva	Chudoba starších, prenos sociálneho bremena na samosprávy	Stredná
Ekonomické	Hospodárenie obce (zmena fiškálnej politiky)	Zadlženie obce, absencia investičných zdrojov	Stredná
	Financovanie z externých zdrojov financovania napr. EŠIF	Nerealizované rozvojové projekty	Stredná

Strategická časť

Základné východiská pre definovanie stratégie

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja: odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Strategickým cieľom PRO je trvalo udržateľný rozvoj obce s využitím miestneho potenciálu – ekonomického, ľudského a environmentálneho.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne vyžívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva.

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie PRO obce Nálepkovo na roky 2016 – 2022 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Vychádzajúc z analýzy existujúceho stavu hospodárskych, sociálnych a environmentálnych podmienok v obci boli identifikované nasledovné strategické prioritné rozvojové oblasti obce:

- v hospodárskej oblasti: Trvalo udržateľný hospodársky rozvoj založený na miestnych iniciatívach a zdrojoch;
- v sociálnej oblasti: Kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi obce
- v environmentálnej oblasti: Zdravé životné prostredie v obci vhodné pre súčasné zachovanie prírodného dedičstva a zároveň pre ďalší rozvoj cestovného ruchu

Vízia

Vízia obce Nálepko

Obec Nálepko je obcou vyvážené zabezpečujúcou podmienky pre harmonický život svojich obyvateľov. Obec je príjemným vidieckym sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. V obci je rozvinutá predškolská výchova, ktorá poskytuje služby aj pre deti zo širokého okolia, ako aj povinná školská dochádzka zabezpečená plno organizovanou základnou školou.

Obec pri svojich plánoch a aktivitách musí zohľadniť svoju národnostnú štruktúru obyvateľstva. Zároveň podporovať rozvoj vzájomného sociálneho pôsobenia v medziľudských vzťahoch.

Obec Nálepko vyvážené a ohľaduplne využíva svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom propaguje existujúce prírodné hodnoty Hnileckej doliny.

Obec dostatočne prezentuje svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia i vlastnej kultúrnej identity nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky s cieľom zvýšiť návštevnosť obce i regiónu turistami.

Obec Nálepko vytvára priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, a služieb, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia, lesné hospodárstvo, cestovný ruch a drobné výrobné prevádzky, ktoré negatívne neovplyvňujú kvalitu bývania.

Obec Nálepko je obcou s kvalitnou verejnou infraštruktúrou dostupnou pre všetkých obyvateľov obce i jej návštevníkov.

Obec má vytvorené podmienky na rozvoj individuálnej bytovej a hromadnej bytovej výstavby a s ňou súvisiacej infraštruktúry, vrátane podmienok pre podporu rodín s deťmi.

Celkovo je obec Nálepko príjemným miestom pre život i pre návštevu – peknou, čistou, zdravou a bezpečnou obcou so spokojnými obyvateľmi.

Strategický cieľ PRO ako aj parciálne ciele vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja: „odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja,

sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.“

Podpora regionálneho rozvoja spomínaného zákona je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia / obce – jej prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja má obec Nálepkovo nasledovný strategický cieľ na roky 2016 až 2022:

Strategický cieľ

Trvalé zvyšovanie kvality života obyvateľov obce, rozvoj jej ekonomickej výkonnosti, zvýšenie jej konkurencieschopnosti pri zabezpečení trvale udržateľného rozvoja, primárne v environmentálnej oblasti.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu obyvateľstva v aktívnom prostredí s vybudovanou infraštruktúrou. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa výrazne nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva.

V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na nosné dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti (modernizácia miestnych komunikácií) sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti, hlavne služieb poskytovaných samosprávou občanom a podnikateľom. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia, k environmentálne priaznivému poľnohospodárstvu, k udržateľnému lesnému hospodárstvu, k zodpovednému manažmentu vôd.

Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce, ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jej občanov a výsledkov dosiahnutých v minulých rokoch. Do riešenia širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie, občania atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri realizácii intervencií na území kraja/okresu, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja.

Špecifická pozornosť v stratégii a celom dokumente PRO je venovaná koordinácii intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov cez schválené operačné programy ako doplnkového zdroja financovania rozvojových zámerov obce. Účelom PRO v strategickej časti je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú:

- a) **priamo v kompetencii samosprávy** (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle príslušnej legislatívy,
- b) **nie sú priamo v kompetencii samosprávy** (obce), ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť (najmä pri využití princípu partnerstva) vytváraním synergických efektov.

Prioritné oblasti rozvoja - hospodárska, environmentálna a sociálna oblasť

Pre PRO obce Nálepkovo na roky 2016-2022 sú navrhované tri prioritné oblasti rozvoja obce: oblasť hospodárska, oblasť environmentálna, oblasť sociálna.

Prioritné oblasti		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť Sociálna	Prioritná oblasť Hospodárska	Prioritná oblasť Environmentálna
Ciele prioritných oblastí		

Cieľom v oblasti sociálnej sú kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi obce	Cieľom v oblasti hospodárskej je trvalo udržateľný hospodársky rozvoj založený na miestnych iniciatívach a zdrojoch	Cieľom v oblasti environmentálnej je zdravé životné prostredie v obci vhodné pre súčasné zachovanie prírodného dedičstva a zároveň pre ďalší rozvoj cestovného ruchu
---	---	--

1. sociálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality. Obec Nálepkovo považuje kvalitu ľudských zdrojov za podstatný faktor svojho ďalšieho rozvoja, ktorého dynamika rozhodne o úspešnosti v naplnení stanovených cieľov vo všetkých prioritných oblastiach. Vízia predpokladá pozitívny vzťah občanov k obci, otvorenosť a poskytovanie bezpečia.

2. hospodárska oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom udržanie ekonomickej výkonnosti a zvyšovanie konkurencieschopnosti obce. Do tejto prioritnej oblasti rozvoja je zaradená aj oblasť verejnej správy, od efektívnosti ktorej táto prioritná oblasť v závisí predovšetkým so zreteľom na využívanie doplnkových zdrojov financovania. Obec sa v tejto oblasti zameria realistické a uskutočniteľné aktivity pre využitie potenciálu obce a regiónu hlavne vo väzbe na cestovný ruch a ochranu prírody. Vízia predpokladá využitie vnútorného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu.

3. environmentálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom ochrana a tvorba životného prostredia. Špecifikom v tejto oblasti je využitie potenciálu trvale udržateľného turizmu. Vízia predpokladá zabezpečenie vyváženého rozvoja.

V týchto prioritných oblastiach **bude obec vytvárať podmienky** pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a udržanie ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

Prioritné oblasti podpory

Prioritné oblasti – oblasti podpory		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť Sociálna	Prioritná oblasť Hospodárska	Prioritná oblasť Environmentálna
Sociálne služby	Podnikateľské prostredie a MSP	Environmentálna infraštruktúra
Kultúrna oblasť a využitie	Dopravná infraštruktúra	Odpadové hospodárstvo

Školstvo, vzdelávanie, voľný čas	Cestovný ruch	Ochrana prírody a krajiny
Marginalizované rómske komunity	Verejná správa	

Globálny cieľ 1: Zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb a dostupnosť kvalitnej občianskej infraštruktúry v školskej, sociálnej, zdravotnej a kultúrnej oblasti.

Globálny cieľ 2.: Zabezpečiť trvalo udržateľný hospodársky rast v miestnej ekonomike a v okolí obce, ktorý je základom hospodárskeho a sociálneho postavenia obyvateľov obce. Podpora multifunkčného poľnohospodárstva, priemyslu a služieb (vrátane cestovného ruchu). Zvýšenie zamestnanosti obyvateľov obce.

Globálny cieľ 3: Zlepšenie stavu životného prostredia, zachovať úctu k životnému prostrediu a zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia.

Programová časť

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PRO obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít obce vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja na roky 2015-2029.

Opatrenia a plánované projekty

Prioritné oblasti a opatrenia		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Hospodárska	Prioritná oblasť - Environmentálna
Opatrenie 1.1. Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov.	Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti.	Opatrenie 3.1. Podpora aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva.

Opatrenie 1.2. Vytváranie podmienok pre bývanie.	Opatrenie 2.2. Bezpečné, kvalitné a udržiavané miestne komunikácie.	Opatrenie 3.2. Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva.
Opatrenie 1.3. Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho dedičstva.	Opatrenie 2.3. Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie.	Opatrenie 3.3. Podpora aktivít a projektov v oblasti prostredia, ochrany prírody a krajiny.
Opatrenie 1.4. Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania.	Opatrenie 2.4. Podpora projektov v oblasti zefektívnenia verejnej správy.	Opatrenie 3.4: Revitalizácia verejnej zelene a verejných priestranstiev v obci
Opatrenie 1.5. Podpora aktivít a projektov v oblasti marginalizovaných rómskych komunít.	Opatrenie 2.5. Investície do infraštruktúry obce	
	Opatrenie 2.6: Zabezpečenie energetickej efektívnosti a využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie	

Opatrenia a plánované projekty/aktivity

Sociálna oblasť		
Prioritná oblasť - Sociálna	Projekty/Aktivity	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu
Opatrenie 1.1. Komplexná starostlivosť a sociálne služby o znevýhodnené skupiny občanov	1.1.1. Zriadenie chránenej dielne 1.1.2. Zabezpečenie opatrovateľskej služby v obci 1.1.3. Zriadenie prepravnej služby v obci 1.1.4. Zriadenie denného stacionáru pre	OcÚ
Opatrenie 1.2. Vytváranie podmienok pre bývanie	1.2.1. Pokračovanie vo výstavbe nájomných bytov 1.2.2. Legalizácia obydlií	OcÚ

Opatrenie 1.3. Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho dedičstva	1.3.1. Podpora aktivít centra voľného času 1.3.2. Podpora kultúrny, spoločenských a športových podujatí 1.3.3. Propagácia kultúrneho dedičstva obce (baníckej histórie)	OcÚ, CVČ, KC, MVO
Opatrenie 1.4. Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania	1.4.1. Podpora predškolského vzdelávania – asistenti	OcÚ a ZŠ
Opatrenie 1.5. Podpora aktivít a projektov v oblasti marginalizovaných rómskych komunít	1.5.1. Komunitné centrum – podpora komunitných aktivít 1.5.2. Terénna sociálna práca v obci Nálepko	OcÚ

Hospodárska oblasť		
Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť	Projekty	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu
Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti	2.1.1. Podpora drobných podnikateľov v obci	OcÚ
Opatrenie 2.2. Bezpečné, kvalitné a udržiavané miestne komunikácie	2.2.1. Obnova a rekonštrukcia miestnych komunikácií	OcÚ

<p>Opatrenie 2.3. Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie</p>	<p>2.3.1. Podpora rozvoja cestovného ruchu na území obce (cykloturistika, turistické chodníky, propagácia)</p> <p>2.3.2. Rozvoj lyžiarskeho vleku obce Nálepko</p> <p>2.3.3. Prepravné služby</p> <p>2.3.4. Rekonštrukcia a modernizácia ubytovacieho zariadenia pre CR</p> <p>2.3.5. Rozvoj športového areálu</p>	<p>OcÚ</p>
<p>Opatrenie 2.4. Podpora projektov v oblasti zefektívnenia verejnej správy</p>	<p>2.4.1. Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom a podnikateľom v obci</p> <p>2.4.2. Oprava existujúcich verejných budov</p> <p>2.4.3. Vybudovanie bezbariérového prístupu v obecných budovách</p> <p>2.4.4. Modernizácia obecného rozhlasu</p> <p>2.4.5. Vybudovanie Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti</p>	<p>OcÚ a podnikatelia aktívni v obci</p>
<p>Opatrenie 2.5: Investície do infraštruktúry obce</p>	<p>2.5.1. Rozšírenie kapacít ZŠ a MŠ</p> <p>2.5.2. Modernizácia miestnych ciest a chodníkov</p> <p>2.5.3. Modernizácia a dobudovanie verejného osvetlenia v obci</p> <p>2.5.4. Renovácia požiarnej zbrojnice III. Hámor</p> <p>2.5.5. Vybudovanie nových parkovacích miest</p> <p>2.5.6. Úprava NN siete, rozšírenie</p>	<p>OcÚ, ZŠ, VSD, RWE Groupe</p>

Opatrenie 2.6: Zabezpečenie energetickej efektívnosti a využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie	2.6.1. Využitie obnoviteľných zdrojov energie pri vykurovaní obecných budov	
---	---	--

Environmentálna oblasť		
Prioritná oblasť - Environmentálna	Projekty	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu
Opatrenie 3.1. Podpora aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva.	3.1.1. Dobudovanie vodovodu, kanalizácie a ČOV 3.1.2. Protipovodňové opatrenia	OcÚ
Opatrenie 3.2. Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva.	3.2.1. Zriadenie zberného dvora v obci	OcÚ
Opatrenie 3.3. Podpora aktivít a projektov v oblasti prostredia, ochrany prírody a krajiny.	3.3.1. Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov a zmena palivovej základne 3.3.2. Podpora projektov a aktivít v oblasti ochrany prírody a krajiny, environmentálnej osvetly 3.3.3. Odstránenie čiernych skládok v obci	OcÚ
Opatrenie 3.4: Revitalizácia verejnej zelene a verejných priestranstiev v obci	3.4.1. Dobudovanie oddychových zón a detského ihriska v obci 3.4.2. Zvýšenie bezpečnosti v obci	OcÚ

Realizačná časť

Realizácia PRO predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a na úrovni projektov. Realizácia začína po vypracovaní a schválení PRO v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti PRO v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja samospráva (obec, mesto, VUC). Podľa par. 12 Zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja: „Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja: ... b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.“

Realizačná časť je preto zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce Nálepkovo, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRO obce

Organizačné zabezpečenie.

Realizácia PRO obce je činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, úradu (OcÚ), poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie je táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok, aj jeho prípadná aktualizácia na ďalšie roky.

Obecné zastupiteľstvo. Najvyšším orgánom obce je obecné zastupiteľstvo. Vo vzťahu k realizácii PRO zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Zastupiteľstvo taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu. Zastupiteľstvo vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PRO v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie OcÚ, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Starosta. Najvyšším výkonným orgánom obce a jeho predstaviteľom je starosta obce. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácii PRO starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné).

Inštitucionálne zabezpečenie. Inštitucionálne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom obecný úrad. Okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi/prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje (vykonáva) administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia, monitorovania.

Tab. č. 25 - Zabezpečenie činností v realizácii PRO na úrovni programu a projektu

Činnosť	OZ	Starosta	Komisie OZ	OcÚ	Externé prostredie
Príprava	Schvaľuje	Riadi	Doporučujú	Spolupracuje	Spolupracuje
Financovanie	Schvaľuje	Riadi	Doporučujú	Vykonáva	Spolupracuje
Implementácia	Schvaľuje	Riadi	Doporučujú	Spolupracuje	Spolupracuje
Hodnotenie	Schvaľuje	Riadi	Doporučujú	Vykonáva	Spolupracuje
Monitoring	Schvaľuje	Riadi	Doporučujú	Vykonáva	Spolupracuje
Kontrola	Schvaľuje	Riadi	Doporučujú	Vykonáva	Spolupracuje

Zdroj: vlastné spracovanie

V podmienkach obce Nálepkovo zabezpečuje výkon činností súvisiacich s realizáciou PRO v rámci štruktúry starosta obce. Pre zabezpečenie a koordináciu činností projektového cyklu pre projekty financované z EŠIF spolupracuje s externými subjektmi a takto je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PRO, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov a procesov (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PRO obce Nálepkovo je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Nálepkovo. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Nálepkovo budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poslanci obce, súčinnosť poskytnú jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Nálepkovo.

Komunikačná stratégia

Zabezpečenie realizácie PRO je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PRO v rámci informovanosti a publicity (pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Komunikačnú stratégiu obce Nálepkovo vo vzťahu k PRO nie je účelné vyčleniť z celkovej komunikačnej stratégie, ktorá sa uskutočňuje vo vzťahu k jej obyvateľom ako hlavnej cieľovej skupine. Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PRO a jeho realizácie vyplývajú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie predstavuje webová stránka obce so sprievodnými komunikačnými kanálmi: úradná tabuľa, obecný rozhlas a verejné stretnutia občanov.

Jedným z nástrojov komunikácie, ale aj hodnotenia, monitorovania a kontroly realizácie PRO a jednotlivých projektov je aj „Materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva“. Vstupné údaje pripravujú v dostatočnom predstihu zamestnanci obecného úradu, materiál má svojho predkladateľa (konkrétna zodpovednosť, odborná garancia), na príprave materiálu sa stanoviskami podieľajú komisie zastupiteľstva ako poradné orgány OZ, rokujú o ňom poslanci zastupiteľstva, materiál je verejne prístupný a zastupiteľstvo je verejné (o zastupiteľstve je informované obyvateľstvo a organizácie všetkými informačnými kanálmi).

Systém monitorovania a hodnotenia

PRO obce Nálepkovo je živým dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Nálepkovo, organizáciami zriadenými a založenými obcou, zaangažovanými aktérmi aktívnymi v obci resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Monitorovanie plnenia PRO bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení. Na základe výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov, opatrení a pod.

Monitorovanie. Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov. Základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OZ (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v systéme ITMS).

Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný starosta (v spolupráci s externou spoločnosťou, ak je externý manažment súčasťou projektu). Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu. Monitorovanie plnenia PRO bude stálym procesom zameraným na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu a súvisiacim financiam. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení.

Korekcie. Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, úradu (OcÚ), poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie je táto činnosť naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia PRO budú na základe podnetu starostu či poslancov OZ komisie obecného zastupiteľstva navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí.

Hodnotenie. V súvislosti s uvedeným postupom sa bude proces hodnotenia vykonávať na úrovni programu (PRO) systematicky a priebežne počas celého trvania programu až po predloženie správy z hodnotenia PRO. Proces hodnotenia sa vykonáva len na operatívnej úrovni (strategické hodnotenie nie je pre túto úroveň dokumentu povinné). Operatívne hodnotenie sa zakladá na každoročnom hodnotení – vyhodnotenie PRO bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v obecnom zastupiteľstve. Výstupom hodnotenia je hodnotiacia správa za príslušný rok, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu tejto správy sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PRO sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OZ, starosta) pri riadení realizácie PRO s účelom dosiahnuť pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PRO.

Inštitucionálne zabezpečenie. Pre udržiavanie a realizáciu PRO obce Nálepko vo bude zriadená Riadiaca komisia pre riadenie realizácie PRO obce Nálepko vo, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať v prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie obce. V Riadiacej komisii pre riadenie realizácie PRO obce budú zastúpení hlavní predstavitelia obce (starosta, vybraní poslanci OcÚ) a tiež zástupca partnera PRO alebo občanov.

Úlohou Riadiacej komisie pre riadenie realizácie PRO obce Nálepko vo bude:

- schádzať na prehodnocovanie plnenia PRO obce podľa potreby, najmenej jedenkrát ročne,
- jedenkrát ročne podať správu Obecnému zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov PRO obce,
- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom,
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov za účelom koordinácie aktivít v obci,
- aktualizovať PRO obce Nálepko vo,
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v obci s cieľom zabezpečiť informovanosť o PRO obce.

PRO obce Nálepko vo je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov obce Nálepko vo a legislatívne zmeny. PRO obce Nálepko vo bude podliehať

priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu, že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôsobovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života obce. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorít obce, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Aktualizácia PRO obce Nálepko vo bude založená na princípe výberu priorít, opatrení, aktivít a projektov, pomocou ktorých je možné dosiahnuť najefektívnejší rozvoj prioritných oblastí obce. Postup bude nasledovný:

1. Riadiaca komisia pre riadenie realizácie PRO obce odporučí zmeny v PRO,
2. Obecné zastupiteľstvo schváli PRO obce Nálepko vo na ďalšie obdobie so zapracovanými zmenami.

Plán hodnotenia realizácie PRO obce Nálepko vo

Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Ad hoc hodnotenie celého PRO	2016 – 2022	Každoročne v zmysle príslušných ustanovení Zákona NRSR 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja
Tematické hodnotenie časti PRO	podľa potreby	Téma hodnotenia: ak bola téma identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov a/alebo zmene stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí a/alebo zmene hodnôt ukazovateľov. Pri návrhu na revíziu PHSR.
Ad hoc hodnotenie celého PRO	2022, 2027	Aktualizácia PRO sa očakáva v zmysle Metodiky pre spracovanie PRO každých 5 rokov.
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	podľa potreby	Na základe rozhodnutia starostu v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR, na základe Správy auditu.
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2030	Na základe rozhodnutia starostu a OcÚ o príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre programové obdobie 2030 – a neskôr.

Zdroj: vlastné spracovanie

Finančná časť

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja obce je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít a projektov uvedených v PRO obce Nálepko vo budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet obce (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššie územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina plánovaných projektov bude mať viac zdrojové financovanie.

Financovanie aktivít PRO

Sociálna oblasť		
Prioritná oblasť - Sociálna	Projekty/Aktivity	Celkové náklady v EUR
Opatrenie 1.1. Komplexná starostlivosť a sociálne služby o znevýhodnené skupiny občanov	1.1.1. Zriadenie chránenej dielne	40 000,00 €
	1.1.2. Zabezpečenie opatrovateľskej služby v obci	300 000,00 €
		20 000,00 €
	1.1.3. Zriadenie prepravnej služby v obci	300 000,00 €
	1.1.4. Zriadenie denného stacionáru pre	
Opatrenie 1.2. Vytváranie podmienok pre bývanie	1.2.1. Pokračovanie vo výstavbe nájomných bytov	v závislosti od počtu b.j. (odhad 200 000,00 €)
	1.2.2. Legalizácia obydli	100 000,00
Opatrenie 1.3. Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho dedičstva	1.3.1. Podpora aktivít centra voľného času	70 000,00
	1.3.2. Podpora kultúrny, spoločenských a športových podujatí	70 000,00 €
	1.3.3. Propagácia kultúrneho dedičstva obce (baníckej histórie)	20 000,00 €
Opatrenie 1.4. Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania	1.4.1. Podpora predškolského vzdelávania – asistenti	252 000,00 €

Opatrenie 1.5. Podpora aktivít a projektov v oblasti marginalizovaných rómskych komunít	1.5.1. Komunitné centrum – podpora komunitných aktivít	250 000,00 €
	1.5.2. Terénna sociálna práca v obci Nálepkovo	300 000,00 €

Hospodárska oblasť		
Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť	Projekty	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu
Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti	2.1.1. Podpora drobných podnikateľov v obci	10 000,00 €
Opatrenie 2.2. Bezpečné, kvalitné a udržiavané miestne komunikácie	2.2.1. Obnova a rekonštrukcia miestnych komunikácií	300 000,00 €
Opatrenie 2.3. Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie	2.3.1. Podpora rozvoja cestovného ruchu na území obce (cykloturistika, turistické chodníky, propagácia)	20 000,00 €
	2.3.2. Rozvoj lyžiarskeho vleku obce Nálepkovo	100 000,00 €
	2.3.3. Prepravné služby	30 000,00 €
	2.3.4. Rekonštrukcia a modernizácia ubytovacieho zariadenia pre CR	500 000,00 €
	2.3.5. Rozvoj športového areálu	80 000,00 €

Opatrenie 2.4. Podpora projektov v oblasti zefektívnenia verejnej správy	2.4.1. Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom a podnikateľom v obci	80 000,00 €
	2.4.2. Oprava existujúcich verejných budov	200 000,00 €
	2.4.3. Vybudovanie bezbariérového prístupu v obecných budovách	150 000,00 €
	2.4.4. Modernizácia obecného rozhlasu	50 000,00 €
	2.4.5. Vybudovanie Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti	300 000,00 €
Opatrenie 2.5: Investície do infraštruktúry obce	2.5.1. Rozšírenie kapacít ZŠ a MŠ	1 360 000,00 €
	2.5.2. Modernizácia miestnych ciest a chodníkov	1 200 000,00 €
	2.5.3. Modernizácia a dobudovanie verejného osvetlenia v obci	300 000,00 €
	2.5.4. Renovácia požiarnej zbrojnice III. Hámor	20 000,00 €
	2.5.5. Vybudovanie nových parkovacích miest	70 000,00 €
	2.5.6. Úprava NN siete, rozšírenie	500 000,00 €
Opatrenie 2.6: Zabezpečenie energetickej efektívnosti a využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie	2.6.1. Využitie obnoviteľných zdrojov energie pri vykurovaní obecných budov	250 000,00 €

Environmentálna oblasť		
Prioritná oblasť - Environmentálna	Projekty	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu
Opatrenie 3.1. Podpora aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva.	3.1.1. Dobudovanie vodovodu, kanalizácie a ČOV	700 000,00 €
	3.1.2. Protipovodňové opatrenia	

Opatrenie 3.2. Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva.	3.2.1. Zriadenie zberného dvora v obci	1 200 000,00 €
Opatrenie 3.3. Podpora aktivít a projektov v oblasti prostredia, ochrany prírody a krajiny.	3.3.1. Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov a zmena palivovej základne	600 000,00 €
	3.3.2. Podpora projektov a aktivít v oblasti ochrany prírody a krajiny, environmentálnej osvetly	300 000,00 €
	3.3.3. Odstránenie čiernych skládok v obci	75 000,00
Opatrenie 3.4: Revitalizácia verejnej zelene a verejných priestranstiev v obci	3.4.1. Dobudovanie oddychových zón a detského ihriska v obci	50 000,00 €
	3.4.2. Zvýšenie bezpečnosti v obci	35 000,00 €

Indikatívny finančný plán v tis. EUR

Prioritné oblasti	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	SPOLU
I. Sociálna oblasť	0	422	300	300	300	300	300	1 922
II. Hospodárska oblasť	0	1 000	1 000	1 000	600	800	640	5 040
III. Environmentálna oblasť	0	500	500	500	500	400	560	2 960
SPOLU	0	1 922	1 800	1 800	1 400	1 500	1 500	-

Zdroje a model viac zdrojového financovania opatrení a projektov

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov PRO. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov a konkrétnych projektov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z

aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PRO sú rozdelené v závislosti od dostupnosti na dve základné kategórie:

I. Riadne zdroje finančného zabezpečenia

Verejné zdroje

- a) štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu Vlády SR),
- b) štátny účelové fondy (Envirofond, Štátny fond rozvoja bývania, i iné.),
- c) rozpočet vyšších územných celkov (VÚC Košice),
- d) rozpočet obcí a miest (vlastné zdroje),

Iné zdroje

- e) prostriedky fyzických osôb,
- f) prostriedky právnických osôb,
- g) úvery,
- h) iné prostriedky, ak to ustanoví osobitný predpis.

II. Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- i) príspevky medzinárodných organizácií,
- j) prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody, Švajčiarsky finančný mechanizmus a i.)
- k) finančné prostriedky z Európskej únie, v programovom období 2014-2020 tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým regiónom (ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie) a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia. Priradenie jednotlivých projektových zámerov k programovej štruktúre (EŠIF) je indikatívne a bude sa upresňovať po schválení jednotlivých operačných programov v akčných plánoch.

Model viac zdrojového financovania. Financovanie PRO bude viac zdrojové, štruktúra zdrojov financovania bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a od spoločensko-ekonomických podmienok. Pri získavaní zdrojov pre financovanie PRO sa bude využívať metóda aktívneho vyhľadávania finančných zdrojov (fundraisingu). Finančné vyčíslenie jednotlivých projektových zámerov PRO je stanovené kvalifikovaným odhadom, prípadne na základe ocenených výkazov -

výmerov stavebných rozpočtov, konečné rozpočty budú súčasťou žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP, v prípade doplnkových zdrojov financovania) alebo žiadostí o dotácie.

Záver

Dokument PRO obce Nálepkovo je rozvojový dokument obce – vyjadruje víziu rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. Tento programovací dokument bol spracovaný ako nosný a kľúčový dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja obce Nálepkovo až do roku 2022.

Z hľadiska štruktúry PRO obce Nálepkovo je rozčlenený na 5 kľúčových častí:

- v prvej časti je podrobne analyzovaný reálny stav jednotlivých oblastí územia obce Nálepkovo,
- druhá časť je strategická, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- tretia časť je programová časť, ktorá obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti obce, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- štvrtá časť je realizačná časť, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce; táto časť obsahuje aj plán rozvoja obce Nálepkovo na obdobie 2016-2022,
- posledná časť je finančná časť, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít programu rozvoja obce.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je v prípade malých obcí finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy.

Schválený PRO obce Nálepkovo je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. môžu sa niektoré opatrenia a aktivity rušiť. PRO obce Nálepkovo schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Nálepkove. Monitorovanie a hodnotenie PHSR obce Nálepkovo realizuje starosta obce a Obecné zastupiteľstvo v Nálepkove.

Predmetný PRO obce Nálepkovo je schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: 12.12.2016

..... uznesenie OZ č.

V obci Nálepkovo, dňa 3.12.2016

Použité skratky

ADSL (Asymmetrical Digital Subscriber Line/Loop) - Ide o dátovú technológiu pre metalické telefónne linky

b. j. – bytové jednotky

BRO - biologicky rozložiteľný odpad

CR – cestovný ruch

ČOV – čistiareň odpadových vôd

DN, n.o. – Domov Nálepškovo, nezisková organizácia

DP – domové prípojky

EÚ – Európska únia

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy. Päť štrukturálnych a investičných fondov EÚ, ktoré sa riadia jednotným súborom pravidiel, Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond (KF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky námorný a rybársky fond (ENRF)

GB (GigaByte) - Označenie jednotky veľkosti kapacity. 1GB = 1024 MB

GPRS (General Packet Radio Service/Services) - Nadstavba siete GSM ozn. aj ako 2,5G, prenos dátových paketov.

GSM (Global System for Mobile Communications) - Štandard digitálnej mobilnej siete označovaný aj 2G.

HDP – hrubý domáci produkt

HSPA (High-Speed Packet Access) - Dnes preferované integrujúce označenie pre HSDPA a HSUPA dokopy.

CHKO – chránená krajinná oblasť

IBV – individuálna bytová výstavba

IKT - Informačno-komunikačné technológie. Zahŕňajú informačné systémy, technológie, ostatné systémy (periférne zariadenia), prevádzku a pripojenia do sietí, ktoré sú určené k napĺňaniu informačných procesov a komunikačných funkcií.

IROP – Integrovaný regionálny operačný program

ITMS – Informačný monitorovací systém

IÚS – Integrovaná územná stratégia

KURS – Koncepcia územného rozvoja Slovenska

LON, s.r.o. – Lesy obce Nálepškovo, s.r.o.

MAS – Miestna akčná skupina

MB (Megabyte) - Označenie jednotky veľkosti kapacity pamäte. 1 MB = 1024 kB

MO – miestna organizácia

MVO – mimovládna organizácia

NFP – Nenávratný finančný prostriedok

N/A – z anglického jazyka (not available, not applicable) vo význame „nie je dostupné“ resp. „nebude využité“.

NN – nízke napätie

n. o. – nezisková organizácia

NR SR – Národná rada Slovenskej republiky

NSRR – národná stratégia regionálneho rozvoja

NUTS – z francúzskeho jazyka (Nomenclature des unités territoriales statistiques), skratka pre normalizovanú klasifikáciu územných celkov na Slovensku pre potreby štatistického úradu a Eurostatu.

OcP – Obecná polícia

OO PZ – Obvodné oddelenie policajného zboru

OP ZaSI – Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia

OP – operačný program

OZ – občianske združenie

OZV - Organizácia zodpovednosti výrobcov

PAS – Podnikateľská aliancia Slovenska

PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PHSR KSK – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja

PO – právnická osoba

PRO – program rozvoja obce

REZ – rozvoj ľudských zdrojov

SEA – z anglického jazyka (strategic environmental assessment) vo význame strategické environmentálne hodnotenie, strategické posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

SR – Slovenská republika

s. r. o. – spoločnosť s ručením obmedzením

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

SWOT – analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození

TS - trafostanica

UoZ – uchádzač o zamestnanie

ÚPSVaR – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

VDSL (Very High Speed DSL) - Verzia fixného broadbandu schopná po telefónnej linke prenášať na krátku vzdialenosť cca 0,5 km dáta rýchlosťou až 100 Mbit/s.

VKM – viacvrstvové kompozitné materiály

VN – vysoké napätie

VÚC – Vyšší územný celok

VZN – všeobecné záväzné nariadenie

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska

ZPOZ – Zbor pre občianske záležitosti

ZŠ s MŠ – Základná škola s materskou školou

Zv. – zväzkov

Použitá literatúra

Badziková R: Stredná odb. škola. 10- voľný čas. Budú banské diela fungovať ako múzea?, SNV, 2006

Integrovaný regionálny operačný program na obdobie 2014 – 2020

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001)

Kronika obce Nálepkovo

Metodika na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC v zmysle novely zákona o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014, Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, verzia k 31. júlu 2014

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014

Nálepkovo – Vondrišiel, Monografia obce, vydal Modrý Peter, Ždiarska 6, Levoča 1995

Obecné noviny Nálepkovo 6/2011, s. 3

Obecné noviny Nálepkovo 6/2012, s. 8, 9

Obecné noviny 2/2016, ročník XV, článok Priebežná informácia o činnosti Obcej polície v Nálepkove v roku 2015, s. 34, 35

Obecné noviny Nálepkovo 3/2016

Obecné noviny Nálepkovo 3/2016, s. 17 – Invazívne druhy rastlín

OP Ľudské zdroje na obdobie 2014 -2020 (OP ĽZ)

OP Kvalita životného prostredia na obdobie 2014-2020 (OP KŽP)

OP Integrovaná infraštruktúra na obdobie 2014-2020 (OP II)

OP Výskum a inovácie na obdobie 2014-2020 (OP VaI)

OP Efektívna verejná správa na obdobie 2014-2020 (OP EVS)

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 - 2020

Program hospodárskeho sociálneho environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce Nálepkovo, máj 2005, TUKE, ISBN-80-8073-306-6

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022, verzia 0.1

Programový rozpočet obce Nálepkovo na rok 2015, 2016 a 2017

Program rozvoja bývania obce Nálepkovo, máj 2007

Program rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2014 - 2020

Program starostlivosti o lesy – Všeobecná časť, platnosť 2013 -2022

Správa o činnosti STP

"Štandardy minimálnej vybavenosti obcí" Inštitútu urbanizmu a územného plánovania Urbion

Výročná správa 2013 Domov Nálepko, n. o.

Výročná správa 2014 Domov Nálepko, n. o.

VZN č. 4/2016 o nakladaní s odpadmi

VZN obce Nálepko č. 3/2007 o podmienkach, finančných príspevkoch a spôsobe realizácie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

VZN obce Nálepko č. 8/2008 o spôsobe určenia úhrady a výške úhrady za opatrovateľskú službu poskytovanú obcou Nálepko v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a zákona č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike

Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Zásady a odmeňovanie členov Zboru pre občianske záležitosti na vykonávanie občianskych obradov a slávností, písanie pamätnej knihy a obecnej kroniky na území obce Nálepko

Záverečný účet obce Nálepko za rok 2013, 2014, 2015

www.e-obce.sk

www.1.enviroportal.sk/index.php

www.funfon.sk/chcem-kartu/mapa-pokytia-volania-internetu-siete/

www.4ka.sk/mapa-pokrytia/

www.orange.sk/onas/mapa-pokrytia/

www.o2.sk/internet/mapa-dostupnosti-sluzieb-o2/

www.scksk.sk/europrojekty

www.scksk.sk/napojenie-obci-na-spissku-novu-ves-a-gelnicu

www.scksk.sk/obnova-povodnami-poskodenyh-ciest-v-okrese-gelnica

www.sopsr.sk/web/

www.statistics.sk

www.telekom.sk/wiki/mapa-pokrytia/

www.tescomobile.sk/mapa-dostupnosti-sluzieb/

www.ubytovanienaslovensku.eu

www.upsvar.sk

www.sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_kult%C3%BArnych_pamiatok_v_obci_N%C3%A1lepkovo

Prílohy

Príloha č. 1: Akčný plán k PRO obce Nálepkovo na roky 2016 - 2022

Príloha č. 2: Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi obce Nálepkovo